

PER WAHLÖÖ

CRIMA DE LA ETAJUL 31

PER WAHLÖÖ

CRIMA DE LA ETAJUL 31

Coperta de Mihai Mănescu

Traducerea s-a efectuat după versiunea engleză: *Murder on the 31-st floor* **by Peter Walhoo (London, Michael Joseph, 1966).**
Titlul original: Per Wahlöö, *Mord på 31: a våningen* (Stockholm, P.A. Norstedt and Söners Förlag, 1961).

PER WAHLOO

CRIMA DE LA ETAJUL 31

În romîneşte de Gh. Ghemiuşliu

Bucureşti – 1969
EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ

1

Alarma a fost dată exact la 1.02. p.m. Însuşi Şeful Poliției telefonase, dînd ordin Diviziei Şaisprezece, şi după nouăzeci de secunde soneria începu să sune în camera ofițerului de serviciu şi în încăperile de la subsol. Ea continua să mai răsune cînd inspectorul-şef Jensen coborî din biroul său. Jensen era un ofițer de poliție în plină maturitate, de statură mijlocie, cu o față netedă, lipsită de orice expresie. Se opri pe treapta cea mai de jos a scării în spirală şi privirea sa se roti prin camera ofițerului de serviciu. Îşi aranjă cravata şi porni spre maşina sa.

La acea oră traficul era intens şi strălucitor; din şuvoiul de automobile, marile clădiri ale oraşului se ridicau ca nişte uriaşe coloane de beton şi sticlă. În această lume de suprafețe dure,

oamenii de pe trotuare păreau nefericiţi şi derutaţi. Erau bine îmbrăcaţi, dar semănau curios unul cu altul, şi cu toţii erau extrem de grăbiţi. Înaintau în şiruri smucite şi se înghesuiau la reclamele luminoase ale bufetelor-expres care, din plăci cromate şi nichelate, serveau rapidele gustări. Priveau neîntrerupt în jurul lor, agitîndu-şi nervos mapele şi servietele.

Maşinile poliţiei, cu sirenele urlînd, îşi croiră cale prin mulţime.

Inspectorul Jensen se afla în primul automobil, un vehicul standard, de un albastru închis, cu ornamente aurite. Era urmat de un autobuz cenuşiu, cu geamurile zăbrelite la uşa din spate şi cu o lumină rotativă şi intermitentă pe acoperiş.

— Şeful Poliţiei vorbea prin radio de la cartierul general.

— Jensen 9

— Da.

— Unde te afli?

— Chiar în dreptul Palatului Sindicatelor.

— Foloseşti sistemul de alarmă?

— Da.

— Îl opreşti imediat ce treci de piaţă.

— Traficul este foarte intens.

— N-am ce-ţi face. Trebuie să treci cît mai neobservat.

— Reporterii ne ascultă tot timpul.

— Nu-ţi bate capul cu treaba asta. Mă gîndesc la marele public. La omul de pe stradă.

— Înţeleg.

— Eşti în uniformă?

— Nu.

— Bine. Cîţi oameni ai luat cu dumneata?

— Unul, plus patru de la Patrula Civilă. În autobuz, nouă oameni de la Serviciul de Ordine al Poliţiei. În uniformă.

— Numai personalul în civil poate să apară în interiorul clădirii sau în apropierea ei. Lasă jumătate din oamenii în uniformă la vreo trei sute de metri înainte de a ajunge acolo. Apoi treci de locul respectiv şi parchează mai departe, la o distanţă sigură.

— Am înţeles.

— Blochează strada principală şi străzile laterale.

— Am înţeles.

— Dacă întreabă cineva, blocarea străzilor s-a făcut pentru o

reparație urgentă. De exemplu...

Tăcu cîteva momente.

— Explozia unei conducte de termoficare?

— Exact!

Se auzi o pocnitură în receptor.

— Jensen?

— Da.

— Cunoşti micile lor slăbiciuni?

— Slăbiciuni?

— Credeam că toată lumea le ştie. Ei ar dori să fie considerați drept editori.

— Am înțeles.

— Sînt foarte susceptibili în privința asta.

— Înțeleg.

— Cred că nu-i necesar să-ți explic din nou... ăă... aspectul delicat... al acestei... ăăă... operații.

— Nu.

Zgomot sec, metalic. Ceva ce ar fi putut fi un oftat profund şi metalic.

— Unde te afli acum?

— În partea de sud a pieței. În fața monumentului muncitorilor.

— Opreşte sirenele.

— S-a făcut.

— Măreşte distanța dintre vehicule.

— S-a făcut.

— Îți trimit ca întăriri toate patrulele-radio disponibile. Se îndreaptă spre locul de parcare auto. Le vei folosi ca măsuri excepționale.

— Am înțeles.

— Unde te afli?

— În partea de nord a pieței. De-aici pot să văd clădirea.

Strada era largă şi dreaptă, cu şase benzi de rulare şi cu un refugiu îngust, vopsit în alb, pe mijloc. Pe partea stîngă, în spatele unui gard înalt de sîrmă, era o pantă, iar la capătul ei un depou de camioane albe şi roşii, înşirate în cozi lungi lîngă rampele de încărcare. Erau şi cîțiva oameni, cei mai mulți hamali sau şoferi, în salopete albe şi şepci roşii cu cozoroc.

Strada fusese construită prin dinamitarea unei creste stîncoase şi drumul suia panta. Partea dinspre răsărit era

mărginită de un perete de granit, a cărui suprafață fusese netezită cu beton. Era de un albastru pal, cu dungi verticale de rugină, provocate de armătura din fier, iar dincolo de el se puteau zări cîteva vîrfuri de copaci cu ramuri desfrunzite. De jos nu se putea observa ce se află în spatele copacilor, dar Jensen cunoştea locul. Acolo se găsea un spital de boli mintale.

În punctul său cel mai ridicat, strada se înălța pînă la nivelul crestei dealului şi făcea o curbă largă spre dreapta. Exact acolo se afla clădirea. Era una dintre cele mai înalte din regiune şi, datorită amplasării sale, putea fi văzută din orice punct al oraşului. Totdeauna o vedeai deasupra ta şi din orice direcție ai fi venit, părea că tocmai acolo este capătul drumului ce l-ai parcurs.

Clădirea avea o bază pătrată şi era înaltă de treizeci de etaje. Pe fiecare față se găseau patru sute cincizeci de ferestre şi un ceas alb cu limbi roşii. Suprafața exterioară era acoperită cu ceramică glazurată, de un albastru închis în partea de jos, devenind din ce în ce mai deschis pe măsură ce privirile se ridicau mai sus.

Din locul de unde-o privea Jensen, prin geamul automobilului, clădirea părea că țîşneşte din pămînt ca o coloană gigantică ce creşte spre cerul rece, primăvăratic, pe care nu se vedea nici un nor.

Ținînd mai departe receptorul la ureche, Jensen se aplecă înainte. Clădirea îi apăru mai mare în cîmpul său vizual.

— Jensen?

— Da.

— Mă bizui pe dumneata. Cred că-ți dai seama de situație.

Urmă o scurtă pauză. Apoi Şeful Poliției spuse cu o voce nesigură:

— Terminat mesajul.

2

La etajul optsprezece, pardoseala era acoperită cu covoare de un albastru pal. Erau acolo şi două machete de vapoare, în vitrine de sticlă, şi un vestibul cu fotolii şi măsuțe.

Trei tinere femei şedeau lenevind într-o cameră cu pereții de sticlă. Una din ele aruncă o privire fugara spre vizitator şi îl întrebă:

— Despre ce-i vorba?

— Mă numesc Jensen. E urgent.

— O, da.

Se ridică încet şi păşi uşor, cu o nonşalanță studiată, deschise uşa şi spuse:

— Cineva pe care-l cheamă Jensen.

Avea picioare frumoase şi mijlocul subțire, dar rochia era lipsită de gust.

În prag apăru o altă femeie. Părea ceva mai în vîrstă, dar nu prea mult, avea părul blond, trăsături precise, şi în jurul ei părea că pluteşte o atmosferă antiseptică.

Privi pe lîngă asistenta sa şi spuse de îndată:

— Poftiți. Sînteți aşteptat.

Camera de pe colț avea şase ferestre, sub care se întindea oraşul, lipsit de viață şi rupt de realitate, ca un model de hartă topografică. Cu tot soarele ce bătea puternic, priveliştea era splendidă, ziua senină şi rece. Culorile din cameră erau limpezi şi dure, pereții avînd tonuri deschise, la fel ca şi covoarele şi mobilierul din țevi metalice.

Trofee nichelate, pe care erau gravate cununi din frunze de stejar, erau aşezate pe suporturi din lemn negru într-o vitrină de sticlă, amplasată între ferestre. Cele mai multe erau ornate în partea superioară cu arcaşi goi sau vulturi cu aripile desfăcute.

Pe birou erau un interfon, o scrumieră foarte mare din oțel inoxidabil şi un telefon elegant, de un alb fildeş.

Deasupra vitrinei se afla un mic drapel alb-roşu, fixat pe un suport cromat, iar sub birou se vedeau o pereche de sandale uşoare, galbene şi un coş de hîrtii gol, din aluminiu.

Pe birou, chiar în mijloc, se găsea o scrisoare recomandată.

În cameră erau doi bărbați.

Unul stătea la capătul biroului, sprijinindu-se cu vîrfurile degetelor de suprafața lustruită. Era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, bine călcat, pantofi negri confecționați manual, cămaşă albă şi cravată de mătase argintie. Fața sa fără riduri avea o expresie de servilism, părul bine pieptănat, iar ochii – cu o privire de cîine – erau acoperiți de ochelari cu rame groase. Jensen văzuse de multe ori astfel de chipuri, mai ales la televizor.

Celălalt, care arăta ceva mai tînăr, purta ciorapi cu dungi albe şi galbene, pantaloni de terilen cafeniu-deschis şi o bluză descheiată la gît. Stătea în genunchi, pe un scaun, în fața uneia din ferestre, cu obrazul sprijinit în mîini şi cu coatele proptite pe

placa de marmură albă. Era blond, cu ochii albaştri şi desculţ.

Jensen îşi arătă insigna şi făcu un pas spre birou.

— Domnul director?

Bărbatul cu cravata de mătase dădu negativ din cap şi se îndepărtă de birou, înclinîndu-se uşor şi indicînd cu un gest vag spre fereastră. Zîmbetul său sfida orice studiu analitic.

Blondul alunecă de pe scaun şi păşi prin cameră. Strînse mîna lui Jensen, apoi arătă spre birou.

— Acolo, zise el.

Plicul era alb şi de tipul cel mai obişnuit. Era francat cu trei timbre, iar în partea de jos, în stînga, se vedea o etichetă de recomandare. În plic se afla o foaie de hîrtie îndoită în două. Atît adresa, cît şi conţinutul erau scrise cu litere, probabil decupate dintr-un ziar şi lipite. Hîrtia se părea că este de o calitate foarte bună şi de o formă neobişnuită. Jensen o ţinu între vîrfurile degetelor şi citi:

drept represalii pentru omorul comis de voi o *încărcătură de exploziv puternic a fost aşezată în clădire timpul este reglat şi va detona exact la două p.m. la douăzeci şi trei martie lăsaţi ca nevinovaţii să se salveze*

— E nebună, spuse bărbatul cel blond. Curat nebună.

— Da, am ajuns şi eu la această concluzie, adăugă cel cu cravata de mătase.

— Dar ar putea fi şi o glumă proastă, mai zise blondul. Lipsită de gust.

— Da, ar putea fi şi asta, continuă bărbatul cu cravata de mătase.

Blondul îi aruncă o privire indiferentă. Apoi spuse:

— Este unul dintre directori. Directorul general.

Făcu o scurtă pauză şi adăugă:

— Mîna mea dreaptă.

Zîmbetul celuilalt se lărgi. Înclină capul. S-ar fi putut crede că îl salută pe Jensen, sau că voia să-şi ascundă faţa din cine ştie ce motive. Poate din respect, timiditate sau mîndrie.

— Mai avem încă nouăzeci şi opt de directori, spuse bărbatul cel blond.

Jensen se uită la ceas. Era 1 şi 19.

— Mi se pare că aţi spus „nebună“. Aveţi vreun motiv să

credeți că expeditorul este o femeie, sir?

— Nici un fel de „sir“ aici. Nu-s decît un editor.

Dădu ocol biroului, apoi se aşeză, cu un picior atîrnat peste brațul scaunului.

— Nu, răspunse. Bineînțeles că nu. Am spus doar că cineva trebuie totuşi să fi confecționat această scrisoare.

— Exact, zise Directorul general.

— Mă întreb cine, spuse blondul.

— Da, zise Directorul general.

Zîmbetul său dispăruse şi făcuse loc unei cute adînci ce apăruse tocmai la rădăcina nasului.

Jensen se uită la ceas. Era 1 şi 21.

— Clădirea trebuie evacuată, spuse.

— Evacuată? Nu se poate. Ar însemna să oprim întreaga producție. Poate chiar pentru două ore. Înțelegi ce-ar însemna aceasta? Ai idee cît ne-ar costa?

Roti brusc scaunul într-o parte şi se uită la omul care reprezenta mîna lui dreaptă. Directorul general se încruntă din nou fulgerător şi începu să socotească pe degete, mormăind ceva. Bărbatul care susținuse că nu-i decît un editor îl privi rece şi roti scaunul la loc.

— Cel puțin un sfert de milion, spuse. Înțelegi? Cel puțin un sfert de milion. Poate chiar de două ori pe-atîta.

Jensen citi din nou scrisoarea. Se uită la ceas. Era 1 şi 23.

Editorul continuă:

— Publicăm o sută patruzeci şi patru de reviste. Toate se produc în această clădire. Numărul total de exemplari se ridică la peste douăzeci şi unu de milioane. Într-o săptămînă. Nimic nu poate fi mai important decît să fie tipărite şi distribuite la timp.

Expresia feței sale se schimbă. Ochii albaştri păreau, că devin mai limpezi.

— În toate căminele din această țară oamenii aşteaptă revistele noastre. Sînt la fel de necesare pentru toți, pentru principesa de la curte ca şi pentru soțiile muncitorilor forestieri, pentru femeile şi bărbații cei mai de seamă din societate ca şi pentru cei izgoniți şi decăzuți – dacă astfel de oameni există – pentru oricare dintre ei.

Se opri o clipă, apoi continuă:

— Şi copilaşii. Toți copilaşii.

— Copilaşii?

— Da. Nouăzeci şi opt dintre revistele noastre se adresează

copiilor, celor mici.

— Comicsuri[1], explică Directorul general.

Bărbatul blond îi aruncă o privire nemulțumită şi din nou expresia sa se schimbă. Roti enervat scaunul şi îşi aținti ochii asupra lui Jensen.

— Ei, Inspectore?

— Cu tot respectul cuvenit explicațiilor pe care mi le-ați dat, consider că elementul primordial constă în evacuarea clădirii, spuse Jensen.

— Asta-i tot ce-mi poți spune? Apropo, dar ce fac oamenii dumitale?

— Cercetează.

— Dacă este o bombă, trebuie s-o descopere, nu-i aşa?

— Îşi cunosc bine meseria, dar au prea puțin timp la dispoziție. O încărcătură explozivă e greu de descoperit. Poate fi ascunsă oriunde. De îndată ce vor descoperi ceva, voi primi raportul lor, chiar aici.

— Mai dispun totuşi de trei sferturi de oră.

Jensen se uită iar la ceas.

— Treizeci şi cinci de minute. Chiar dacă încărcătura este descoperită, este necesar un anumit timp ca să fie făcută inofensivă.

— Dar dacă nu există nici o bombă?

— Oricum, trebuie să recomand evacuarea.

— Chiar dacă riscul este neînsemnat?

— Da. S-ar putea să fie doar o amenințare fără urmări şi să nu se întîmple nimic. Din păcate însă, au fost cazuri cînd lucrurile s-au petrecut astfel.

— Unde?

— În documentele poliției.

Jensen îşi duse mîinile la spate şi începu să se legene înainte şi înapoi pe călcîie.

— Acesta este punctul meu de vedere profesional.

Editorul îl privi lung.

— Cît ne-ar costa dacă ai adopta un alt punct de vedere? întrebă.

Jensen îl privi fără să înțeleagă.

---

1 Benzi de povestiri desenate, cu foarte puțin text, sau, uneori, fără text.

Bărbatul de la birou părea resemnat.

— Am glumit, bineînțeles, zise el posomorit.

Coborî picioarele, îndreptă scaunul, își așeză brațele pe birou în fața sa și-și rezemă capul pe pumnul mîinii stîngi. Apoi se îndreptă brusc.

— Trebuie să-l consult pe vărul meu, spuse, apăsînd pe un buton al interfonului.

Jensen se uită la ceas: 1 și 27.

Bărbatul cu cravata de mătase se deplasase fără zgomot. Acum ajunsese lîngă el și îi șopti:

— Stăpînul, proprietarul întregului concern. Patronul.

Editorul murmură, ceva în interfon, apoi le aruncă o privire rece. Apăsă pe un alt buton și se aplecă peste microfon. Vorbi repede și pe un ton profesional:

— Directorul administrativ? Pregătiți instrucțiunile pentru caz de incendiu. Evacuare rapidă. Să fie gata peste trei minute. Raportați aici, pentru a primi indicațiile mele.

Patronul intră în cameră. Era blond, ca și vărul lui, dar cu vreo zece ani mai în vîrstă. Avea o față liniștită, frumoasă și serioasă, umeri largi și se ținea foarte drept. Purta un costum maro, simplu și potrivit, avea o voce profundă și plină de rezonanță.

— Cea nouă, cîți ani are? întrebă el absent, cu o ușoară clătinare a capului înspre ușă.

— Șaisprezece, îi răspunse vărul său.

— O!

Directorul-general se retrase lîngă vitrina de sticlă, părînd că stă în vîrful picioarelor.

— Domnul este de la poliție, zise editorul. Oamenii săi corectează, dar n-au descoperit nimic. Spune că trebuie să evacuăm clădirea.

Șeful se duse spre o fereastră, unde rămase liniștit, privind afară.

— A sosit și primăvara, spuse. Ce vreme frumoasă!

În cameră se așternu tăcere. Jensen se uită la ceas. Era 1 și 29.

— Să vină mașinile noastre, porunci Patronul, din colțul gurii.

Directorul-general porni grăbit spre ușă.

— Sînt în spatele clădirii, șopti Patronul. Ce vreme frumoasă!

Treizeci de secunde de tăcere.

Se auzi un bîzîit. Pe interfon licări o lumină.

— Da, zise editorul.

— Între optsprezece şi douăzeci de minute, folosind scările, ascensoarele de serviciu şi cele automate rapide.

— Inclusiv totul?

— Nu al 31-lea.

— Şi… Departamentul special?

— Durează mult mai mult.

Vocea de la telefon îşi pierdu din siguranță.

— Scările în spirală sînt înguste.

— Ştiu.

Clic! Tăcere. 1 şi 31.

Jensen se îndreptă spre una dintre ferestre. Departe, jos, putea să vadă zona de parcare şi strada largă, cu cele şase benzi, acum dreaptă şi pustie. Văzu, de asemenea, că oamenii săi blocaseră drumul cu bariere de un galben strălucitor, la o distanță de circa patru sute de metri de clădire şi că unul din oamenii lui era ocupat cu dirijarea circulației pe o stradă laterală. Cu toate că distanța era destul de mare, putea desluşi perfect uniformele verzi ale polițiştilor şi mînecile albe ale agentului de circulație.

Două automobile mari, negre părăsiră locul de parcare. Se îndreptară spre sud şi fură urmate de o altă maşină, albă, care, probabil, aparținea Directorului-general.

Acesta din urmă se reîntorsese în birou şi stătea lîngă perete. Zîmbetul său era tulburat şi lăsase capul în jos ca şi cum ar fi fost dus pe gînduri.

— Cîte etaje are clădirea? întrebă Jensen.

— Treizeci deasupra solului, spuse editorul. Şi patru dedesubt. De obicei, considerăm că sînt treizeci.

— Mi s-a părut că ați menționat al treizeci şi unulea?

— În acest caz a fost o greşeală de exprimare.

— Cîți salariați aveți?

— Aici? În clădire?

— Da.

— Patru mii şi o sută în clădirea principală. În anexe, circa două mii.

— În total, deci, cam şase mii?

— Da.

— Mențin recomandarea că trebuie evacuați.

Tăcere. Editorul făcu o rotire completă pe scaunul său cu şurub.

Jensen stătea cu mîinile în buzunare şi se uita pe geam. Trăsăturile sale bine conturate luaseră o expresie gravă.

— Credeți cu adevărat că este o bombă în clădire?

— În orice caz, trebuie să avem în vedere şi această posibilitate.

— Sînteți inspector-şef?

— Da.

— Aveți experiența unor cazuri asemănătoare:

Jensen se gîndi un moment.

— Acest *caz* este cu totul special, dar experiența a demonstrat că în optzeci la sută din cazuri declarațiile din scrisorile anonime corespund cu realitatea... sau cel puțin se bazează pe un fapt.

— Concluzia aceasta a fost determinată pe cale statistică?

— Da.

— Ştiți cît ne-ar costa o evacuare?

— Da.

— Firma noastră a luptat timp de treizeci de ani în contra unor dificultăți economice. Pierderile cresc an de an. Din păcate, acesta este un fapt statistic. Numai în urma unor importante sacrificii personale continuăm să existăm.

Vocea sa avea acum o altă tonalitate, amară şi plîngăreață.

Jensen nu răspunse. Era 1 şi 34.

— Activitatea noastră este cu totul dezinteresată. Nu sîntem oameni de afaceri. Sîntem editori de cărți.

— Editori de cărți?

— Considerăm revistele noastre drept cărți. Ele satisfac necesitatea pe care, în trecut, cărțile n-au reuşit niciodată s-o satisfacă.

Privi afară, pe fereastră.

— Minunat de frumos, murmură el. Astăzi, cînd am trecut prin parc, apăruseră primele flori. Ghiocei şi viorele. Vă place să vă plimbați în aer liber?

— Nu prea.

— Oricui ar trebui să-i placă mişcarea în aer liber. Viața ar fi atunci mult mai frumoasă.

Întoarse din nou spatele lui Jensen.

— Ştiți ce ne cereți? Un preț colosal. Poziția noastră este

precară. Chiar şi cea particulară. Acasă folosim numai chibrituri din cutii mari. Ca să vă dau un singur exemplu.

— Chibrituri din cutii mari?

— Da, pentru economic. Trebuie să economisim la orice. Cutiile mari sînt mult mai ieftine. Este o măsură de economie.

Editorul şedea acum pe birou, sprijinindu-şi picioarele pe brațul scaunului. Aruncă o privire vărului său.

— Poate că ar fi o măsură de economie dacă ar exista într-adevăr o bombă, spuse. Clădirea începe să fie prea mică.

Patronul îl privi trist.

— Sîntem acoperiți prin asigurare, zise editorul.

— Şi cine acoperă societatea de asigurare?

— Băncile.

— Şi băncile?

Editorul nu mai spuse nimic.

Patronul îşi îndreptă privirea spre Jensen.

— Presupun că obligațiile profesionale vă vor interzice să repetați ceva din cele auzite.

— Desigur.

— Şeful Poliției v-a recomandat. Sper că ştie ce face.

Jensen nu găsi nici un răspuns la aceasta.

— N-ați trimis oameni în uniformă în interiorul clădirii, nu-i aşa?

— Nu.

Editorul îşi ridică picioarele pe birou şi le încrucişa, aşezîndu-se turceşte.

Jensen se uită la ceas. Era 1 şi 36.

— Dacă într-adevăr există o bombă aici! spuse editorul. Şase mii de oameni... spune-mi, domnule Jensen, care-ar putea fi procentul de pierderi?

— Procentul de pierderi?

— Da, de personal.

— Este imposibil de estimat.

Editorul murmură, ca pentru sine: Cineva ar putea spune că i-am lăsat dinadins să fie rupți în bucățele. Chestiune de prestigiu.

— Te-ai gîndit la pierderea prestigiului? zise apoi vărului său.

Patronul plimbă o privire umbrită pe deasupra oraşului, care era alb, curat şi cubist. Avioane cu reacție trasau linii fumurii pe cerul de primăvară.

— Evacuați, spuse dînsul din vîrful buzelor.

Jensen notă timpul. Era 1 şi 38.

Editorul puse mîna pe interfon. Îşi apropie gura de receptor. Vocea lui se auzea clar şi distinct.

— Alarmă de incendiu. Evacuare imediată. Peste optsprezece minute clădirea trebuie să fie golită, cu excepția Departamentului Special. Veți începe peste nouăzeci de secunde începînd de... acum.

Becul roşu se stinse. Editorul se sculă. Vorbi ca şi cum ar fi dorit să dea o explicație.

— Ar fi mai bine ca echipa de la treizeci şi unu să rămînă în siguranță, în birouri, decît să vagabondeze pe scări. Curentul va fi tăiat de îndată ce ultimul ascensor va ajunge la parter.

— Cine ar dori să ne facă atîta rău? spuse Patronul, melancolic.

Apoi părăsi camera.

Editorul începu să-şi încalțe sandalele.

Jensen ieşi din cameră, însoțit de directorul general.

Cînd uşa se închise în urma lor, colțurile gurii Directorului general se lăsară în jos, expresia sa deveni rigidă şi disprețuitoare, privirile ascuțite şi atente. La trecerea lor prin camera secretarelor, tinerele femei păreau îndoite deasupra meselor.

Era exact 1 şi 40 cînd Jensen ieşi din ascensor, în vestibul. Făcu un semn oamenilor săi şi părăsi clădirea prin uşa turnantă.

Poliția evacuă clădirea.

În spatele lor, vocile din difuzoare răsunau între pereții de beton armat.

3

Maşina era parcată exact lîngă peretele de granit, între bariera poliției şi zona de parcare. Jensen şedea pe scaunul din față, lîngă şofer, ținea un cronometru în mîna stîngă şi microfonul în dreapta. La intervale scurte, adresa cîteva cuvinte polițiştilor din maşinile cu radio şi celor de la barieră, pe un ton arțăgos şi concis. Stătea drept, iar părul de la ceafă era cărunt, des şi scurt.

Pe scaunul din spate şedea bărbatul cu cravata, de mătase şi cu zîmbetul schimbător. Cu fruntea lucind de transpirație; se foia mereu, parcă negăsindu-şi locul. Acum, cînd nu era de față nici unul dintre superiorii sau subalternii lui, fața i se relaxase,

trăsăturile îi deveniseră indiferente şi, din cînd în cînd, îşi umezea buzele cu vîrful limbii. Probabil că nu-şi dădea seama că Jensen putea să-l observe prin oglinda retrovizoare.

— Nu există nici un motiv să stați aici, dacă considerați că nu-i prea plăcut, îi spuse Jensen.

— Trebuie. Atît Patronul cît şi Editorul au plecat. Deci, eu sînt responsabilul… sînt cel care urmează pe scara ierarhică.

— Înțeleg.

— Există vreun… pericol?

— Practic, nici unul.

— Dar dacă se prăbuşeşte întreaga clădire?

— E foarte puțin probabil.

Jensen se uită la cronometru. Era 1 şi 51.

După aceea privi înapoi, spre clădire. Chiar de la această distanță, de peste trei sute de metri, era înfricoşătoare în magnifica sa înălțare plină de avînt şi în imensa sa greutate compactă. Soarele alb se reflecta în cele patru sute cincizeci de geamuri aşezate în rame de metal de formă identică, iar ornamentația de pe zidurile albastre părea netedă, rece şi lucioasă. I se păru că întreaga clădire s-ar putea prăbuşi fără să fie nevoie de nici o încărcătură de explozibil, că solul s-ar putea deschide sub povara unei sarcini atît de masive sau că pereții ar putea exploda datorită presiunii interioare.

Un şuvoi de oameni ce părea că nu se mai sfîrşeşte se scurgea pe uşa de intrare. Torentul lor se curba într-o buclă largă prin mulțimea de automobile din zona de parcare, se revărsa prin porțile proiectate în gardul înalt de sîrmă, cobora panta şi traversa în diagonală curtea din ciment cenuşiu a depozitului. Dincolo de rampele de încărcare şi de magazii, mulțimea se dizolva şi se pulveriza într-o masă cenuşie şi difuză, o ceață din picături omeneşti. Cu toată distanța, Jensen observă că aproape două treimi din personal păreau să fie alcătuite din femei, şi cea mai mare parte dintre ele erau îmbrăcate în verde. Probabil că, în primăvara asta, verdele era culoarea la modă.

Două maşini mari, roşii, cu furtunuri şi scări telescopice se îndreptară spre zona de parcare şi se opriră la o anumită distanță de intrare. Pompierii şedeau aliniați pe băncile laterale, iar căştile lor luceau în soare. Nu se auzise nici o sirenă, nici un clopot de alarmă.

La 1 şi 57 şuvoiul de oameni se subțiase şi un minut mai

tîrziu doar un firicel se mai scurgea pe uşa de la intrarea principală.

Apoi nu se mai văzu decît o singură persoană, un bărbat, în fața intrării. Cînd Jensen îşi aținti privirile asupra lui, îl recunoscu. Era şeful Patrulei Civile.

Jensen se uită la cronometru: 1 şi 59.

În spatele său auzi mişcările nervoase ale Directorului-general.

Pompierii rămaseră aşezați pe băncile lor. Polițistul cel singuratic dispăruse. Clădirea era pustie.

Jensen aruncă o ultimă privire asupra cronometrului. Apoi se uită la clădire.

După cincisprezece, secundele păreau că se întind şi devin din ce în ce mai lungi. Paisprezece… treisprezece… doisprezece… unsprezece… zece… nouă… opt… şapte… şase… cinci… patru… trei… două… una…

— Zero, spuse Inspectorul-şef Jensen.

4

— O jignire nemaipomenită! spuse Şeful Poliției.

— Dar n-a fost nici o bombă. De fapt, nu s-a întîmplat nimic. După o oră, a sunat încetarea alarmei de incendiu şi salariații s-au întors la lucru. Pînă la ora patru, totul reintrase în normal.

— Şi totuşi, este o jignire nemaipomenită, spuse Şeful Poliției.

Vocea sa era gravă şi avea o nuanță rugătoare, ca şi cum ar fi dorit să convingă nu numai pe cel cu care discuta, ci şi pe sine însuşi.

— Răufăcătorul trebuie descoperit, zise el.

— Bineînțeles, cercetările continuă.

— Nu ne trebuie nişte cercetări făcute de dragul rutinei. Trebuie să-l descoperi pe vinovat.

— Da.

— Ascultă-mă o clipă. Desigur, n-am intenției să critic măsurile pe care le-ai luat…

— Am făcut singurul lucru ce-l puteam face. Riscul era prea mare. Putea să fie vorba de viața a sute de oameni, poate şi mai mult. Dacă clădirea ar fi luat foc, n-am fi fost capabili să facem mare lucru. Scările de la maşinile pompierilor abia ajung la etajul

şapte sau opt. Pompierii ar fi trebuit să lucreze de jos, iar focul s-ar fi extins treptat în sus. În afară de asta, clădirea are aproape o sută cincizeci de metri înălțime, iar prelatele nu sînt bune de nimic la salturi de mai sus de treizeci de metri.

— Desigur, înțeleg toate acestea. Şi, cum am mai spus, n-am de gînd să te critic. Dar ei sînt foarte prost dispuşi. Întreruperea producției, spun că i-a costat sute de mii. Patronul a luat personal legătura cu Ministerul de Interne. N-a făcut nici un fel de plîngere cu caracter special,

Pauză.

— Mulțumesc lui Dumnezeu, spuse Şeful Poliției. Nici, un fel de plîngere cu caracter special.

Jensen nu răspunse nimic.

— Dar, cum spuneam, este foarte tulburat. Atît din cauza pierderilor financiare, cît şi datorită declarației jignitoare la adresa lui. Chiar aşa a spus: jignitoare.

— Da.

— Aşa că trebuie să-l descoperim pe făptaş. Imediat.

— Va fi nevoie de timp. Scrisoarea este singura urmă ce o avem.

— Ştiu. Dar afacerea trebuie rezolvată.

— Da.

— Cercetările sînt delicate în acest caz şi, cum am mai spus, urgente. Din acest moment, poți să laşi la o parte orice altă preocupare. Consideră că toate celelalte probleme cu care te ocupai nu mai au nici o importanță.

— Înțeleg.

— Azi este luni. Ai o săptămînă, atît. Şapte zile, Jensen.

— Înțeleg.

— Trebuie să faci toată treaba singur. Bineînțeles, vei avea la dispoziție tot personalul tehnic necesar, dar nu spune nimănui nimic despre caz. Dacă ai nevoie de vreun sfat, vii direct la mine.

— Trebuie să vă reamintesc că oamenii din Patrula Civilă cunosc anumite lucruri.

— Da, foarte regretabil. Trebuie să le ceri să depună jurămînt că nu vor divulga nimic în acest caz.

— Fără discuție.

— Dumneata personal vei lua toate interogatoriile importante.

— Am înțeles.

— Încă ceva. Ei doresc să nu fie deranjați în cursul

cercetărilor. Timpul lor este foarte limitat. Orice informație de care vei avea nevoie, ei ar prefera s-o ceri Directorului lor general.

— Înțeleg.

— L-ai cunoscut?

— Da.

— Jensen!

— Da.

— Trebuie să reuşeşti. Cel puțin în interesul dumitale.

Jensen puse receptorul în furcă. Îşi propti coatele pe sugativa verde şi îşi sprijini capul între mîini. Simți între degete părul său cenuşiu şi țepos. Îşi începuse ziua de lucru cu cincisprezece ore în urmă. Acum era zece seara şi se simțea foarte obosit.

Se sculă de la birou, întinse brațele, ieşi pe coridor şi coborî treptele scării în spirală, pînă în camera ofițerului de serviciu. Era mobilată în acelaşi stil vechi şi zugrăvită în aceeaşi nuanță de verde pal, ca şi acum douăzeci şi cinci de ani cînd era un simplu polițist ce patrula pe străzi. O tejghea lungă de lemn se întindea de la un perete la altul, iar în spatele ei se înşirau bănci şi cîteva cămăruțe pentru interogatorii, cu ochiuri de sticlă şi clanțe din lemn. La ora aceea nu era prea multă lume. Cîteva prostituate bete şi flămînde, toate trecute de prima tinerețe sau chiar bătrîne, şedeau ghemuite pe bănci, aşteptîndu-şi rîndul la interogatoriu, iar în spatele tejghelei şedea un polițist în uniformă verde. Era de serviciu la telefon. Din cînd în cînd, pe uşa de la intrare pătrundeau zgomotele maşinilor de afară.

Jensen deschise uşa de oțel şi coborî la parter. Postul de poliție al Diviziei Şaisprezece era vechi – aproape singurul vechi care mai rămăsese în această parte a oraşului – cam sărăcăcios, în schimb celulele erau cu totul noi. Tavanul, pardoseala şi pereții erau vopsiți în alb şi zăbrelele sclipeau în lumina pătrunzătoare.

Un autobuz cenuşiu al poliției staționa la intrarea în curte, avînd uşile din spate larg deschise. Cîțiva polițişti în uniformă îmbrînceau o grămadă de bețivi, spre examenul medical. Se purtau cu ei violent, dar Jensen ştia că o fac mai degrabă din oboseală, decît din răutate.

Trecu prin cabinetul medical şi aruncă o privire peste fețele deznădăjduite ale bețivilor.

Deşi erau aspru pedepsite, cazurile de beție în public se înmulțeau cu fiecare an, iar de cînd guvernul promulgase o lege nouă, care interzicea beția pînă şi acasă, munca poliției devenise

aproape inumană. În fiecare noapte, între două şi trei mii de persoane, mai mult sau mai puțin în stare de ebrietate, erau arestate, iar dintre acestea cam jumătate erau femei. Jensen îşi aminti de perioada cînd lucrase ca ofițer de patrulă şi pe cînd trei sute de bețivi, chiar sîmbătă seara, reprezenta un număr foarte mare.

O ambulanță oprise alături de autobuz; în ea stătea un tînăr cu o şapcă de sportiv şi haină albă. Era medicul poliției.

— Cinci trebuie să meargă la spital pentru spălături stomacale, zise el. Nu pot fi lăsați aici. Nu pot să-mi iau răspunderea.

Jensen dădu din cap.

— E al dracului de ruşinos, spuse doctorul poliției. Au fixat o taxă de cinci mii la sută pe băuturile spirtoase. Apoi au creat o societate care-i împinge pe oameni să bea pînă cad jos – şi aici e tot hazul: numai în oraşul ăsta adună amenzi de douăzeci de mii de lire pe zi pentru beție.

— Ar trebui să-ți măsori cuvintele, zise Inspectorul-şef Jensen

5

Jensen locuia nu departe de centru, într-un cartier de apartamente proprii, în partea de sud a oraşului, aşa că îi trebuia mai puțin de o oră ca să ajungă acasă, conducînd maşina poliției.

Pe străzile din centru era o îmbulzeală permanentă, automatele de gustări şi cinematografele mari erau încă deschise şi un număr considerabil de oameni se deplasa lent în lungul şirurilor de vitrine luminate. Fețele lor apăreau încordate şi palide, ca şi cum ar fi fost chinuiți de lumina rece şi albă a lămpilor de pe stradă şi de strălucirea reclamelor luminoase. Ici-colo, grupuri de tineri indolenți stăteau grămădiți în jurul tonetelor cu *pop-corn*[2] sau în fața vreunei vitrine. Cei mai mulți stăteau liniştiți, aparent fără să schimbe o vorbă între ei. Unii aruncau o privire indiferentă spre maşina poliției.

Delincvența minorilor, care mai înainte fusese considerată ca o problemă foarte îngrijorătoare, continuase să scadă uniform în ultimii zece ani şi acum practic aproape dispăruse. În general,

---

2 *Pop-corn* – boabe de porumb prăjite cu sirop de zahăr.

numărul de crime era acum mult mai redus ca mai înainte; crescuseră în schimb cazurile de beție. În mai multe locuri, în cartierul comercial al oraşului, Jensen văzu polițişti la lucru. Bastoanele lor albe din cauciuc sclipeau în lumina de neon, cînd îmbrînceau pe arestați în maşinile poliției.

Pătrunse în tunelul de lîngă Ministerul Afacerilor Interne şi ieşi la suprafață după opt kilometri, într-o zonă industrială pustie. Traversă apoi podul şi îşi continuă drumul mai departe, pe autostradă, spre sud.

Era obosit şi simțea în partea dreaptă a diafragmei o durere pătrunzătoare, ce îl măcina.

Suburbia în care locuia era formată din treizeci şi şase de blocuri de cîte opt etaje, dispuse în patru şiruri. Între ele erau amenajate spații de parcare, peluze şi căsuțe din plastic transparent, pentru joaca copiilor.

Jensen opri maşina în dreptul celui de al şaptelea bloc din rîndul al treilea, închise motorul şi ieşi afară, în noaptea rece şi înstelată. Deşi era numai unsprezece şi cinci, nu se vedea nici o lumină în întreaga clădire. Vîrî o monedă în automatul de la parcare, roti maneta pentru indicarea timpului şi porni spre apartamentul lui.

Aprinse lumina şi îşi scoase pardesiul, haina, cravata, apoi se descălță. Îşi descheie cămaşa şi făcu cîțiva paşi prin casă, aruncînd cîte o privire spre mobila lipsită de personalitate, spre televizorul cu ecranul său mare şi spre fotografiile de la şcoala de poliție ce erau agățate pe pereți.

Apoi trase perdelele, îşi scoase pantalonii şi stinse lumina. Se duse în bucătărie şi scoase sticla din frigider.

Jensen luă un pahar, scoase poleiala şi dopul, şi se aşeză pe pat.

Şedea şi bea în întuneric.

Cînd durerea din stomac dispăru, puse paharul pe tăblia noptierei şi se culcă.

Adormi aproape imediat.

6

Jensen se trezi dimineața, la şase şi jumătate. Se sculă din pat, se duse în baie. Se spălă cu apă rece pe mîini, pe față şi pe

ceafă, se bărbieri, apoi se spălă pe dinți. Cînd își clăti gura, îl cuprinse un acces prelungit de tuse.

Apoi își fierse puțină apă cu miere și încercă s-o bea cît mai fierbinte, în timp ce citea ziarele. Nici un ziar nu pomenea ceva despre evenimentele în care fusese amestecat în ajun.

Pe stradă, înghesuiala de mașini era atît de mare încît, deși recursese la sirenă, ceasul arăta nouă și douăzeci și cinci cînd intră în biroul său.

Zece minute mai tîrziu. Șeful Poliției îi telefonă.

— Ai început cercetările?

— Da.

— În ce direcție?

— Dovezile materiale au fost supuse unor analize. Psihologii supun textul unui examen minuțios. Un om se ocupă cu oficiul poștal de expediție.

— Ceva rezultate?

— Deocamdată nimic.

— Ai vreo părere personală?

— Nu.

Tăcere.

— Cunoștințele mele despre acest concern sînt insuficiente, spuse Jensen.

— Ar fi bine să-ți reîmprospătezi memoria.

— Da.

— Ar fi chiar bine să obții informațiile necesare de la cineva din afara concernului.

— Înțeleg.

— De exemplu. Ministerul Comunicațiilor, poate Secretariatul de Stat pentru Publicații,

— Înțeleg.

— Obișnuiești să citești revistele lor?

— Nu, dar le voi citi.

— Bine. Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu cumva să-l bați la cap pe editor ori pe vărul său.

— Ați avea ceva împotrivă dacă aș folosi personalul de la Patrula Civilă drept gardă personală?

— Pentru cei doi șefi?

— Da.

— Fără știrea lor?

— Da.

— Consideri că o astfel de măsură ar fi justificată?
— Da.
— Crezi că oamenii dumitale pot să facă o astfel de treabă, fără ca cineva să bage de seamă?
— Da.
Tăcerea ce urmă se prelungi atît de mult, încît Jensen se simți ispitit să se uite la ceas. Auzi pe Şeful Poliției respirînd greu şi ciocănind biroul cu ceva tare, probabil un creion.
— Jensen!
— Da.
— Din acest moment, cercetările sînt cu totul şi cu totul în mîinile dumitale. Nu doresc să fiu informat despre metodele sau măsurile pe care ai de gînd să le iei.
— Înțeleg.
— Jensen! Îți revine întreaga răspundere. Mă bazez pe dumneata.
— Înțeleg.
— Directivele generale pe care le-am trasat sînt destul de clare?
— Da.
— Atunci îți urez mult noroc.
Jensen se duse în spălător, luă un pahar de carton, îl umplu cu apă şi se întoarse în birou. Trase un sertar din care scoase un pachețel cu bicarbonat, luă cam trei lingurițe din praful alb şi le amestecă bine cu apa din pahar, folosind stiloul din material plastic.
În decursul celor douăzeci şi cinci de ani, de cînd era în serviciu, nu-l văzuse pe Şeful Poliției decît o singură dată şi nu schimbase nici un cuvînt cu el, pînă în ajun. În schimb, de ieri şi pînă astăzi, avusese cinci convorbiri.
Goli paharul dintr-o singură înghițitură, îl mototoli şi-l aruncă în coşul de hîrtii. După aceea sună la Institutul Tehnic de Criminalistică. Vocea omului din laborator era seacă şi formală.
— Nu, nu sînt amprente digitale.
— Sigur?
— Bineînțeles. Dar vrem să dăm un răspuns definitiv, încercăm alte metode de analiză.
— Plicul?
— Unul din tipurile cele mai obişnuite. Pînă în prezent nu ne spune prea mult.

— Dar hîrtia?

— Se pare că este cu totul specială. De asemenea, avem impresia că a fost ruptă o margine.

— Poate fi stabilită proveniența?

— Eventual.

— Altceva?

— Nimic. Lucrăm mai departe.

Lăsă receptorul în furcă, se duse pînă la fereastră şi privi în jos, spre curtea de ciment din interiorul postului de poliție. La intrarea în celule, putu să vadă doi polițişti în cizme de cauciuc şi salopete impermeabile. Trăgeau după ei un furtun cu care să spele celulele. Îşi slăbi cureaua şi înghiți aer pînă cînd gazele din stomac îşi făcură drum înapoi prin gît.

Telefonul sună. Era omul de la oficiul poştal.

— Treaba asta cred că o să mai dureze.

— Rezervă-ți timp cît ai nevoie, dar nu mai mult.

— Cînd trebuie să raportez?

— În fiecare dimineață la opt, în scris.

Jensen puse receptorul în furcă, îşi luă pălăria şi părăsi camera.

Ministerul Comunicațiilor se afla chiar în centrul oraşului, între Palatul Regal şi sediul central al Partidului Unit. Secretarul de Stat pentru Publicații îşi avea biroul la etajul doi, cu vedere spre palat.

— Concernul reprezintă un exemplu de administrație perfectă, spuse el. Un merit al firmelor particulare.

— Înțeleg.

— Cred că pot să vă ajut oferindu-vă cîteva informații cu caracter statistic. — Luă o foaie de hîrtie şi o privi distrat. — Publicăm o sută patruzeci şi patru de magazine diferite. Anul trecut numărul total de exemplare s-a ridicat la douăzeci şi unu milioane trei sute douăzeci şi şase de mii patru sute cincizeci şi trei de bucăți. Pe săptămînă.

Jensen îşi notă cifra pe o carte de vizită: 21.326.453.

— Este o cifră extrem de ridicată. Aceasta înseamnă că țara noastră are cel mai ridicat coeficient de lectură pe om de pe întreg globul.

— Nu mai sînt şi alte reviste săptămînale?

— Prea puține. Aproximativ o mie sau două de exemplare, dacă le adunăm pe toate la un loc, editate şi distribuite în zone

foarte restrînse.

Jensen aprobă din cap.

— Dar editura reprezintă, bineînțeles, numai una dintre ramurile de activitate ale concernului.

— Care sînt celelalte?

— În ceea ce priveşte departamentul meu, este vorba de un lanț de edituri şi tipografii, care se ocupă mai ales cu publicarea ziarelor.

— Cîte?

— Firme? Edituri? Treizeci şi şase.

— Şi cîte ziare?

— O sută şi ceva. O clipă...

Îşi consultă hîrtiile.

— O sută şi două, la ora actuală. Numărul ziarelor care se publică se modifică tot timpul. Unele îşi încetează apariția, altele apar în locul lor.

— De ce?

— Pentru a fi capabile să satisfacă cerințele cititorilor şi să urmeze tendințele epocii.

Jensen dădu din cap.

— Numărul de exemplare de ziare publicate anul trecut...

— Aşa...

— Am numai cifra ce reprezintă producția totală de ziare pe întreaga țară. Nouă milioane două sute şaizeci şi cinci de mii trei sute douăsprezece exemplare zilnic. Situația de la reviste se repetă şi aici. Există unul sau două ziare care sînt cu totul independente de concern. Sînt greutăți mari în difuzare şi circulația lor este extrem de redusă. Dacă scădeți din cifra pe care v-am indicat-o vreo cinci mii de bucăți, veți avea o cifră aproximativă, dar corectă.

Jensen scrise din nou pe cartea albă de vizită: 9.260.000. Spuse apoi:

— Cine controlează difuzarea lor?

— Un cartel democratic de editori de ziare.

— Oricare din ei poate interveni?

— Da, cu condiția ca ziarele respective să fie publicate în tiraje de peste cincizeci mii de exemplare.

— De ce?

— Tirajele mai mici se consideră că nu aduc nici un fel de profit, cartelul intervine îndată şi suspendă editarea ziarelor în

cazul cînd scad sub cifra pe care v-am comunicat-o.

Jensen băgă în buzunar cartea de vizită.

— Vorbind deschis, aceasta înseamnă că marele cartel controlează toate publicațiile din țară, nu-i aşa?

— Dacă doriți să considerați astfel lucrurile… Dar trebuie să vă precizez că publicațiile lor sînt foarte variate, demne de laudă din toate punctele de vedere. În special săptămînalele şi-au dovedit capacitatea de a satisface într-un mod moderat toate gusturile normale. Înainte, presa avea de multe ori o influență nesănătoasă şi tulburătoare asupra cititorilor. În prezent, situația s-a schimbat. Acum, atît conținutul cît şi forma de prezentare au drept scop să fie atît în folosul…

Aruncă o privire pe birou şi întoarse o foaie de hîrtie… cît şi pentru delectarea cititorului. Se adresează familiei, pentru a putea fi citită de toate vîrstele, şi nu ca să provoace sentimente agresive, nenorociri sau griji. Ele satisfac necesitatea de evadare a unui om obişnuit. Pe scurt, promovează egalitatea socială.

— Înțeleg.

— Înainte de a ajunge la soluția finală a egalității sociale, publicarea de reviste şi ziare era mult mai neclară decît acum. Partidele politice şi sindicatele îşi aveau fiecare editurile lor. Dar cînd au dat de greutăți financiare, s-au închis ori au fost preluate de concern. Multe au fost salvate numai datorită tocmai principiilor pe care le-am expus. Datorită posibilității lor de a linişti sufletele şi de a crea sentimentul de siguranță în cititor. Este calitatea de a nu fi complicat, de a te face uşor înțeles, de a te adapta gusturilor omului modern.

Jensen dădu din cap.

— Nu cred că este o exagerare să afirm că o presă unificată a contribuit, mai mult ca orice altceva, la consolidarea egalității sociale. A găsit o punte de legătură între partidele politice, între monarhie şi republică, aşa-zisele clase conducătoare şi…

Tăcu şi privi pe fereastră. Apoi continuă:

— De asemenea, nu este exagerare să susții că marele merit revine conducătorilor din cartel. Oameni excepționali, avînd un caracter bazat pe cele mai înalte trăsături morale. Fără nici un fel de orgoliu, fără să urmărească nici poziții, nici puterea, nici…

— Bogăția?

Secretarul de Stat aruncă o privire rapidă şi întrebătoare spre bărbatul ce şedea liniştit în fotoliul destinat vizitatorilor.

— Exact, zise.

— Ce alte firme, întreprinderi sau societăți sînt controlate de cartel?

— Dumnezeu ştie, răspunse Secretarul de Stat, cam neatent. Întreprinderi de difuzare a presei, întreprinderi pentru ambalaje, de transport, fabrici de mobilă, desigur fabrici de hîrtie şi... dar acestea nu interesează departamentul meu.

Îşi pironi ochii asupra lui Jensen.

— Nu cred că aş putea să vă mai dau vreo informație care să vă fie de folos, spuse. Dar de ce vă interesează toate acestea?

— Am dispoziții, spuse Jensen. În altă ordine de idei: cum a influențat creşterea autorității acordată poliției asupra datelor statistice?

— Statistica sinuciderilor?

— Exact.

— Pozitiv.

— Mă bucur să aud aceasta.

Jensen mai puse patru întrebări.

— Nu contravine oare activitatea cartelului la legea antitrust?

— Nu sînt jurist.

— Care este cifra de afaceri a cartelului?

— Aceasta este treaba autorităților fiscale.

— Şi averea personală a proprietarilor?

— Este foarte greu de stabilit.

— Ați fost salariat al acestui cartel?

— Da.

La înapoiere, se opri la un bufet automat şi bău o ceaşcă de ceai cu doi biscuiți de secară.

În timp ce mînca, se gîndi la numărul de sinucideri care scăzuse simțitor de la intrarea în vigoare a noilor legi împotriva abuzului de alcool. Instituțiile pentru alcoolici nu publicau nici un fel de statistici, iar în registrele poliției sinuciderile erau trecute în rubrica „moarte subită”. Cu toată grija depusă, ele totuşi continuau să se producă destul de des.

Cînd se întoarse la Divizia Şaisprezece, se făcuse ora două şi primii bețivi începură să fie aduşi. Dacă acest lucru nu se petrecuse mai devreme, era doar pentru că de obicei nu se făceau arestări înainte de amiază. Această măsură generală se considera că a fost luată din motive de igienă, pentru a lăsa timp ca celulele să poată fi dezinfectate.

Medicul poliției stătea fumînd în camera de gardă, sprijinindu-şi un cot pe tejgheaua de lemn. Haina sa albă era mototolită şi pătată cu sînge, şi Jensen se uita la el cu un ochi critic. Celălalt înțelese greşit această privire şi se grăbi să-i spună:

— O, nimic serios. Doar un amărît care... E mort acum. Am ajuns prea tîrziu.

Jensen dădu din cap.

Pleoapele doctorului erau umflate şi roşii, cu genele pline de urdori.

Se uită gînditor la Jensen şi îi zise:

— E adevărat ce-am auzit, că niciodată n-ai eşuat în cercetarea unui caz?

— Adevărat, răspunse Jensen. Niciodată.

7

Pe masa din biroul său se găseau revistele şi magazinele pe care le ceruse. Erau o sută patruzeci şi patru, aranjate în patru topuri, a cîte treizeci şi şase de bucăți fiecare.

Jensen luă o porție de bicarbonat şi-şi dădu drumul la curea. Apoi se aşeză la masa de lucru şi începu să citească.

Revistele şi magazinele se deosebeau prea puțin prin înfățişare, format sau număr de pagini. Unele erau însă tipărite pe hîrtie lucioasă, altele nu. Comparîndu-le, ajunse la concluzia că acesta era singurul element care determina prețul.

Toate aveau pe copertă fotografii în culori, reprezentînd portretele unor cowboy eroi, supermeni, membri ai familiei regale, cîntăreți de muzică uşoară, vedete ale televiziunii, oameni politici binecunoscuți, copii şi animale. Copiii şi animalele apăreau de multe ori în cadrul aceleiaşi imagini, în diferite combinații, ca, de exemplu, fetițe cu pisoi, băiețaşi blonzi cu cățeluşi micuți, băiețaşi mici cu cîini foarte mari şi fete tinere cu pisicuțe foarte mici. Persoanele de pe coperte erau frumoase, cu ochii albaştri şi fețe prietenoase. La fel şi copiii, ba chiar şi animalele. Cînd scoase lupa şi se uită cu atenție, observă că fețele prezentau pete ciudate, ca şi cum ceva ar fi fost îndepărtat de pe fotografie, poate o aluniță, un por sau vreo vînătaie.

Jensen citi revistele ca pe nişte rapoarte, repede dar minuțios şi fără să sară peste nimic, în afară de lucrurile pe care le mai

întîlnise. După o oră sau ceva mai mult, începu să observe că astfel de salturi începeau să apară din ce în ce mai des.

La douăsprezece şi jumătate termină şaptezeci şi două de reviste, exact jumătate din numărul lor. Coborî în camera ofiţerului de serviciu, schimbă cîteva cuvinte cu poliţistul de la telefon şi luă o cană de ceai la bufet. Cu toate uşile din oţel şi pereţii groşi din cărămidă, pătrundeau pînă acolo ţipetele sălbatice şi urletele înspăimîntate de la subsol. În clipa cînd voi să se întoarcă în camera sa, observă că poliţistul în uniformă verde citea unul din magazinele pe care le studiase el mai înainte. Alte trei erau aruncate pe un raft, sub tejghea.

Nu-i trebui acum decît o treime de timp ca să treacă prin cea de a doua jumătate. Era ora trei fără douăzeci cînd întoarse ultima pagină lucioasă şi se uită la ultimul obraz prietenos.

Îşi trecu uşor vîrfurile degetelor peste obraji şi studie dacă pielea este obosită şi vlăguită sub barba nerasă. Nu prea îi era somn şi durerea continua să-l chinuie suficient ca să nu mai simtă că îi este şi foame.

Se ghemui puţin, îşi propti cotul stîng de braţul fotoliului şi îşi sprijini obrazul pe palma mîinii, în timp ce privirile îi rămăseseră pironite pe reviste.

Nu dăduse de nimic care să-l intereseze şi, în acelaşi timp, nu întîlnise nimic antipatic, neplăcut sau respingător. Nimic nu-l făcuse să se simtă bine dispus, necăjit, surprins sau supărat. Avusese acces la o cantitate considerabilă de informaţii, în special în domeniul automobilelor sau a vieţii personalităţilor marcante, dar dintre aceste informaţii nici una n-avea puterea necesară ca să influenţeze comportarea sau felul de a gîndi al cuiva. Din cînd în cînd, apărea şi un articol cu nuanţă critică, dar aceasta era îndreptată numai asupra unor psihopaţi necunoscuţi din istorie; în cazuri excepţionale din ţări foarte depărtate, dar totdeauna într-o formă vagă şi pe un ton foarte politicos.

Se dezbăteau o serie de probleme, de obicei anumite programe de televiziune în care cineva pronunţase un cuvînt nepoliticos sau se prezentase nebărbierit ori nepieptănat. Chestiunile erau tratate de numeroase magazine pe un ton conciliator şi cu multă înţelegere, care arăta clar că toate părţile aveau dreptate. Asemenea concluzii erau aproape evidente.

O mare parte din conţinut era formată din povestiri cu ilustraţii extrem de realiste. Ca şi reportajele, acestea prezentau

diverse persoane ce s-au bucurat de succese în afaceri sau în viața sentimentală. Forma lor nu era totdeauna aceeaşi, dar pe cît putea să-şi dea seama, ele nu se deosebeau prea mult, indiferent dacă apăruseră în magazine pe hîrtie lucioasă sau în nişte simple benzi desenate.

Nu-i scăpă din vedere că magazinele erau adresate diverselor clase sociale, dar conținutul eră totdeauna aproape acelaşi, aceiaşi oameni erau elogiați, nuvelele erau de acelaşi gen încît, cu toate deosebirile de stil, impresia generală era că toate fuseseră scrise de un singur autor. Bineînțeles, impresia era absurdă.

La fel de absurdă era şi ideea că cineva s-ar putea simți ofensat sau deranjat de cele publicate în aceste magazine. Autorii deseori pătrundeau adînc în viața unor personalități, dar niciodată nu puneau la îndoială calitățile morale şi sufleteşti ale acestora: o serie de oameni care obținuseră succese în viață nu erau menționați de loc sau mai puțin ca alții, dar era cu totul îndoielnic, mai bine zis puțin probabil să fi existat vreo intenție.

Jensen scoase cartea de vizită din buzunarul de la piept şi scrise cu atenție: 144 magazine. Nici o dovadă.

Mergînd spre casă, constată că i s-a făcut foame şi se opri la un bufet automat. Luă două sandvişuri ambalate într-o pungă de plastic şi le mîncă la volan.

Chiar înainte de a ajunge acasă, începu să simtă o durere pătrunzătoare în partea dreaptă a diafragmei.

Se dezbrăcă pe întuneric şi luă sticla şi un pahar. Dădu la o parte plapuma şi cearşaful, şi se aşeză pe pat.

8

— Vreau să mi se raporteze în fiecare dimineață, înainte de ora nouă. În scris. Tot ce poate fi considerat ca important.

Şeful secției de la Patrula Civilă dădu afirmativ din cap şi ieşi.

Era miercuri, orele nouă şi două minute. Jensen se duse la fereastră şi se uită în jos, la oamenii în salopete, ocupați cu furtunurile şi gălețile lor cu dezinfectant.

Se întoarse la masa de lucru, se aşeză şi citi rapoartele. Două dintre ele erau foarte scurte.

Omul de la oficiul poştal:

„Scrisoarea a fost expediată din partea de vest a oraşului, cel

mai devreme duminică la nouă seara, cel mai tîrziu luni la zece dimineața.”

Laboratorul:

„Analiza hîrtiei. Hîrtie albă de calitate superioară. Proveniența în continuare necunoscută. Tipul cleiului: lipici obişnuit de birou, peliculă de film dizolvată în acetonă. Fabricație: nedefinită.”

Psihologul:

„Se poate presupune că persoana care a compus scrisoarea sau are un caracter foarte rigid, sau este o natură depresivă, cu înclinații de refulare. În nici un caz nu poate fi vorba de un om cu personalitate flexibilă. Oricum, se poate afirma că este un om conştiincios, frizînd pedanteria sau perfecțiunea şi, în afară de aceasta, obişnuită să se exprime clar, verbal, sau în scris, mai curînd în scris – şi aceasta de multă vreme. S-a acordat o atenție deosebită la construirea scrisorii, atît din punct de vedere tehnic, cît şi din punctul de vedere al conținutului, de exemplu alegerea literelor (toate literele au aceeaşi mărime) şi chiar aranjamentul lor uniform. Acest fapt înseamnă rigiditate, refuzul oricăror compromisuri, fenomen pe care îl întîlnim adesea. Anumite detalii în alegerea cuvintelor indică faptul că autorul este un bărbat, probabil trecut de prima tinerețe, ce prezintă anumite date că ar trăi singur. Nici unul din aceste puncte de vedere nu este pe deplin fundamentat, dar poate să prezinte începutul unei urme.”

Raportul era bătut la maşină, destul de dezordonat, cu multe greşeli şi ştersături.

Jensen luă perforatorul, perforă cu grijă cele trei foi şi le aşeză într-un dosar verde pe care-l puse în partea stîngă a mesei.

Apoi se ridică, îşi puse haina şi pălăria, după care părăsi camera.

Vremea continua să fie frumoasă. Soarele strălucea puternic şi aprins, dar nu prea încălzea, cerul avea o nuanță albastră-palidă ca oglinda de gheață şi, cu tot mirosul de benzină, aerul părea limpede şi curat. Oamenii, care-şi părăsiseră provizoriu automobilele, puteau fi văzuți circulînd pe trotuare. Ca de obicei, erau bine îmbrăcați şi semănau unul cu altul. Se mişcau grăbiți şi febrili, ca şi cum ar fi dorit să ajungă cît mai repede înapoi în maşinile lor. Din momentul în care se reaşezau la volan, simțul de integritate personală era sensibil amplificat. Întrucît şi vehiculele difereau între ele ca mărime, formă, culoare şi putere, dădeau proprietarilor respectivi un sentiment de identitate. În afară de

aceasta, produceau un fel de diviziune de grupe; cei cu automobile asemănătoare, în mod inconştient se considerau că aparţin unei categorii de egali mult mai evidentă decît societatea egalitară, luată în ansamblul ei.

Jensen citise aceste lucruri într-un raport al Ministerului Problemelor Sociale. Fusese întocmit de mai mulţi psihologi, salariaţi ai acestui minister, şi avusese o circulaţie restrînsă – numai în rîndul ofiţerilor superiori de poliţie. După aceea, a fost considerat drept document strict secret.

Cînd ajunse în partea de sud a pieţei, chiar în faţa monumentului muncitorilor, observă în oglinda retrovizoare o maşină a poliţiei identică cu cea în care se afla. Se gîndi că trebuie să fie ocupată de vreun inspector-şef de la una dintre diviziile vecine, probabil Divizia 15 sau 17.

În timp ce se îndrepta spre clădire, ascultă distrat mesajele transmise pe unde scurte, care la intervale dese erau expediate de la sediul central la maşinile de patrulare sau unor posturi fixe. Ştia că reporterii de la rubrica judiciară a ziarelor au permisiunea să asculte aceste mesaje transmise prin radio, dar, cu excepţia accidentelor de circulaţie, nu se întîmpla niciodată ceva senzaţional sau neobişnuit.

Conduse spre spaţiul de parcare şi îşi gară maşina între cele două automobile mari, negre, şi cel alb al Directorului-general.

Un paznic în uniformă albă şi cu o şapca roşie cu cozoroc veni imediat spre el. Jensen îi arătă insigna şi porni spre clădire.

Ascensorul rapid se opri automat la etajul optsprezece, dar nu fu primit imediat, ci numai după aproape douăzeci de minute. Îşi pierdu timpul studiind cele două machete de vapoare care purtau numele Primului Ministru şi al Maiestăţii-Sale Regelui.

Fu introdus de o secretară îmbrăcată în verde, cu o privire lipsită de expresie. Camera era identică cu cea pe care o vizitase cu două zile în urmă, cu excepţia faptului că trofeele din vitrina de sticlă erau ceva mai mici şi priveliştea care se vedea pe fereastră era eu totul alta!

Directorul-general se întrerupse o clipă din lustruitul unghiilor şi îl invită să ia loc

— Aţi rezolvat problema?

— Din păcate, nu.

— Dacă aveţi nevoie de sprijin sau doriţi vreo informaţie, am primit dispoziţii să vă acord orice asistenţă. Deci, vă stau la

dispoziție.

Jensen dădu din cap.

— Dar trebuie să vă previn că sînt foarte ocupat.

Jensen se uită la trofee şi-l întrebă:

— Ați practicat sportul?

— Îmi place viața în aer liber. Fac şi acum sport: yachting, pescuit, tir cu arcul, golf... Desigur, nu sînt la fel de bun ca...

Se opri timid şi făcu un gest vag spre uşă. Cîteva secunde mai tîrziu colțurile gurii erau îndreptate din nou în jos. Se uită la ceas, un cronometru elegant şi mare, cu brățară din inele de aur.

— Cum pot să vă fiu de ajutor?

Jensen îşi pregătise mai de mult întrebările pe care urma să le pună acum.

— S-a petrecut oare ceva care poate să prezinte o explicație pentru expresia folosită în scrisoare – omorul comis de voi?

— Bineînțeles, nu.

— Puteți eventual să faceți o legătură între această expresie şi vreo persoană sau un fapt?

— Nu, după cum v-am mai spus. Este o idee de om nebun. Un nebun – asta-i singura explicație plauzibila.

— Ați avut vreun caz de deces?

— În ultima vreme, nu. Dar în legătură cu această latură a problemei vă recomand să stați de vorbă cu directorul personalului. Eu sînt de fapt redactor, răspunzător de conținutul publicațiilor noastre şi de producția lor editorială. Şi...

— Da?

— În orice caz, vă aflați pe o urmă greşită. Nu vedeți cît de absurdă este o astfel de ipoteză?

— Ce ipoteză?

Omul cu cravata de mătase se uită nesigur la vizitatorul lui.

— Îngăduiți-mi o ultimă întrebare, spuse Jensen. Dacă presupunem că scopul scrisorii era să producă o atmosferă neplăcută celor doi conducători ai editurii, din ce categorie credeți că face parte vinovatul?

— Aceasta urmează să fie stabilit de poliție. Personal, mi-am format o anumită idee. Din categoria bolnavilor mintali.

— Există poate o persoană sau vreun grup anume care poate fi considerat că doreşte să lezeze editura sau pe conducătorii ei?

— Cunoaşteți publicațiile noastre?

— Le-am citit.

— Atunci ar trebui să ştiţi că întreaga noastră politică editorială are drept scop înlăturarea violenţei, relelor intenţii şi a luptelor de opinii. Publicaţiile noastre creează un climat sănătos şi de bună dispoziţie. Cel din urmă lucru pe care l-ar dori ar fi complicarea existenţei şi crearea unor emotivităţi în rîndul cititorilor noştri.

Directorul se opri o clipă, apoi spuse, în chip de concluzie:

— Editura nu are duşmani. Nici conducătorii ei n-au. Ideea este absurdă.

Jensen şedea ţeapăn şi nemişcat în fotoliul pentru vizitatori. Faţa sa era complet lipsită de expresivitate.

— Este posibil să fiu obligat să fac anumite cercetări în această clădire.

— În acest caz, trebuie să fiţi de o discreţie absoluta, spuse de îndată Directorul-general. Numai Patronul, vărul lui şi cu mine cunoaştem rostul vizitelor dumneavoastră. Desigur, vom face tot ce ne va sta în putere ca să vă ajutăm, dar mă puneţi în situaţia de a vă atrage atenţia că în nici un caz nu trebuie să se afle că poliţia se ocupă de editură; mai ales salariaţilor acest lucru trebuie să le rămînă complet necunoscut.

— Cercetările necesită totuşi un anumit grad de libertate în mişcări.

Omul rămase puţin pe gînduri. După o scurtă pauză, răspunse:

— Pot să vă dau o cheie universală pentru toate uşile şi o legitimaţie specială care să vă asigure accesul în diferite sectoare de activitate.

— Bine.

— Aceasta... ca să spunem aşa, ar justifica prezenţa dumneavoastră.

Directorul-general ciocăni nervos marginea biroului cu vîrful degetelor. Apoi zîmbi, amabil şi conspirativ, şi spuse:

— Am să întocmesc chiar eu legitimaţia. Poate că-i mai bine aşa.

Parcă din nebăgare de seamă, apăsă pe un buton în spatele interfonului şi un suport cu o maşină de scris apăru din partea laterală a biroului. Maşina de scris avea o formă aerodinamică, iar piesele sale cromate, nichelate sau lăcuite străluceau atît de puternic încît păreau că nu fuseseră vreodată folosite.

Directorul general trase un sertar şi scoase un mic formular

din carton albastru. Apoi se roti pe scaunul lui turnant, îşi sumecă uşor mînecile hainei şi introduse cu grijă formularul în maşina de scris. Potrivi maşina, îşi frecă gînditor nasul cu arătătorul, apăsă pe cîteva clape, îşi ridică ochelarii pe frunte şi-şi aținti privirile asupra textului pe care-l scrisese, apoi scoase formularul din maşină, îl mototoli, îl aruncă în coşul de hîrtie şi luă altul din sertar.

ÎI fixă în maşină şi reîncepu să scrie, dar mai rar. După fiecare lovitură pe clape, îşi ridica ochelarii pe frunte şi verifica ceea ce scrisese.

Cînd scoase din maşină mica fişă de carton, zîmbetul lui nu mai era de loc amabil.

Mai luă o fişă din sertar. Rîndul următor luă cinci deodată.

Jensen continuă să şadă. Țeapăn şi nemişcat şi se părea că se uită drept înainte, la vitrina cu trofee şi cu drapelul în miniatură.

După ce mototoli al şaptelea formular, directorul renunță să mai zîmbească. Îşi descheie nasturele de la guler şi îşi desfăcu cravata, scoase din buzunarul de la piept un stilou negru cu monogramă de argint şi începu să scrie ceva pe o coală de hîrtie cu un antet aşezat discret în partea de sus.

Jensen nu spuse nimic şi privirea lui nu-şi schimbă direcția.

O picătură de sudoare se rostogoli pe nasul directorului şi căzu pe foaia de hîrtie.

Omul avu o tresărire şi se apucă să scrie cu mişcări sacadate. Apoi mototoli furios foaia de hîrtie şi o aruncă sub masă. Nu nimeri coşul şi ghemotocul ajunse lîngă picioarele lui Jensen.

Directorul-general se ridică şi se îndreptă spre una dintre ferestre, o deschise şi rămase acolo privind afară, cu spatele spre musafirul său.

Jensen se uită la ghemotocul de hîrtie, îl ridică şi îl vîrî în buzunar.

Directorul-general închise fereastra, se întoarse şi păşi zîmbitor spre el. Îşi încheie nasturele de la guler, îşi aranjă cravata şi făcu să dispară maşina de scris. Apăsă pe butonul interfonului şi zise:

— Completați o legitimație provizorie pe numele Jensen, care să-i asigure intrarea liberă în clădire. Face parte din serviciul de control. Valabilă pînă duminică. Aduceți-mi o cheie universală.

Vocea sa era aspră şi rece, dar zîmbetul îi rămase neschimbat.

Exact după nouăzeci de secunde, secretara în verde îi aduse

documentul şi cheia. Pe fața directorului apăru o umbră, aruncă o privire critică pe legitimație şi spuse, ridicînd puțin din umeri:

— Bine... În ordine.

Ochii secretarei clipiră.

— Am spus că-i în ordine, spuse brusc Directorul-general. Poți pleca.

Semnă şi întinse vizitatorului său legitimația împreună cu cheia, spunîndu-i:

— Cheia deschide toate uşile de la serviciile care vă interesează. Bineînțeles, nu se potriveşte la birourile personalului de conducere şi, desigur, nici la uşa din această cameră.

— Vă mulțumesc.

— Mai aveți vreo întrebare? Dacă nu...

Se uită cu regret la ceas.

— Doar o chestiune minoră, spuse Jensen. Ce este Departamentul special?

— Un grup de proiectanți care elaborează planurile, pentru noile reviste şi magazine.

Jensen dădu din cap, puse legitimația şi cheia în buzunarul de la piept şi părăsi camera.

Înainte de a porni maşina, scoase din buzunar hîrtia mototolită, o netezi cu grijă şi o pipăi uşor cu vîrful degetelor. Părea să fie de o calitate foarte bună şi avea o formă neobişnuită.

Scrisul Directorului-general era la fel de neregulat şi de dezordonat ca al unui copil, dar citeț. Jensen citi:

Purtătorul acestei legitimații Dl. N. Jensen aparține serviciului de control şi are drept să viziteze toate serviciile cu excepția...

El este membru cu drepturi depline al controlului intern al editurii.

D-lui Jensen, posesorul acestei legitimații, i se acordă prin prezenta dreptul de acces în editură. N. Jensen face parte din control şi posedă împuterniciri speciale.

Inspectorul-şef Inspectorul
Dl. Jensen DRACUL SĂ-L IA

Împături cu grijă foaia de hîrtie şi o puse în compartimentul pentru mănuşi, deasupra revolverului. Apoi îşi lipi fruntea de geamul maşinii şi se uită la clădire, cu ochi liniştiți şi lipsiți de

expresie.

Stomacul său începu să clocotească. Îi era foame, dar ştia că, de îndată ce va mînca ceva, durerile se vor face din nou simțite.

Jensen porni motorul şi se uită la ceas.

Era douăsprezece şi jumătate, miercuri.

9

— Nu, spuse expertul de la laborator, calitatea hîrtiei nu-i aceeaşi. Nici forma nu-i aceeaşi. Dar...

— Dar?

— Diferența de calitate este foarte mică. Structura este asemănătoare. Oricum, cu totul neobişnuită.

— Şi?

— Este foarte posibil ca ambele hîrtii să provină din aceeaşi fabrică.

— A, da.

— Acum verificăm asta. Oricum, e o ipoteză.

Expertul păru că ezită. După cîteva secunde, continuă:

— Omul care a scris cele cîteva rînduri pe acest petic de hîrtie are vreo legătură cu cazul?

— De ce vă interesează?

— Un om de la Institutul de Psihiatrie Criminală, care trecea pe-aici, a aruncat o privire asupra hîrtiei. A ajuns la concluzia că cel care a scris textul suferă de lapsusuri şi greutăți în exprimare. Este foarte sigur în ceea ce spune.

— Cine i-a dat psihiatrului posibilitatea să vadă materialul?

— Eu. Îl cunosc foarte bine. A trecut cu totul întîmplător pe-aici.

— Sînt obligat să înaintez un raport pentru neglijența în serviciu pe care ai comis-o.

Jensen puse jos receptorul.

— Foarte clar, îşi spuse sie însuşi. Cu totul neobişnuită, murmură apoi.

Se duse la spălător, umplu o cană mare cu apă, îşi turnă trei lingurițe de bicarbonat, îl amestecă cu stiloul şi bău.

Scoase din buzunar cheia. Era plată, lungă, cu dantură complicată şi de o formă ciudată. Cîntări cheia în palmă şi se uită la ceas.

Era trei şi douăzeci. Tot miercuri.

10

Din vestibul, Jensen o luă spre stingă, apoi se sui în ascensorul de serviciu care cobora la subsol[3]. Construcția din rame metalice a cabinei scîrțîia prelung la coborîre. Şi el observa cu atenție tot ce se putea vedea la nivelul etajelor prin care trecea. Mai întîi văzu o sală vastă unde electrocarele se mişcau prin treceri înguste între pachetele de magazine noi, apoi oameni în salopete, cu teancuri uriaşe aşezate pe cărucioare şi după aceea zgomotul asurzitor din sala rotativelor. La etajul următor văzu o sală de duşuri, spălătoare, vestiare cu bănci şi şiruri de dulapuri metalice vopsite în verde. Pe bănci şedeau oameni care probabil se aflau în pauză sau îşi terminaseră schimbul. Cei mai mulți răsfoiau apatic magazinele colorate, care păreau că tocmai ieşiseră de sub teascuri. Călătoria sa ajunse apoi la capăt şi ieşi din ascensor pătrunzînd în depozitul de hîrtii. Acolo domnea o linişte profundă, tulburată doar de zgomotele acumulate în imensa clădire de deasupra, ce pătrundeau pînă aici ca un muget pulsatoriu. Un timp rătăci fără un scop precis printre şirurile de baloturi şi suluri uriaşe de hîrtie. Singura persoană ce o văzu fu un om scund şi palid, într-o salopetă albă, care se uită înspăimîntat la dînsul şi strivi între degete țigara ce o ținea.

Jensen părăsi depozitul de hîrtie şi porni în sus. Cînd ajunse la nivelul străzii, fu însoțit de un om de vîrstă mijlocie, îmbrăcat într-un costum cenuşiu. Omul intrase în aceeaşi cabină şi călători cu Jensen pînă la etajul zece, unde trebuiau să schimbe ascensorul. Nu scoase nici un cuvînt şi nici nu aruncă vreo privire spre tovarăşul său de drum. În liftul de serviciu de la etajul zece, Jensen descoperi că omul în haine cenuşii intrase în cabina următoare.

La etajul douăzeci, trecu în cel de-al treilea ascensor de serviciu, şi după patru minute ajunse în vîrf.

Constată că se afla într-un coridor îngust, fără nici o fereastră,

---

3 Este vorba de tipul de ascensor „pater noster”, format din cabine transportate în plan vertical de un sistem de bandă rulantă. Au viteză mică. Aşa că intrarea şi ieşirea din cabină se face din mers.

cu ciment pe jos, fără vreun covor. Făcea un unghi drept în jurul sistemului central format din ascensoare şi scări, şi în lungul părţii sale exterioare, din loc în loc erau uşi vopsite în alb. În partea stîngă a fiecărei uşi era o mică etichetă pe care erau scrise unul, două, trei sau patru nume. Lumina din coridor, de o nuanţă alb-albăstruie, era dată de tuburi fluorescente montate în tavan.

După citirea etichetelor, ajunse la concluzia că se află în departamentul care se ocupă cu editarea povestirilor în benzi desenate. Coborî pe scări cinci etaje şi constată că se află în acelaşi departament. Pe coridor era lume puţină, dar de dincolo de uşi străbătea zgomot de voci şi de maşini de scris. La fiecare etaj era cîte un panou pe care erau afişate, în majoritatea cazurilor, circulare adresate salariaţilor de către directorii executivi. Erau de asemenea ceasuri de pontaj, ceasuri de control pentru paznicii de noapte şi, montat în tavan, un sistem de stropire cu apă pentru stingerea automată a unor eventuale incendii.

La etajul douăzeci şi patru, erau patru servicii diferite. Recunoscu denumirile revistelor şi îşi reaminti că au o formă de prezentare simplă, conţinînd mai ales povestiri pline de ilustraţii colorate.

Jensen coborî fără grabă. La fiecare etaj străbătea cele patru coridoare, două mai lungi şi două mai scurte, care formau un dreptunghi. Şi aici uşile erau vopsite în alb iar pereţii complet goi. Cu excepţia numelor de pe etichete, cele şapte etaje de sus erau identice. Totul era foarte bine îngrijit; nu se vedea nici urmă de neglijenţă, iar curăţenia părea ireproşabilă. În spatele uşilor se puteau auzi voci, telefoane sunînd şi, din cînd în cînd, răpăitul maşinilor de scris.

Se opri în dreptul unui panou şi citi:

Nu vă exprimaţi dispreţuitor faţă de Editură sau de publicaţiile sale

Este interzis să se fixeze fotografii sau articole de orice fel pe partea exterioară a uşilor!

Totdeauna comportaţi-vă ca un ambasador al Editurii. Şi în timpul vostru liber! Amintiţi-vă că Editura lucrează aşa cum trebuie: în mod demn, distins şi cu răspundere! Respingeţi orice critică nejustificată. „Evadarea din realitate“ şi „ipocrizie” nu sînt decît nişte denumiri ale poeziei şi imaginaţiei!

Totdeauna să fiţi conştienţi cu reprezentaţi Editura şi revista dvs. – chiar şi în timpul liber!

Reportajul „adevărat” nu este totdeauna cel mai bun... „Adevărul" este un produs care trebuie manipulat cu o atenţie deosebită. În ziaristica modernă nu puteţi fi siguri că toată lumea va tolera adevărul aşa cum îl toleraţi dvs.! Sarcina dvs. este să-i distraţi pe cititori, să-i invitaţi să viseze. Sarcina dvs. nu este să-i scandalizaţi, să-i şocaţi sau să-i tulburaţi, nici să-i „deşteptaţi“ ori să-i educaţi.

Mai erau numeroase alte afişe de acelaşi gen. Majoritatea lor erau semnate de directorii executivi ai societăţii ori de cei din administraţia clădirii şi doar cîteva personal de către Editor. Jensen le citi pe toate, apoi coborî mai departe.

Revistele şi magazinele cele mai elegante şi mai mari erau produse, fără îndoială, în partea de jos a clădirii. Aranjamentul interior era deosebit aici: pe coridoare văzu covoraşe de culori deschise, scaune din ţevi nichelate şi scrumiere cromate strălucitor. Pe măsură ce se apropia de etajul optsprezece, eleganţa glacială se impunea tot mai mult, după care începea din nou să se estompeze. Direcţia ocupa patru etaje, iar dedesubtul lor se aflau birourile administraţiei, secţiile de publicitate şi difuzare, şi multe altele. Coridoarele deveniră din nou lipsite de orice ornament şi ţăcănitul maşinilor de scris tot mai intens. Lumina era albă, rece şi bătătoare la ochi.

Jensen străbătu etaj după etaj. Cînd ajunse la spaţiosul hol de intrare, arătătoarele ceasului arătau ora cinci. La coborîre folosise tot timpul scara şi simţea o oboseală uşoară în muşchii picioarelor.

După vreo două minute coborî scările şi omul în haine cenuşii. Jensen nu-l mai văzuse din momentul cînd se despărţise de el la etajul zece, cu o oră în urmă. Omul dispăru în cabina portarului de lîngă intrarea principală. Se putea vedea că stă de vorbă cu omul în uniformă din spatele peretelui din sticlă, apoi îşi şterse transpiraţia de pe frunte şi aruncă o privire grăbită şi distrată prin sală.

Ceasul din holul cel mare bătu ora cinci – şi exact un minut mai tîrziu, uşile automate ale uneia dintre ascensoarele rapide se deschiseră lăsînd să iasă prima lor încărcătură.

Torentul de oameni continuă să se scurgă circa o jumătate de

oră, înainte ca să înceapă să se subţieze. Jensen rămase în picioare, cu mîinile la spate, legănîndu-se uşor înainte şi înapoi pe vîrful picioarelor, uitîndu-se la oamenii grăbiţi. În spatele uşilor turnante, ei se împrăştiau şi dispăreau spre maşinile lor, obosiţi şi resemnaţi.

La şase fără un sfert, holul era din nou gol. Ascensoarele se opriseră. Personalul de serviciu, în uniforme albe, închise uşile de la intrare şi plecă. Numai omul în haine cenuşii rămase în spatele peretelui de sticlă. Afară se lăsase întunericul.

Jensen intră într-unul dintre ascensoarele căptuşite cu aluminiu şi apăsă pe butonul cel mai de sus. În dreptul etajului optsprezece liftul se opri brusc, uşile se deschiseră şi se închiseră, apoi porni mai departe.

Coridoarele din sectorul povestirilor pe benzi desenate continuau să fie luminate la fel de puternic ca şi mai înainte, dar nu se mai auzea gălăgia din spatele uşilor. Rămase nemişcat şi ascultă. După vreo treizeci de secunde, auzi cum se opreşte un ascensor, undeva prin apropiere, probabil la etajul imediat inferior. Mai aşteptă puţin, dar n-auzi zgomot de paşi. Nu putea să audă nimic, totuşi liniştea nu era deplină. Doar cînd se aplecă într-o parte şi-şi lipi urechea de perete, putu să-şi dea seama că este ritmul pulsatoriu din camera de maşini, aflată la o distanţă considerabilă. După ce ascultă o bucată de vreme, sunetul deveni mai palpabil, parcă rugător şi chinuitor, ca o durere neidentificată.

Se îndreptă şi păşi în lungul coridorului. Tot timpul era conştient de existenţa acestui ritm. În locul unde se terminau scările, erau două uşi albe din oţel, una ceva mai mare decît cealaltă. Nici una nu avea clanţă. Scoase cheia cu capătul ei de formă ciudată şi încercă mai întîi să deschidă uşa mai mică, dar cheia nu se potrivea. Cealaltă se deschise dintr-o dată şi văzu o scară îngustă, cu trepte de ciment, luminată slab de nişte becuri electrice mici.

Jensen urcă scara, deschise o altă uşă şi ieşi pe acoperiş.

Era întuneric beznă, iar vîntul serii bătea în rafale reci. În jurul acoperişului plat era un parapet, înalt cam de un metru. Jos, departe, se întindea oraşul cu milioane şi milioane de puncte de lumină albă şi rece. În mijlocul acoperişului se înălţau vreo zece coşuri scurte. Din două dintre ele ieşeau vălătuci de fum; cu toate răbufnirile vîntului, simţea atmosfera acră, grea şi

sufocantă.

Deschise uşa de la capătul scărilor şi i se păru că aude cum cineva închide uşa de jos; dar cînd ajunse acolo, etajul treizeci părea tăcut şi pustiu. Încercă din nou cheia în broasca uşii celei mici, dar nici de data aceasta nu reuşi s-o deschidă. Îşi zise că ducea spre vreo instalație tehnică, poate la mecanismul de ascensor sau la vreun tablou electric.

Străbătu încă o dată coridorul în formă de dreptunghi, în cea mai mare linişte posibilă, călcînd atent cu pantofii săi cu talpă de cauciuc. Cînd ajunse pe latura scurtă, mai depărtată, ascultă din nou şi i se păru că aude iar zgomot de paşi, undeva prin apropiere. Zgomotul dispăru de îndată, putea să fie doar un ecou.

Scoase din nou cheia universală, deschise o uşă şi intră într-unul din birourile editurii. Era ceva mai mare decît o celulă din subsolul Diviziei Şaisprezece; pereții de ciment erau goi şi albi, la fel şi tavanul, iar pardoseala de un cenuşiu deschis. Mobilierul era format din trei mese albe, care ocupau întreg spațiul disponibil, iar pe pervazul ferestrei stătea un telefon cromat, pentru convorbiri interne. Pe mese erau aranjate, într-o ordine perfectă, hîrtii, desene, rigle şi pensule.

Jensen trecu în spatele unui birou şi se uită la un desen colorat, împărțit în patru pătrate, care era, evident, o scenă dintr-o povestire în desene. Pe marginea desenului era prinsă o pagină dactilografiată, purtînd titlul „Manuscris original din departamentul autorului”.

Primul pătrat reprezenta o scenă într-un restaurant. O blondă cu un piept enorm, purtînd o rochie cu un decolteu adînc decupat, şedea la masă în fața unui bărbat ce purta o mască albastră care-i ascundea ochii şi o haină strînsă pe corp cu un cordon lat din piele. Pe pieptul său era un craniu. În spate se putea vedea o orchestră de dans şi lume în ținută de seară, iar pe masă o sticlă de şampanie şi două cupe. În faza următoare apărea numai bărbatul cu costumul cel straniu, cu un fel de nimb în jurul capului, avînd mîna dreaptă înfiptă în ceva ce semăna cu un primus. Pătratul următor reprezenta din nou restaurantul; acum bărbatul cu haina strîmtă plutea undeva în aer, deasupra mesei, în timp ce blonda se uita la el cu o față lipsită de expresie. Ultima ilustrație îl arăta pe acelaşi erou, plutind mai departe în aer pe fundalul unui cer înstelat. Dintr-un inel de pe arătătorul drept se desfăcea o mînă uriaşă pe un braț prelung. Mîna ținea o

portocală.

Pe desene erau pete acoperite cu vopsea albă, unele în lungul marginii superioare, altele formînd ovaluri ce se prelungeau cu nişte cozi tocmai pînă la dantura surîzătoare a personajelor. Petele erau completate cu texte scurte, uşor de citit, deşi incomplete:

În seara aceea Pantera Albastră se întîlni eu blonda Beatrice în cel mai elegant restaurant din New-York. „Cred… totul e aşa de straniu… cred că… te iubesc."

„Ce? Am crezut că luna s-a mişcat." Pantera Albastru se tîrî afară şi-şi încărca inelul său atotputernic.

„Iartă-mă, dar trebuie să te las pentru o clipă. Ceva nu-i în ordine cu luna."

Şi iarăşi Pantera Albastră părăsi femeia pe care o iubea, pentru a salva omenirea de distrugere. Era infernalul Krysmopompas, care…

Recunoscu eroii unuia dintre magazinele pe care le răsfoise în ajun.

Prins de perete, deasupra mesei, era un mic afiş. Citi:

În decursul ultimului trimestru, producția noastră a crescut cu 26%. Editura răspunde unei necesități vitale şi are un rol important. Capul de pod a fost cucerit. Acum luptăm pentru victoria finală.

Jensen aruncă o ultimă privire asupra desenelor, stinse lumina şi închise uşa în urma sa.

Coborî mai multe etaje şi ajunse în birourile unuia dintre cele mai importante magazine. Auzea acum distinct şi cu regularitate paşii care-l urmăreau pretutindeni. Cu acest lucru era deplin lămurit şi nu mai era nevoie să-şi bată capul.

Deschise două uşi şi intră în celula din beton, asemănătoare cu cea pe care o vizitase la etajul treizeci. Pe mese se vedeau fotografii de capete încoronate, idoli, copii, cîini şi pisici, precum şi o mulțime de articole ce fuseseră traduse sau redactate din nou. Unele prezentau corecturi făcute cu roşu.

Îşi aruncă ochii peste ele şi constată că rîndurile care fuseseră şterse erau, aproape fără excepție, observații critice de o modestie neobişnuită şi aprecieri pline de timiditate. Articolele se refereau

la vedetele din străinătate.

Camera redactorului era mai mare ca restul încăperilor. Pe jos era aşternut un covor cafeniu deschis, iar mobila din ţevi nichelate era tapisată cu alb. Pe birou, în afară de difuzorul interfonului, se găseau două telefoane albe, o mapă subţire, cenuşie şi o fotografie în ramă metalică. Fotografia era chiar a redactorului, un om de vîrstă mijlocie, slăbuţ, cu o privire speriată şi o mustaţă tuşinată.

Jensen se aşeză la birou. Cînd îşi drese glasul, auzi rezonanţa camerei, care îi părea rece, străină şi mult mai vastă decît era în realitate. Nu văzu nicăieri cărţi sau reviste, dar pe peretele alb, chiar în faţa mesei la care stătea, era o fotografie mare, în culori. Imaginea fusese luată în timpul nopţii şi reprezenta clădirea la lumina reflectoarelor.

Deschise cîteva sertare, dar nu descoperi nimic interesant. Într-unul din ele se afla un plic cafeniu pe care era scris: *Personal.* Conţinea cîteva fotografii în culori şi o notă tipărită: *Este o ofertă exclusivă, la un preţ redus, din partea serviciului internaţional foto al Societăţii, numai pentru şefii de servicii.* Fotografiile reprezentau femei goale, bine făcute, cu sînii mari, trandafirii.

Jensen închise plicul şi-l puse înapoi, în sertar. Nu exista nici o lege împotriva acestui gen de fotografii, dar – după un brusc avînt al interesului, ce se produsese cu cîţiva ani în urmă – producţia de fotografii pornografice dispăruse de pe piaţă. În unele locuri, se considera că lipsa de cerere era consecutivă scăderii rapide a natalităţii.

Se uită sub mapa de pe birou şi găsi o adresă internă, semnată de directorul general.

Reportajul despre căsătoria ce a avut loc la Palatul Regal între Principesă şi Preşedintele Organizaţiei Provinciale este de calitate îndoielnică. Mai multe persoane importante, avînd relaţii strînse cu Editura au fost pomenite doar în treacăt. Aluzia că fratele mirelui a fost în tinereţe un republican înfocat reprezintă o insulta, la fel ca şi ideea „umoristică“ în legătură cu posibilitatea ca Preşedintele Organizaţiei Provinciale să ajungă într-o zi pe tronul regal. Pe de altă parte, fiind eu însumi ziarist, îmi displace stilul stîngaci al reportajului. Bineînţeles că scrisoarea nr.8 nu trebuie să fie inclusă.

Declaraţia că procentul de sinucideri a scăzut poate să ducă la

concluzii greşite în sensul că au avut loc mai înainte excesiv de multe sinucideri în societatea noastră egalitară. Trebuie din nou să vă atrag atenția că cifra vînzărilor la ziarul Dumneavoastră nu creşte conform cu previziunile Editurii?

Pe baza unei note marginale află că toți şefii de serviciu au primit copii după această adresă.

Cînd Jensen ieşi din nou pe coridor, i se păru că aude un zgomot uşor în spatele unei uşi.

Scoase cheia universală, deschise acea uşă şi intră. În cameră era întuneric, dar, în penumbra produsă de razele reflectoarelor din afară, văzu un om ghemuit pe un scaun. Închise uşa în urma sa şi aprinse lumina. Camera era de tipul obişnuit, cu pereți din ciment şi ferestre metalice. Aerul era închis, cu un miros de băutură, fum de țigară şi alimente vomate.

Omul de pe scaun părea de vreo cincizeci de ani. Era voinic, mai curînd gras, şi purta o haină, cămaşă albă, cravată, ciorapi şi pantofi. Pantalonii erau întinşi pe masă şi era evident că încercase să-i curețe, iar chiloții erau agățați de radiator. Bărbia i se sprijinea pe piept, iar fața îi era roşie. Pe masă stătea un pahar din plastic şi o sticlă goală de lichior, iar la picioarele lui se afla un coş metalic pentru hîrtii.

Omul clipi de cîteva ori datorită luminii puternice şi îşi holbă ochii injectați de sînge.

— Arta de a fi ziarist a murit, spuse. Eu am murit. Totul a murit.

Căută sticla de pe masă.

— Aici zac... În această bucătărie împuțită. Nişte inculți îmi poruncesc şi mă tratează ca pe un cîine. Mie! De ani de zile!

Luă sticla şi dădu pe gît ultimul strop.

— Cea mai împuțită bucătărie din lume. Trei sute cincizeci de mii de porții de supă de pisică săptămînal. O supă uşoară, garantat fără nici un gust. De ani de zile!

I se clătină tot corpul şi fu obligat să folosească amîndouă mîinile ca să ducă paharul la gură.

— Dar acum s-a terminat, zise.

Luă o scrisoare de pe masă şi o flutură.

— Citeşte, spuse. Ăsta-i finalul.

Jensen luă scrisoarea. Era o notă din partea redactorului:

Reportajul dumneavoastră despre căsătoria de la Palat este lipsit complet de simțul măsurii, prost scris şi plin de inexactități. Publicarea scrisorii în nr.8 constituie o neglijență scandaloasă. Mă văd nevoit să raportez acestea la forul cel mai înalt.

— Şi asta după ce citise tot reportajul înainte de a-l trimite la tipar. La fel şi blestemata aia de scrisoare. Dar n-am de gînd să scot nici un cuvînt. Amărîtul ăsta nu încearcă decît să-şi apere pielea.

Omul se uită la Jensen cu un interes sporit.

— Dar dumneata cine eşti? Vreun director nou? O să-ți placă la noi, băiete! Sînt aici nişte țărănoi cocoloşiți, din cine ştie ce colț murdar din țară, şi toți au ajuns redactori. Şi, desigur, cu toți bădăranii ăştia cineva trebuie să greşească.

Jensen îți scoase legitimația albastră. Omul de pe scaun nici nu se uită la el. Spuse mai departe:

— Am fost ziarist timp de treizeci de ani. Am urmărit toată decăderea spirituală. Sufocarea intelectuală. Cea mai lentă garotare[4] din lume. Înainte vreme doream ceva. Ce greşeală! Şi acum mai doresc puțin, foarte puțin. Şi asta-i o greşeală. Pot să scriu. Iată greşeala. De aceea mă urăsc. Dar sînt obligați să mai țină pe cîte unii ca mine. Pînă cînd se va găsi vreunul să inventeze o maşină cu pîrghii şi butoane, capabilă să le fabrice minciunile lor blestemate: şase pagini pe oră, fără nici o eroare, ştersătură sau idee. Acum sînt beat. Ura, ura, ura!!

Ochii îi erau larg deschişi, iar pupilele mici. Făcu un gest vag, se ghemui din nou şi bombăni:

— De cum mi se usucă pantalonii, o să încerc să mă duc acasă.

Cîteva momente, omul rămase tăcut. Respira greoi şi neregulat. Apoi îşi aruncă brusc înainte brațul drept şi strigă:

— Onorat public! Piesa s-a terminat, eroul spînzurat, pentru că specia umană nu se schimbă şi nu dă nimic fără plată. Ştii cine a scris asta?

— Nu, răspunse Inspectorul-şef Jensen.

Stinse lumina şi părăsi camera.

La etajul zece trecu în liftul de serviciu şi coborî la depozitul de

---

4 „Garota” era folosită de Inchiziție pentru a ucide prin strangulare pe adversarii Bisericii.

hîrtie.

Erau aprinse numai luminile de pază, becuri albastre aşezate din loc în loc, ce împrăştiau o lumină pală şi nesigură.

Stătu complet nemişcat şi simţi apăsarea grea a clădirii de deasupra lui. Rotativele stăteau acum nemişcate şi masivitatea întregii clădiri părea că adaugă o nouă trăsătură la tăcerea ce domnea. Nu mai putea auzi sunetele care-l urmăriseră tot timpul.

Se urcă pînă la nivelul străzii. Holul era pustiu. Rămase aşteptînd acolo. Trecură trei minute pînă cînd omul în haine cenuşii apăru pe o uşă laterală şi se îndreptă spre cabina portarului.

— Este un om beat în camera două mii o sută patruzeci şi trei, spuse Jensen.

— Situaţia a fost rezolvată, spuse omul în cenuşiu, cu o voce lipsită de orice intonaţie.

Jensen deschise uşa cu cheia şi ieşi afară, în aerul rece.

11

Cînd se întoarse la sediul Diviziei Şaisprezece, era ora zece fără cinci. Nu găsi nimic interesant în biroul său, aşa că se coborî la celulele de la subsol, unde două tinere erau împinse pe uşă. Aşteptă pînă cînd dădură în primire carnetele de identitate, pantofii, pardesiele şi poşetele la ghişeul de control. Una dintre ele îl înjură şi-l scuipă pe poliţistul de serviciu. Poliţistul care o arestase căscă cu poftă, îi suci mîna şi se uită obosit la ceas. Cealaltă fată stătea liniştită, cu capul plecat şi cu mîinile atîrnînd din umerii pleoştiţi. Îi curgeau lacrimile pe obraji şi bîlbîia ceva în timp ce se smiorcăia. Vorbele erau cele care se auzeau totdeauna în astfel de situaţii – „nu, nu” şi „nu vreau, nu vreau”.

Fetele fură conduse de două femei din serviciul poliţiei, îmbrăcate în ghete din cauciuc şi salopete din material plastic de un verde pal. Curînd se auziră plînsetele şi ţipetele obişnuite în momentul examenului medical. Personalul feminin era mai tenace şi mult mai eficient în acest domeniu decît bărbaţii.

Se duse la ghişeul de înregistrare şi citi lista celor aduşi în ultimele două-trei ore. Nimeni nu fusese arestat la editură şi nici nu se primise vreo chemare de acolo.

Jensen nu mîncă nimic în drum spre casă. Nu era tocmai

flămînd şi nici nu mai putea suporta tulburările din stomacul său. Dar, cu toată căldura din automobil, avea frisoane ca şi cum ar fi tremurat de frig şi observă că îi vine greu să țină volanul în mîini.

De îndată ce ajunse acasă se dezbrăcă şi se culcă. După ce stătu culcat în întuneric mai mult de o oră, se sculă şi scoase sticla. Frisoanele dispărură ceva mai tîrziu, dar cînd adormi continua totuşi să se simtă răzbit de frig.

Se terminase ziua a treia. Îi mai rămîneau patru.

12

Dimineața era limpede şi rece. Un strat subțire de zăpadă proaspătă acoperea scuarurile cu iarbă dintre blocurile cu multe etaje, iar o crustă subțire de gheață îmbrăca asfaltul şoselei.

Jensen se sculase devreme şi, cu toată înghesuiala maşinilor şi drumurile lunecoase, ajunse la timp la birou. Gîtul îi era uscat şi, deşi se spălase bine pe dinți şi îşi clătise gura, simțea pe limbă un gust de mucegai. Trimise să-i aducă de la bufet o sticlă de apă minerală şi începu să se uite prin corespondența depusă pe masa sa de lucru. Raportul de la Institutul de Tehnică Criminalistică nu sosise încă, iar celelalte hîrtii nu prezentau nici un interes. Omul de la oficiul poştal ajunsese la un punct mort. Jensen citi cu atenție scurtul raport al acestuia, îşi masă uşor tîmplele cu vîrful degetelor şi formă la telefon numărul oficiului poştal. Trecu un timp destul de lung pînă cînd polițistul veni la telefon.

— Aici Jensen.

— Da, domnule.

— Cu ce te ocupi acuma?

— Cercetez secția de sortare. Stau de vorbă cu fiecare funcționar. Va dura încă mult.

— Fii mai precis.

— Încă două zile. Poate trei.

— Crezi că vei găsi vreo urmă?

— Mă îndoiesc. Avem o mulțime de scrisori la care adresele sînt scrise cu ajutorul unor litere decupate din ziare. Am văzut chiar eu peste o sută. Cele mai multe sînt anonime. Scrisori de-astea se scriu tot timpul.

— De ce?

— E un fel de distracție. Cel puțin aşa cred. Singura persoană care-şi aminteşte de scrisoarea ce ne interesează este poştaşul care a dus-o la destinație.

— Ai o copie după scrisoare?

— Nu, domnule. Dar am una după plic şi după adresă.

— Ştiu. N-am nevoie de informații inutile.

— Da, domnule.

— Lasă cercetările de la poştă. Du-te la laboratoarele de la Institutul de Tehnică Criminalistică, procură-ți o fotocopie a textului şi caută din ce ziar sau ziare au fost decupate literele. Ai înțeles?

— Da, domnule.

Jensen puse receptorul în furcă. Undeva, în spatele ferestrei, echipa sanitară făcea zgomot cu lopeți şi găleți.

Îşi împreună mîinile şi aşteptă.

După o aşteptare de trei ore şi douăzeci de minute, sună telefonul.

— Am identificat hîrtia, îi spuse specialistul de la laborator.

— Da?

— Este o hîrtie pentru acte, calitatea CB-3. Produsă chiar într-una din fabricile de hîrtie ale concernului.

Tăcerea se aşternu pentru cîteva clipe. Apoi omul continuă:

— Nu-i nimic deosebit în acest lucru. De fapt, conducătorii concernului sînt proprietarii întregii industrii a hîrtiei.

— Rămîi la subiect, spuse Jensen.

— Fabrica se găseşte la circa cincizeci de kilometri spre nord de oraş. Avem un om acolo. Am vorbit cu el chiar acum cinci minute.

— Ce-ai aflat?

— Această hîrtie a fost folosită cu aproape un an în urmă. Cea mai mare parte este rezervată pentru export, dar cantități mici au fost livrate unor aşa-zise imprimerii civile, care şi ele aparțin concernului. A fost expediată în două formate diferite. După cîte îmi dau seama, în cazul de față interesează numai formatul mai mare. Aici se opresc investigațiile noastre în acest caz. Restul este treaba dumneavoastră. V-am trimis un curier cu toate adresele şi numele tuturor persoanelor interesante. Va fi la dumneavoastră cam în zece minute.

Jensen nu răspunse.

— Asta-i tot, spuse specialistul de la laborator.

Omul părea că ezită. După o pauză scurtă spuse;
— Domnule inspector Jensen?
— Da?
— Chestiunea aceea de ieri... mă refer la raportul pentru neglijență în serviciu. Mai aveți de gînd să-l înaintați?
— Desigur, răspunse Jensen.
Zece minute mai tîrziu sosi omul care-i aduse datele de la laborator.
Cînd Jensen termină lectura lor, se sculă şi cercetă harta agățată de perete. Apoi îşi puse pardesiul şi coborî.

13

Biroul avea pereții din sticlă şi, în timp ce aştepta ca directorul tipografiei să se întoarcă, Jensen urmări activitatea desfăşurată dincolo de aceşti pereți, unde muncitorii îmbrăcați în salopete albe sau cenuşii se mişcau în spatele unor mese lungi. De undeva, din fund, se auzea zgomotul produs de linotipuri şi de prese.
Primele pagini, umede încă, erau atîrnate cu cîrlige din oțel de-a lungul unuia dintre pereți. Textele, culese cu litere mari şi groase lăudau ziarele editurii. Una dintre reclame anunța că un anumit ziar publica în această săptămînă un supliment cu o fotografie în relief, în mărime naturală, a unei stele de televiziune în vîrstă de şaisprezece ani. Suplimentul va fi „în culori minunate, de o rară frumusețe”. Publicul era avertizat să se grăbească a cumpăra ziarul, înainte ca întreaga ediție să fie epuizată.
— Executăm unele reclame pentru editură, spuse directorul. Acestea sînt pentru ziare. Frumoase, dar scumpe. Un afiş din astea costă de cinci ori mai mult decît cîştig eu sau dumneata într-un an.
Jensen nu răspunse.
— Dar e clar că prea puțin îi pasă de asta celui care stăpîneşte aici totul: ziarele, săptămînalele, tipografiile şi hîrtia pe care se tipăresc toate acestea. Totuşi, orice s-ar spune, e un lucru reuşit, adăugă el după un moment.
Omul se întoarse cu spatele, scoase o bomboană contra tusei şi o băgă în gură.
— Aveți perfectă dreptate, spuse el. Am tipărit două lucruri pe

această hîrtie. Să tot fie un an de atunci. Şi au fost lucruri al dracului de frumoase. În tiraje mici. Doar cîteva mii de fiecare. Una era o hîrtie cu un antet special pentru Patron; cealaltă, un fel de diplomă.

— Pentru editură?

— Da, desigur. Trebuie să mai fi rămas pe-aici, pe undeva nişte probe. Am să vi le arăt îndată.

Începu să răscolească printre nişte dosare.

— Ah, iată. Le-am găsit.

Hîrtia pentru Patron era de format mic, cu un antet elegant, literele discrete şi cenuşii din colțul din dreapta sus părînd că subliniază deliberat modestia şi un gust sobru. Jensen constată de la început că formatul era mult mai mic decît scrisoarea anonimă, totuşi îl măsură. Apoi scoase raportul primit de la laborator şi făcu o comparație. Cele două formate nu coincideau.

Celălalt document era un pliant aproape pătrat, cu patru foi. Primele două erau complet albe. Dar pe a treia era tipărit cu bronz un text, cu litere mari, gotice, Jensen citi:

NE EXPRIMAM ÎNTREAGA GRATITUDINE PENTRU ANII
DE COLABORARE PETRECUȚI În SERVICIUL CULTURII ŞI AL
EGALITĂȚII SOCIALE

— Splendidă lucrare, nu-i aşa?

— La ce serveşte?

— Habar n-am. Un fel de diplomă. Cred că cineva a semnat-o, apoi a fost prezentată într-un cadru probabil festiv. Cred că asta-i.

Jensen luă o linie şi măsură latura pliantului. Scoase foaia de hîrtie din buzunar şi compară cele două măsurători. Erau întocmai.

— Aveți în depozit hîrtie de această calitate?

— Nu, este o comandă specială. Şi foarte scumpă. Iar ceea ce a rămas după ce am terminat treaba, de mult a fost transformat din nou în pastă.

— Iau aceasta cu mine.

— Am păstrat numai acest exemplar pentru arhiva noastră, îi spuse directorul.

— A, aşa? zise Jensen.

Directorul era un om de şaizeci de ani, cu o față palidă şi ochi melancolici. Mirosea a băutură, cerneală de tipar şi a bomboane

contra tusei. Nu mai spuse nimic, nici măcar la revedere.
Jensen făcu sul diploma şi plecă.

14

Camera directorului personalului se afla la etajul nouăsprezece. Omul care şedea la birou era gras, îndesat, cu o faţă ca de broască, iar zîmbetul său se vedea de departe că nu este atît de abil ca al Directorului-general. Era doar un zîmbet răutăcios, strîmb şi artificial. Spuse:

— Decesuri? Da, este normal. Am avut cîteva salturi pe-aici.

— Salturi?

— Da. Sinucideri. Se întîmplă... pe ici... pe colo. Observaţia era justă. În cursul anului care trecuse, doi pietoni au fost striviţi de trupurile celor care săriseră pe fereastră, iar mai mulţi au fost răniţi. Asta-i dezavantajul pe care-l prezintă înălţimea mare a clădirii.

— Şi alte cazuri?

— Puţină lume a murit în clădire, în ultimul timp. Aşa cred, şi numai datorită unor cauze naturale sau în urma unor accidente. Am să-i spun secretarei să vă trimită o listă.

— Vă mulţumesc.

Directorul personalului făcu o sforţare. Reuşi să-şi îmbunătăţească oarecum zîmbetul pe care-l afişa şi spuse:

— Pot să vă mai fiu de folos cu ceva?

— Da, spuse Jensen, desfăşurînd diploma. Ce-i asta?

Omul păru puţin încurcat.

— O scrisoare, sau mai bine zis un act care se oferă celor care pleacă din serviciul nostru. Costă o groază de bani, dar reprezintă o amintire frumoasă pentru salariaţii noştri. Încît nu se fac economii. Aşa gîndesc directorii de-aici, atît în cazul de faţă, cît şi în toate celelalte.

— Toţi cei care vă părăsesc primesc această diplomă?

Omul clătină din cap.

— Nu, nu, bineînţeles că nu. Ar costa prea mult. Aceasta reprezintă o cinste care se acordă numai persoanelor cu funcţii importante sau celor cu merite deosebite. În orice situaţie, cei care au avut onoarea s-o primească şi-au făcut pe deplin datoria şi s-au comportat ca nişte adevăraţi ambasadori ai editurii.

— Cîte s-au distribuit pînă acum?

— Numai cîteva. Modelul acesta este cu totul nou. Nu-l folosim decît de vreo şase luni.

— Unde se păstrează aceste diplome?

— Secretara mea le are în păstrare.

— Se poate uşor ajunge la ele?

Directorul personalului apăsă pe un buton de pe birou. O femeie tînără intră imediat.

— Formularele PR-8 sînt uşor accesibile pentru străini?

Femeia îl privi speriată.

— Nu, imposibil. Sînt în casa de fier. O încui de fiecare dată cînd plec din cameră.

Îi făcu semn să iasă şi spuse;

— Fata este o persoană sigură şi foarte conştiincioasă. Altminteri n-ar mai fi aici.

— Doresc o listă cu numele tuturor persoanelor care au primit o astfel de diplomă.

— Desigur. Imediat.

Rămaseră tăcuţi în timp ce aşteptau întocmirea listei. Apoi Jensen întrebă:

— Care sînt atribuţiile dumneavoastră mai importante?

— Mă ocup de numirea personalului administrativ şi al celui din birouri. Am grijă ca totul să fie făcut pentru bunăstarea personalului şi…

Se opri şi zîmbi cu un zîmbet larg, care-i căscă gura ca de broască. Era un zîmbet dur şi rece, şi părea că este cu totul sincer.

— Şi să scap editura de cei care abuzează de încrederea noastră, continuă el. Să mă ocup de cei a căror comportare lasă de dorit.

După o secundă sau două, mai adăugă:

— Da, da, se întîmplă în cazuri cu totul speciale, dar şi atunci procedeul este umanitar, de altfel ca întotdeauna la noi.

Tăcerea se aşternu din nou în cameră. Jensen şedea nemişcat, atent la ritmul pulsatoriu al clădirii.

Secretara aduse lista, bătută la maşină în două exemplare. Lista conţinea douăsprezece nume.

Directorul personalului o privi atent.

— Două dintre persoanele trecute aici au murit de cînd s-au retras din activitate, spuse el. Alta, sînt absolut sigur, locuieşte în

străinătate.

Îşi scoase stiloul şi făcu mici adnotații în dreptul a trei nume. Apoi întinse foaia oaspetelui său.

Jensen aruncă o privire rapidă asupra listei. În dreptul fiecărui nume era trecută data naşterii şi cîteva informații scurte, de exemplu: „pensionat înainte de termen” sau „pensionat la cerere”. Îndoi cu grijă hîrtia şi o puse în buzunar.

Înainte de a pleca, mai schimbară cîteva cuvinte.

— Pot să vă întreb de ce vă interesați tocmai de această problemă?

— Este o chestiune pe care n-am dreptul s-o discut.

— A nimerit vreuna dintre diplomele noastre în mîini necorespunzătoare?

— Nu cred.

Cînd Jensen coborî, în ascensor se aflau doi bărbați. Erau foarte tineri şi fumau în timp ce discutau despre vreme. Se exprimau nervos şi sacadat, iar jargonul lor părea a fi format dintr-o serie de cuvinte cu înțelesuri ascunse. Pentru un străin, nu era uşor să le înțeleagă conversația.

Cînd liftul se opri la etajul optsprezece, Patronul intră în cabină. Dădu din cap absent şi rămase cu fața spre perete. Ambii ziarişti îşi stinseră țigările şi-şi scoaseră pălăriile.

— Cred că o să ningă, spuse unul dintre ei, cu voce înceată.

— Îmi pare rău pentru sărmanele flori, zise Patronul, cu vocea sa profundă.

Răspunsese fără să arunce măcar o privire spre tînărul care vorbise. Stătea nemişcat, cu fața întoarsă spre peretele de aluminiu. Pînă ieşiră din lift, nimeni nu mai scoase nici un cuvînt.

În hol, Jensen se duse la un telefon şi chemă laboratorul:

— Ce mai e nou?

— Ați avut dreptate. Sînt urme de pulbere de bronz. În lipiciul de sub litere. E ciudat că n-am observat de la început.

— Credeți?

15

— Îmi trebuie adresele acestor oameni. Urgent!

Şeful de la Patrula Civilă dădu din cap şi plecă.

Jensen studie nota care se afla pe masă, în fața lui. Deschise

unul dintre sertare, scoase o riglă şi trase cîteva linii subţiri peste trei nume. Apoi numerotă restul de la unu la nouă, se uită la ceas şi scrise în partea de sus a hîrtiei – joi, 4 şi 25 p.m.

Luă un notes nou, deschise la prima pagină şi scrise: Numărul 1. Ex-director la difuzare, vîrsta 48 ani, căsătorit, pensionat înainte de vreme din motive de sănătate.

Peste două minute se întoarse şeful de la Patrula Civilă cu adresele cerute. Jensen le copie, închise carneţelul şi se ridică.

— Strînge informaţii despre ceilalţi, spuse. Pînă mă întorc, să fie totul gata.

Traversă centrul oraşului, cartierul comercial, trecu prin faţa Palatului Sindicatelor şi urmă şuvoiul de maşini ce se îndreptau spre vest. Şirurile de automobile înaintau cu viteză mare pe autostrada largă care străbătea zona industrială şi orăşelele adormite, cu blocurile lor de mii de apartamente, aliniate în coloane identice.

În lumina limpede a soarelui de după amiază, putea vedea perfect stratul de fum evacuat prin coşurile înalte. Era gros de circa cincisprezece metri şi se aşternea deasupra oraşului ca o pătură de ceaţă otrăvitoare.

Cu o oră sau două mai devreme, băuse două ceşti de ceai şi mîncase patru pesmeţi. Acum simţea în partea dreaptă a diafragmei junghiuri ascuţite care-l străpungeau, pătrunzînd ca un burghiu în ţesuturile moi ale trupului. Cu toată durerea, îi era totuşi foame.

După cîţiva kilometri, blocurile de apartamente erau de tip mai vechi şi mai prost întreţinute. Se înălţau ca nişte stîlpi în mijlocul unei vegetaţii neîngrijite, cu bucăţi mari de tencuială căzută de pe faţadele lor şi cu multe geamuri sparte. De cînd, cu zece ani în urmă, autorităţile reuşiseră să rezolve criza de locuinţe prin construirea în serie a blocurilor înalte cu un număr egal de apartamente-tip, numeroase zone vechi de locuit se depopulaseră. În multe periferii nici măcar o treime din locuinţe nu mai erau ocupate. Cele mai multe stăteau goale şi se degradau. Casele nu mai erau căutate şi nimeni nu-şi mai bătea capul să le repare sau să le întreţină. De altfel, fuseseră construite cu mijloace modeste şi se deteriorau destul de repede. Numeroase magazine dăduseră faliment şi se închiseseră, sau fuseseră pur şi simplu abandonate de proprietarii lor. Întrucît se considera că orice om are automobil, în aceste zone nu mai exista nici un fel de mijloc de

transport în comun.

În tufărişul crescut haotic în jurul blocurilor zăceau mormane de maşini abandonate sau bidoane de plastic. Ministerul Afacerilor Interne îşi făcuse calculul că aceste clădiri vor fi abandonate treptat şi se vor prăbuşi, iar zonele respective se vor transforma în maidane pline de gunoaie.

Părăsi autostrada, trecu peste un pod şi ajunse într-o insulă cu arbori, bazine de înot, terenuri de tenis, alei cotite şi case albe pe marginea apoi. După cîteva minute de mers încet, o luă spre stînga, pătrunse printr-o poartă de fier forjat, ajunse în dreptul casei şi se opri.

Casa era mare şi scumpă, şi, cu fațada ei de sticlă şlefuită, dădea o impresie de lux. Într-o parte, lîngă intrare, stăteau trei automobile, dintre care unul era mare şi argintiu, ultimul model al unei mărci străine.

Jensen sui scările şi, cînd trecu prin dreptul celulei fotoelectrice, auzi soneria sunînd în interior. Uşa fu deschisă de o tînără în rochie neagră şi bonetă albă, cu dantelă scrobită. Îl rugă să aştepte şi dispăru înăuntru. Interiorul holului şi partea de casă ce o putea vedea erau de un stil modern şi impersonal. Aveau aceeaşi eleganță rece ca aceea pe care o întîlnise în cabinetul directorului din clădirea editurii.

În hol se găsea şi un tinerel de vreo nouăsprezece ani. Şedea într-un fotoliu din țevi nichelate, cu picioarele întinse şi cu o privire apatică îndreptată înainte.

Omul pe care Jensen venise să-l vadă era bronzat de soare, cu ochi albaştri, o ceafă puternică, cu un început de burtă şi o expresie arogantă. Era îmbrăcat într-o ținută uşor neglijentă, cu sandale şi o haină de casă făcută dintr-un material poros.

— Despre ce-i vorba? întrebă el scurt. Trebuie să vă spun chiar de la început că am prea puțin timp liber.

Jensen făcu un pas înainte şi îi arătă insigna.

— Mă numesc Jensen, zise. Inspectorul-şef Jensen, de la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcție şi loc de muncă.

Omul tresări şi se schimbă la față. Îşi hîrşîi neliniştit picioarele şi păru că se face mai mic. Privirea îi deveni îngrijorată şi speriată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, bîlbîi el. Nu aici, nu în fața… Poftim în… sau în bibliotecă… Da, da, în bibliotecă e mai bine.

Făcu un gest nedefinit, căutînd evident un alt subiect de

discuție şi zise:

— Acesta-i fiul meu.

Tînărul din fotoliu le aruncă o privire plictisită.

— N-ai dori să faci o plimbare ca să vezi cum merge maşina cea nouă? spuse omul în haina de casă.

— De ce?

— Ei, nişte fete şi…

— Ah! răspunse tinerelul.

Ochii îi deveniseră din nou cețoşi.

— Nu înțeleg tineretul de astăzi, spuse omul, cu un zîmbet încurcat.

Jensen nu răspunse şi zîmbetul se stinse imediat.

În bibliotecă nu se vedea nici o carte. Era o cameră mare, luminoasă, în care se găseau cîteva dulapuri şi mai multe fotolii joase. Pe masă erau răsfirate reviste şi magazine.

Omul în haina de casă închise cu grijă uşa şi aruncă o privire rugătoare către musafir, a cărui față era nemişcată şi serioasă. Gazda simți cum un fior îi trece prin tot corpul, se duse la un dulap, luă un pahar, îl umplu cu o băutură tare şi-l goli dintr-o înghițitură. Îşi mai turnă unul, se uită la Jensen şi spuse încet:

— Acum cred că nu mai are nici o importanță. Nu doriți şi dumneavoastră?… Nu, sigur că nu… Îmi pare rău. Ştiți, şocul nervos.

Omul se prăbuşi într-un fotoliu. Jensen rămase în picioare. Fața bărbatului din fotoliu se acoperi cu mici picături de transpirație. Începu să-şi şteargă obrajii şi fruntea cu o batistă împăturită.

— Oh, Dumnezeule, spuse. Ştiam că o să se întîmple aşa. Am ştiut-o întotdeauna. Eram sigur că porcul acela blestemat o să-mi înfigă cuțitul în spate, de îndată ce o să treacă alegerile. Dar am să declar totul, continuă pe un ton agresiv. O să-mi ia tot ce-am agonisit, desigur. Dar ştiu una sau două chestii, da, vreo două lucruri pe care ei n-au…

Jensen îl privi neclintit.

— Sînt vreo două chestiuni, zise omul. Sînt cifre pe care o să le vină foarte greu să le explice. Ştiți la cît. Se ridică impozitele lor? Ştiți unde lucrează în realitate experții lor pentru calculul impozitelor?

Îşi trecu agitat degetele prin părul rar şi spuse plîngăreț:

— Da, da, vă rog să mă iertați… Bineînțeles, n-am avut

intenția să... cu greu s-ar putea închipui o situație mai grea decît aceea în care mă aflu, dar...

Deodată vocea îi deveni calmă şi serioasă.

— Aveți de gînd să mă interogați chiar aici, în casa mea? Presupun că ştiți totul. De ce ați rămas în picioare? De ce nu luați loc?

Jensen nu-şi schimbă poziția. Continua să tacă. Omul goli paharul şi-l trînti pe masă. Mîinile îi tremurau.

— Da, da, să începem, spuse. Să începem ca să terminăm odată cu treaba asta. Numai aşa vom putea pleca de-aici.

Se sculă şi se duse la dulap, unde aşeză neîndemînatic paharul şi dopul de la sticlă.

Jensen îşi deschise carnețelul şi scoase stiloul.

— Cînd ați părăsit postul ce-l ocupați? îl întrebă.

— Toamna trecută. La zece septembrie. N-am să uit niciodată ziua aceea. Nici săptămînile dinainte. La fel de teribile ca şi ziua de astăzi.

— Ați fost pensionat înainte de termen?

— Desigur. Am fost forțat. Natural, la cererea mea. Mi s-a dat şi un certificat medical. S-au gîndit la toate. Insuficiență cardiacă, aşa au numit-o. Insuficiență cardiacă... sună frumos, nu-i aşa? Da' eu eram sănătos tun.

— Şi la cît se ridică pensia dumneavoastră?

— Am primit salariul complet şi continui să-l primesc şi mai departe. Dumnezeule, e o nimica toată pe lîngă ce trebuie să plătească consilierilor pentru impozite. Pot să-mi oprească plata mea în orice moment. Am semnat hîrtii.

— Ce hîrtii?

— Declarația. Aşa au numit-o. Mărturisirea. Cred că ați citit-o? Şi casa în care stau şi tot ce posed. Au vrut s-o-aibă numai *pro forma,* aşa spuneau, nu. Ca să facă uz de ea, în afară de cazul cînd va fi absolut necesar. Bine că nu mi-am făcut niciodată prea multe iluzii despre asta. Îmi ziceam însă că n-o să se întîmple chiar atît de repede. De mult căutam să mă conving singur că nu mă vor reclama. Că nu vor avea în nici un moment curajul să provoace un scandal public, un proces. Acum mă au oricum la mînă. Asta – făcu un gest larg arătînd în jurul lui – este o compensație pentru pierderea pe care au suferit-o, aşa presupun cel puțin, deşi suma părea mai mare.

— Cît de mare?

— Peste o jumătate de milion. Doriți să repet iar totul de la început? Să povestesc… aici… acasă?

— Erau bani lichizi?

— Nu, nici jumătate. Şi-apoi, totul era împrăştiat pe un număr mare de ani. Restul… restul au fost materiale, mai ales materiale de construcție, transporturi, manoperă, hîrtii, plicuri. Ticălosul le are scrise pe toate, pînă şi agrafele, elasticele şi guma arabică.

— Cine?

— Ticălosul care a făcut ancheta. Codița lor de topor, Directorul-general. Nu i-am văzut niciodată. Nu voiau să-şi murdărească mîinile cu astfel de lucruri, aşa mi-a spus el. Şi nimeni n-a aflat nimic. Ar fi provocat editurii daune care n-ar fi putut fi compensate niciodată, iar curînd după aceea trebuiau să aibă loc alegerile. Am crezut că vor aştepta doar ca să treacă acestea.

Continua să-şi şteargă fața cu batista, care acum ajunsese mototolită şi udă.

— Ce… ce aveți de gînd să faceți cu mine?

— Cînd ați părăsit postul pe care-l ocupați ați primit o diplomă sau un alt document?

Omul în haină de casă se cutremură.

— Da, răspunse el pe un ton indiferent.

— Vă rog să mi-o arătați.

— Acum?

— Da, chiar acum.

Omul se ridică nesigur, rămase cîteva clipe căutînd să adopte o expresie liniştită şi ieşi din cameră. După cîteva minute, se întoarse cu diploma. Era înrămată într-un cadru lat, aurit, sub un geam gros. Textul era semnat de Patron şi de Editor.

— Mai exista o filă pe care nu era nimic tipărit. Ce-ați făcut cu ea?

Omul se uită încurcat la Jensen.

— Nu ştiu. Probabil că am aruncat-o. Cred că am tăiat-o înainte de a da diploma la înrămat.

— Nu sînteți sigur?

— Nu. Trebuie s-o fi aruncat după aceea. Mi-amintesc precis că am tăiat-o.

— Cu foarfeca?

— Da, da, de asta sînt sigur.

Se uită la ramă şi clătină din cap.

— Cîtă înşelăciune! murmură el. Cîtă ipocrizie, cîtă minciună!

— Da, spuse Jensen.

Închise carneţelul, îl puse în buzunar şi se ridică

— La revedere, zise.

Omul în haină de casă îl privi fără să înţeleagă.

— Cînd… cînd vă întoarceţi din nou?

— Nu ştiu, răspunse Jensen.

Tînărul din hol continua să şadă în aceeaşi poziţie, dar acum era ocupat cu studierea horoscopului său într-un magazin; arăta o uşoară licărire de interes.

Se făcuse întuneric cînd Jensen făcu drumul de întoarcere. În orăşelele adormite şi decăzute, blocurile înalte păreau acum nişte fantome negre din altă lume.

Nu mai trecu pe la serviciu, ci conduse maşina direct acasă. Pe drum se opri la un bufet cu autoservire. Deşi era perfect conştient de consecinţe, mîncă trei sandvişuri şi bău două căni de cafea neagră.

Ziua a patra se terminase.

16

Cînd sună telefonul, Jensen încă nu apucase să se îmbrace. Era şapte fără cinci dimineaţa şi se bărbierea în faţa oglinzii din camera de baie. În cursul nopţii avusese o criză acută de colici. Acum durerea dispăruse, dar continua să-şi simtă diafragma sensibilă şi moale.

Ştia că trebuie să se fi ivit ceva în legătură cu cazul pe care-l ancheta, pentru că niciodată nu folosea telefonul pentru convorbiri personale şi nici altora nu le permitea să-l cheme decît în interes de serviciu.

— Jensen, spuse Şeful Poliţiei, ce dracu ai făcut pînă acum?

— Mai avem la dispoziţie încă trei zile.

— Nu la asta m-am referit.

— Abia am avut timp ca să încep interogatoriile.

— Nu de timp este vorba, Jensen.

Nu mai ştiu ce să răspundă. Şeful Poliţiei tuşi răguşit.

— Din fericire pentru dumneata şi pentru mine, cazul a fost rezolvat.

— Rezolvat?

— Da, au descoperit ei singuri pe vinovat.
— Cine l-a descoperit?
— Personalul din concern. Aşa cum ne-am gîndit chiar de la început, a fost o glumă de prost gust. Unul din salariații lor, un ziarist. Evident, un tînăr mai curînd boem, cu nişte idei cam năstruşnice; dar în fond un băiat bun. Se pare că l-au bănuit încă din primul moment, dar n-au îndrăznit s-o spună.
— Înțeleg.
— Presupun că nu voiau sa ne sesizeze de nişte simple bănuieli.
— Înțeleg.
— Oricum, treaba s-a terminat. N-au intenția să depună plîngere împotriva lui. Tot ce ai de făcut este să te duci să-i iei declarația, în care mărturiseşte totul. După aceea închidem cazul.
— Înțeleg.
— Am numele şi adresa chiar aici. Ai pe ce să scrii?
Jensen scrise informația pe spatele unei mici cărți de vizită, albe.
— Ar fi bine pentru toți cei în cauză să termini cît mai repede posibil cu treaba asta. Aşa că ne-am mai descotorosit de un caz.
— Da.
— Completează apoi dosarul conform regulamentului şi fă o copie după el. Pentru cazul cînd ar dori să ştie ceva despre anchetă.
— Înțeleg.
— Jensen!
— Da.
— N-ai nici un motiv să fi trist. Este foarte bine că s-a întîmplat aşa. Se înțelege că oamenii de la concern au cu totul alte posibilități de a rezolva un caz ca ăsta. Cunoştințele lor despre personal şi despre viața de acolo le asigură un avantaj indiscutabil.
Jensen nu spuse nimic. Şeful Poliției respira greu şi sacadat.
— Încă ceva, adăugă el.
— Ascult.
— Ți-am spus de la bun început că trebuie să-ți concentrezi întreaga atenție asupra scrisorii de amenințare. Îți aminteşti?
— Da, perfect adevărat.
— Ceea ce înseamnă că nu trebuie şi nici nu-i nevoie să ții seama de alte circumstanțe care ar putea să apară în cursul

cercetărilor. Cînd mărturisirea acestui tînăr farsor va fi verificată, atunci poți să dai cazul la o parte. Iar după aceea poți să-l şi uiți. Ai înțeles?

— Am înțeles.

— Cred că va fi cel mai bine pentru toți cei în cauză… aşa cum am mai spus, şi pentru mine, şi pentru dumneata.

— Înțeleg.

— Cu bine. La revedere.

Jensen se întoarse în baie şi îşi termină bărbieritul. După aceea se îmbrăcă, bău un pahar cu sirop de miere şi citi ziarele de dimineață – totul calm şi fără grabă.

Deşi circulația nu era atît de intensă ca de obicei, menținu o viteză moderată pe autostradă şi, cînd parcă lîngă postul de poliție, era tocmai nouă şi jumătate.

Se aşeză la masa de lucru, dar o bucată de vreme nici nu se uită la rapoartele sau listele din fața lui. Ceva mai tîrziu sună pe agentul de la Patrula Civilă, îi dădu cartea de vizită şi-i spuse:

— Procură-mi informații despre acest om. Orice. E urgent.

Apoi se duse la fereastră, unde rămase mult timp privind echipa de sanitari care încă nu terminase cu dezinfectarea, cînd doi polițişti, în uniformele lor verzi, aduseră primii bețivi din ziua aceea. Puțin mai tîrziu, omul care anchetase la oficiul poştal îl chemă la telefon

— Unde te afli?

— La colecția centrală de ziare.

— Ai vreun rezultat?

— Încă nu. Să continui?

— Da, spuse Jensen.

Şeful de la Patrula Civilă se întoarse după vreo oră.

— Spune!

— Vîrsta: douăzeci şi şase de ani. Fiul unui cunoscut om de afaceri. Familia este dintre cele mai înstărite. Lucrează ca ziarist la nişte reviste săptămînale. Are o educație bună. Necăsătorit. Se spune că este protejat de şefii lui, datorită relațiilor de familie. Caracterul…

Polițistul se încruntă şi studie foaia de hîrtie ca şi cum ar fi constatat că îi este greu să descifreze propriul său scris.

— Nestabil, spontan, fermecător, are simțul umorului. Este tentat să facă tot felul de pozne. Stă prost cu nervii, nu te poți bizui prea mult pe el, oboseşte repede. Reținut de şapte ori pentru

beție, două cure de dezalcoolizare. Nu sună de loc bine, zise şeful Patrulei Civile.

— De-ajuns! spuse Jensen.

La douăsprezece şi jumătate i se aduse o masă frugală de la bufet: două ouă moi, o ceaşcă de ceai şi trei pesmeți.

După ce termină de mîncat, se sculă, îşi puse pardesiul şi pălăria, coborî la maşină şi porni spre sud.

Găsi adresa – etajul doi într-un bloc obişnuit – dar cînd sună la uşă nu răspunse nimeni. Ascultă şi i se păru că aude o muzică înceată venind din interiorul apartamentului. După vreo două minute, încercă mînerul uşii. Uşa nu era încuiată. Intră.

Apartamentul era de tip standard: un hol, bucătărie şi două camere. În prima cameră pereții erau goi şi n-aveau nici perdele. În mijloc, un scaun de lemn şi în spatele lui o sticlă de brandy goală. Pe scaun şedea un om complet gol, care cînta la ghitară.

Îşi înclină capul într-o parte şi se uită la vizitator, dar nu se opri din cîntat şi nici nu-i adresă vreun cuvînt.

Jensen trecu în cealaltă cameră. Nici acolo nu era mobilă, covoare sau perdele, dar pe podea erau aruncate cîteva sticle şi un morman de haine. Într-un colț, pe o saltea, dormea o femeie, înfăşurată în nişte cearşafuri şi pături, cu capul îngropat în pernă. Un braț era întins pe podea, iar lîngă el se găseau țigări, o poşetă dintr-o împletitură maro şi o scrumieră.

Aerul era închis şi se simțea o duhoare de băutură, fum de țigară şi trupuri omeneşti dezbrăcate. Jensen deschise geamul.

Femeia se ridică de pe pernă şi se uită la el cu o privire nedumerită.

— Cine dracu eşti? întrebă ea. Ce cauți aici?

— E detectivul pe care l-am aşteptat toată ziua, draga mea, strigă cîntărețul la ghitară din camera de alături. Marele detectiv a venit să ne demaşte.

— Du-te dracului, îi spuse femeia şi lăsă să-i cadă capul înapoi pe pernă.

Jensen se duse spre saltea.

— Arată-mi carnetul de identitate, zise.

— Du-te dracului, repetă ea somnoroasă.

Jensen se aplecă, îi deschise poşeta şi, după o scurtă căutare, îi găsi legitimația. Cercetă rubrica datelor personale. Avea nouăsprezece ani. Pe colțul din dreapta sus erau două semne roşii, perfect vizibile, deşi cineva încercase să le şteargă.

Reprezentau două condamnări pentru beţie. A treia însemna internarea imediată într-o clinică de dezalcoolizare.

Jensen părăsi apartamentul. La uşă se opri şi se întoarse spre cîntăreţul de ghitară.

— Mă întorc peste cinci minute. Pînă atunci, îmbracă-te!

Coborî pînă la automobilul lui şi chemă o maşină a poliţiei, care sosi în trei minute. Jensen luă doi poliţişti cu care se sui din nou în apartament. Cîntăreţul din ghitară îşi pusese cămaşa şi pantalonii şi şedea fumînd pe marginea ferestrei. Femeia continua să doarmă.

Unul dintre poliţişti luă un tester pentru verificarea procentului de alcool din organism, săltă capul femeii şi introduse muştiucul între buze.

— Suflă, spuse el.

Cristalele din balonaşul de plastic se colorară în verde.

— Îmbracă-te, spuse poliţistul.

Femeia îşi veni de îndată în fire. Sări în picioare, strîngînd un cearşaf la piept, cu mîinile tremurînd.

— Nu, spuse ea. Nu, nu puteţi. N-am făcut nimic. Aici locuiesc. Nu puteţi! Nu, nu, pentru numele lui Dumnezeu, nu!

— Îmbracă-te, îi zise poliţistul cu testerul, împingîndu-i hainele cu piciorul.

— Nu, nu vreau! ţipă ea, împrăştiind hainele prin toată camera.

— Luaţi-o într-o pătură, zise Jensen. Mă grăbesc.

Femeia îşi aţinti ochii asupra lui, sălbatică, fără să scoată un cuvînt, cu privirea înspăimîntată. Obrazul din partea dreaptă avea cîteva cute, urme lăsate de pernă, părul ei negru şi scurt era nepieptănat.

Jensen trecu în cealaltă cameră. Tînărul continuă să şadă pe marginea ferestrei. Femeia plîngea cu ţipete ascuţite şi isterice şi părea că vrea să opună rezistenţă, dar curînd cedă. În mai puţin de două minute, poliţiştii o scoaseră din casă. Jensen se uită la ceas şi notă ora şi minutul.

— Era într-adevăr nevoie de treaba asta? întrebă omul de la fereastră.

Avea vocea unui om cult, dar cam nesigură, iar mîinile îi tremurau.

— Deci, dumneata ai trimis scrisoarea? întrebă Jensen.

— Da. Recunosc. De altfel, am mai povestit o dată totul.

— Cînd ai pus-o la cutie?

— Duminică.

— La ce oră?

— Seara. Nu-mi amintesc cît era ceasul.

— Înainte sau după ora nouă?

— După, cam aşa. V-am mai spus că nu-mi amintesc ora exactă.

— Unde ai confecționat scrisoarea?

— Acasă.

— Aici?

— Nu, acasă la părinți.

— Ce fel de hîrtie ai folosit?

— O coală de hîrtie obişnuită, albă.

Redevenise stăpîn pe sine şi se uita cu răceală la Jensen.,

— Hîrtie de scris?

— Nu, o calitate mai bună, o bucată dintr-un fel de diplomă.

— De unde ai luat-o?

— De la editură. Era undeva, pe-acolo. Oamenii care părăsesc editura, sau sînt invitați s-o facă, primesc diplome din astea. Vreți s-o descriu cum arată?

— Nu-i nevoie. Unde ai găsit-o?

— La editură. V-am mai spus.

— Mai precis.

— Zăcea undeva, pe-acolo. Cineva voia să vadă cum arată, sau cam aşa ceva.

— Ai găsit-o pe masă?

— Cred că da.

Păru că se gîndeşte.

— S-ar putea să fi fost pe vreun raft.

— Cînd s-a întîmplat asta?

— O, acum cîteva luni. Mă credeți sau nu, dar îmi este imposibil să-mi aduc aminte data exactă. Nu, nu pot să-mi amintesc, însă oricum, n-a fost anul ăsta.

— Şi ai luat-o cu dumneata?

— Da.

— Ca o glumă?

— Mai curînd, ca să mă distrez cu ea.

— Să te distrezi?

— O glumă.

— Ce fel de glumă?

— O, poți folosi o astfel de diplomă pentru o mie de lucruri. Falsifici cîteva semnături, îi trînteşti o păsărică goală în mijloc şi-o trimiți unui idiot.

— Cînd ți-a venit ideea cu scrisoarea?

— Duminică. N-aveam nimic de făcut. Aşa că m-am gîndit să încurc puțin lucrurile. Voiam doar să mă amuz. N-am crezut că o să iasă atîta scandal.

Devenea din ce în ce mai degajat şi mai sigur pe el. Continuă pe un ton de scuză:

— De unde naiba era să ştiu că se va face atîta tărăboi? Nici măcar o clipă nu mi-a trecut prin minte.

— Ce fel de lipici ai folosit?

— Lipiciul meu. Obişnuit.

Jensen aprobă dînd din cap.

— Arată-mi, te rog, carnetul de identitate.

Omul îl prezentă imediat. Avea şase semne roşii, toate tăiate de o dungă albastră.

— Nu pot fi reținut pentru beție. Trebuie să am trei ca să pot fi luat.

Jensen îi dădu înapoi legitimația.

— Ea n-are, spuse omul, făcînd un semn cu capul spre camera de alături. Oricum, e vina dumneavoastră. V-am aşteptat încă de aseară, şi cum n-aveam nimic de făcut... Nu-mi vine să stau locului. Sărmana fată!

— Este logodnica dumitale?

— Da, se poate spune că este.

— Locuieşte aici?

— Da, cea mai mare parte a timpului. Este o fată bună, deşi nițeluş dură. Cam de modă veche. Puțin cam aprigă, dacă se înțelege ce vreau să spun.,

Jensen dădu din cap.

— Spuneți, ce-ar fi fost dacă bătrînul... dacă toată conducerea aia nu şi-ar fi retras plîngerea, ce-aş fi căpătat?

— Acest lucru este de competența tribunalului, spuse Jensen.

Îşi închise carnețelul.

Omul îşi aprinse o țigară. Făcuse un salt de pe pervazul ferestrei şi se sprijinea relaxat de perete.

— Doamne, ce chestii se mai pot întîmpla, zise. Mulțumesc lui Dumnezeu că m-am născut norocos.

Jensen băgă carnețelul în buzunar şi aruncă o privire spre

uşă.

— Înainte de a aplica literele, ai rupt hîrtia în două, nu-i aşa?

— Da, exact.

— Ai rupt-o în două bucăți?

— Da.

— N-ai tăiat-o? Cu o foarfecă?.

Omul îşi duse mîna la nas, cu o mişcare rapidă. Îşi încruntă sprîncenele. Apoi se uită la Jensen.

— Nu sînt chiar aşa de sigur, îi spuse pînă la urmă,

— Încearcă să-ți aminteşti.

Pauză.

— Nu. Nu pot să-mi amintesc.

— La ce cutie ai pus scrisoarea?

— Aici, în oraş.

— Mai precis.

— Undeva, într-o cutie poştală.

— Spune-mi exact unde este cutia aceea poştală.

— Nu pot. Pur şi simplu nu-mi amintesc.

— Nu ştii în ce cutie ai pus scrisoarea?

— Nu. Eram undeva, în oraş, după cum v am mai spus. Dar nu-mi amintesc precis în ce cutie am pus-o.

— Nu?

— Nu. Ar fi absurd să-mi amintesc. Sînt cutii poştale la fiecare pas, nu-i aşa?

Jensen nu răspunse.

— Nu-i aşa? repetă omul enervat.

— Da, adevărat.

— Aşa că…

— Dar îți aminteşti în ce parte a oraşului ai pus-o la cutie? Jensen se uita indiferent afară pe fereastră. Celălalt încercă să-i întîlnească privirea. Nereuşind, se întoarse şi spuse:

— Nu. Nu-mi amintesc. Are vreo importanță?

— Unde locuiesc părinții dumitale?

— În partea de est a oraşului.

— Poate ai pus scrisoarea la cutie, pe undeva în apropiere de locuința lor?

— Vă repet, nu ştiu. La dracu, ce importanță are treaba asta?

— N-ai pus scrisoarea aici, în partea de sud?

— Pe dracu, da. Nu, nu ştiu.

— Unde ai pus scrisoarea la cutie?

— Habar n-am, răspunse omul pe un ton isteric. Se opri respirînd cu greutate. După o scurtă pauză, spuse: În noaptea aceea m-am plimbat prin tot oraşul.

— Singur?

— Da.

— Şi nu ştii unde-ai pus scrisoarea?

— Nu. De cîte ori trebuie să vă repet acelaşi lucru?

Începu să se plimbe încolo şi încoace prin cameră, cu paşi iuţi şi nervoşi.

— Prin urmare, nu-ţi aminteşti?

— Nu.

— Nu ştii în ce cutie poştală ai pus scrisoarea?

— Nu! ţipă tînărul, pierzîndu-şi stăpînirea de sine.

— Îmbracă-te şi vino cu mine, spuse Inspectorul-şef Jensen.

— Unde?

— La postul de poliţie de la Divizia Şaisprezece.

— Nu s-ar putea să trec şi să semnez hîrtiile mîine? Am… am alte treburi astă-seară.

— Nu.

— Şi dacă refuz?

— N-ai dreptul să refuzi. Te afli în stare de arest.

— Arest? Ce dracu vrei să spui, poliţist blestemat? Şi-au retras plîngerea, nu-i aşa? Atunci pentru ce?

— Pentru darea de informaţii false.

În maşină nu se mai rosti nici un cuvînt. Tînărul şedea în spate şi Jensen, aproape fără să mişte capul, îl putea vedea în oglinda retrovizoare. Tînărul părea nervos. Clipea des de după ochelari şi, cînd credea că nu-l vede nimeni, îşi muşca unghiile.

Jensen intră în curte şi parcă la intrare. Îl luă pe tînăr şi trecură prin faţa ghişeului de control, prin faţa şirului de celule unde beţivii stăteau plîngînd sau şedeau ghemuiţi în spatele gratiilor lucioase din oţel şi deschise o uşă. În interior, camera era puternic luminată. Tavanul, pereţii şi podeaua erau albe, iar în mijlocul camerei era un scaun cu spătar de bachelită.

Tînărul se uită sfidător şi nesigur în jurul lui, apoi se aşeză pe scaun. Jensen ieşi, răsucind cheia în broască.

Sus, în biroul său, ridică receptorul, formă un număr din trei cifre şi spuse:

— Trimite pe cineva să ia un interogatoriu, jos, în camera de izolare. Este vorba de o declaraţie falsă, care trebuie retrasă.

Urgent.

După aceea scoase o carte de vizită albă din buzunarul de la piept, o puse pe masă şi desenă o stea cu cinci colţuri, foarte mică, în partea din stînga, sus. Încet şi cu atenţie, trasă un rînd întreg de astfel de steluţe pe întreaga lăţime a cartonului. În şirul următor desenă stele cu şase colţuri, foarte mici şi perfect identice. Cînd ajunse la ultimul rînd, numără stelele. În total, desenase 1242 stele, dintre care 633 cu cinci colţuri şi 609 cu şase colţuri.

O iritaţie în gît şi tulburările din stomac îl supărau; bău o cană cu bicarbonat. Din curte se auzeau strigăte şi zarva produsă de aducerea arestaţilor, dar nu le acordă nici un fel de atenţie.

După patru ore şi douăzeci şi cinci de minute, sună telefonul.

— Totu-i clar, spuse cel care îl anchetase. N-a fost el, dar a fost greu pînă a recunoscut.

— Şi declaraţia lui?

— Semnată şi parafată.

— Motivul?

— Banii. Aşa cred. Deşi continuă să nege.

— Dă-i drumul.

— Va ajunge la tribunal?

— Nu.

— Acum e uşor de aranjat.

— Nu, spuse Jensen. Nu-i necesar.

Puse jos receptorul, rupse în bucăţele mici cartea de vizită acoperită de steluţe şi aruncă bucăţelele în coşul de hîrtii. Apoi luă lista cu cele nouă nume de pe ea, întoarse o nouă pagină în carnet şi scrise: *Numărul 2. Vîrsta 42 ani, profesia reporter, divorţat, părăsit funcţia la cererea sa.*

Jensen conduse maşina acasă şi se culcă fără să mănînce sau să bea ceva. Era foarte obosit, iritaţia din gît dispăruse, dar trecu timp destul pînă reuşi să adoarmă.

Aceasta a fost cea de a cincea zi. Pierdută de pomană.

17

— Nu era omul pe care-l căutam, spuse Jensen.

— Nu înţeleg. Ce s-a întîmplat? A mărturisit, nu-i aşa?

— Mărturisirea era falsă.

— Şi a recunoscut asta?
— Da, mai tîrziu.
— Susții deci că omul, a recunoscut un fapt pe care nu l-a comis? Eşti sigur?
— Da.
— Cunoşti motivele pentru care a făcut acest lucru?
— Nu.
— Aceasta nu va influența ancheta pe care o efectuezi?
— Nu neapărat.
— Bine, consider atunci că totul e în ordine, spuse Şeful Poliției.
Părea că vorbea numai cu sine însuşi.
— Jensen!
— Da.
— Situația dumitale în acest moment nu-i de loc de invidiat. După cîte ştiu, dispoziția de a descoperi pe vinovat rămîne în picioare. Îți mai rămîn două zile. Vei reuşi?
— Nu ştiu…
— Dacă nu pui mîna pe el pînă luni, nu răspund de consecințe. De fapt, aş putea chiar să le anticipez. E nevoie să spun mai mult?
— Nu.
— Nereuşita poate să-mi provoace şi mie neplăceri.
— Înțeleg.
— După această neaşteptată întorsătură, este desigur şi mai important ca cercetările să fie continuate cu cea mai mare discreție.
— Înțeleg.
— Mă bazez pe dumneata. Noroc!
Şeful Poliției sunase exact la aceeaşi oră ca şi în dimineața precedentă, însă astăzi Jensen era gata de plecare în clipa cînd auzise telefonul. Noaptea nu dormise decît două ore, dar cu toate astea se simțea odihnit. Siropul de miere nu-i astîmpărase totuşi foamea şi tulburările gastrice nu prezentau semne că vor slăbi.
— Trebuie să mănînc curînd o mîncare gătită. Mîine, ori cel mai tîrziu poimîine.
Vorbise cu sine însuşi în timp ce cobora scările. Foarte rar se întîmpla să vorbească de unul singur.
Ploaia uşoară ce căzuse în timpul nopții topise stratul subțire de zăpadă. Temperatura era acum ceva peste zero grade, norii se

împrăştiaseră pe cer, iar soarele strălucea rece.

La postul de poliţie de la Divizia Şaisprezece, diferitele treburi care se făceau în fiecare dimineaţă nu se terminaseră încă. La intrarea în clădire stătea autobuzul care urma să-i ducă la clinici şi la lagărele de muncă pe beţivii reţinuţi a treia oară, iar în subsol agenţii de serviciu scoteau oamenii nepieptănaţi şi somnoroşi din celule. Poliţiştii erau extenuaţi datorită lipsei de somn. Înăuntru stăteau cei ce urmau să fie eliberaţi, aşteptînd în tăcere, într-o coadă lungă, să treacă pe la ghişeul de control şi să li se facă injecţiile.

Jensen se opri la masa doctorului.

— Cum a fost noaptea asta?.

— Obişnuit. Adică ceva mai rău ca în noaptea trecută.

Jensen aprobă din cap.

— Am avut din nou un caz de moarte subită. O femeie.

— O, aşa?

— A şi spus-o chiar ceva mai înainte. Că a băut tocmai ca să-şi pună capăt zilelor şi că poliţia a oprit-o. Dar n-am reuşit s-o salvez.

— Ce-a făcut?

— S-a pocnit cu capul de pereţii celulei şi şi-a fracturat craniul. Destul de greu să faci aşa ceva, dar văd că dă rezultate.

Doctorul se uită la Jensen. Ochii îi erau inflamaţi, şi în aer plutea un miros de băutură ce părea că nu emană din direcţia omului căruia tocmai îi făcuseră o injecţie.

— Trebuie să ai o voinţă şi o forţă neobişnuită, spuse doctorul mai departe. Şi putere ca să smulgi stratul amortizor de pe pereţi.

Majoritatea oamenilor ce fuseseră eliberaţi puţin mai înainte stăteau în picioare, cu mîinile în buzunare şi cu capetele plecate. Pe feţele lor nu se vedea nici o urmă de regret sau de frică, numai o indiferenţă apatică.

Jensen se duse în biroul lui, luă una dintre micile lui cărţi de vizită albe şi notă pe ea două observaţii.

Strat amortizor mai bun pe pereţi.

Doctorul trebuie schimbat.

Biroul lui nu putea să mai prezinte nimic interesant, aşa că plecă imediat.. Era ora opt şi douăzeci.

18

Suburbia se afla la vreo cincisprezece kilometri spre sud şi făcea parte din categoria numită de Minister „cu autocurăţire”.

Fusese construită în epoca crizei de locuinţe şi era formată din vreo treizeci de blocuri înalte, dispuse simetric în jurul staţiei de autobuze şi al aşa-numitului centru comercial. Acum nu mai circula nici un autobuz pe acolo, şi aproape toate magazinele erau închise. Vasta piaţă pavată era folosită drept cimitir pentru automobile şi nici douăzeci la sută din apartamente nu mai erau ocupate.

Jensen descoperi adresa după o căutare destul de complicată, îşi parcă maşina şi se îndreptă spre bloc. Clădirea avea paisprezece etaje şi în locurile unde tencuiala nu căzuse încă, pereţii erau înnegriţi de igrasie. Pavajul din faţa intrării era acoperit cu tot felul de cioburi şi o vegetaţie măruntă, iar de pe lîngă fundaţia blocului apăreau răzleţite cîteva tufişuri şi cîţiva copaci. Cu timpul, rădăcinile lor vor străpunge şi măcina betonul fundaţiei.

Ascensorul nu funcţiona, aşa că trebui să urce pe scări pînă la etajul nouă. Scările erau reci, murdare şi slab luminate. Unele uşi rămăseseră larg deschise, lăsînd să se vadă camerele aşa cum arătau în clipa în care fuseseră părăsite: murdare şi în dezordine, cu crăpături zigzagate pe tavanuri şi pereţi. Îţi puteai da seama că unele apartamente mai erau locuite după mirosul de bucătărie şi zgomotul năucitor produs de emisiunea de dimineaţă a televizoarelor. Probabil că nici pereţii, nici tavanele nu fuseseră dotate cu izolaţie acustică.

Jensen începu să respire gîfîind după ce trecu la etajul cinci, iar cînd ajunse la al nouălea, coşul pieptului îl apăsa greu şi în partea dreaptă simţea o durere ascuţită. După cîteva minute, cînd îşi mai veni în fire, îşi scoase insigna şi ciocăni în uşă.

Omul deschise de îndată. Spuse:

— Poliţia? Sînt treaz, nu m-am mai îmbătat de ani de zile.

— Mă numesc Jensen. Sînt Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de lucru.

— Da?

— Doar cîteva întrebări.
Omul ridică din umeri. Era îmbrăcat corect. Avea fața puțin palidă, purtînd amprenta unei resemnări.
— Intrați, zise.
Apartamentul era de tip standard, la fel ca şi întregul mobilier. Pe o etajeră se aflau vreo duzină de cărți, iar pe masă se vedea o ceaşcă de cafea, pîine, unt, brînză şi un ziar.
— Luați loc, vă rog.
Jensen privi în jur. Apartamentul îi amintea de propria sa locuință. Se aşeză, îşi scoase carnețelul şi stiloul.
— Cînd ați părăsit serviciul?
— Anul trecut, în decembrie, chiar înainte de Crăciun.
— Prin demisie?
— Da.
— Ați lucrat mult timp acolo?
— Da.
— De ce-ați demisionat?
Omul sorbi din ceaşca de cafea. Apoi privi în sus, în tavan.
— E o poveste mai lungă. Nu cred să vă intereseze prea mult.
— De ce-ați plecat?
— Bine... N-am nimic de ascuns, dar este cam complicat să vă explic cum s-au petrecut lucrurile.
— Încercați.
— În primul rînd, declarația cuprinsă în cererea mea de demisie nu este conformă cu adevărul.
— Explicați, vă rog.
— Mi-ar trebui două zile ca să vă explic toate de-a fir-a-păr şi poate că nici după aceea nu veți fi deplin lămurit. Pot să vă prezint doar o imagine generală a evenimentelor.
Făcu o pauză.
— Dar în primul rînd aş dori să ştiu de ce? Sînt bănuit de ceva?
— Da.
— Presupun că n-o să-mi spuneți despre ce este vorba?
— Nu.
Omul se ridică şi se duse spre fereastră.
— Am venit aici cînd tot ce vedeți fusese abia construit, spuse el. Nu-i chiar atît de mult de-atunci. Scurt timp după aceea, cu totul întîmplător, am primit o slujbă în cadrul concernului. Mai înainte, lucrasem la o altă revistă, de care sînt sigur că nu vă mai

aduceți aminte. Era editată de Partidul Socialist şi de mişcarea sindicală, fiind ultima dintre marile publicații săptămînale din țară, care rămăsese complet independentă de concern. Avea anumite veleități mai ales de ordin cultural, deşi climatul pe acel front era încă de atunci foarte încărcat.

— Veleități de ordin cultural?

— Da, se ocupa de arta şi poezia de calitate, şi publica povestiri literare, şi aşa mai departe. Nu mă pricep în astfel de lucruri. Eram reporter şi mă ocupam de problemele politice şi sociale.

— Ați fost socialist?

— Am fost radical. De fapt, mă aflam tocmai la extrema aripii stîngi a Partidului Socialist, deşi la vremea aceea nu-mi dădeam seama.

— Şi?

— Revista nu reprezenta o afacere prea strălucită. Beneficiile nu erau cine ştie ce, dar nici în pagubă nu lucra. Avea un număr relativ mare de cititori şi depindea oarecum de ei. Era singura publicație care făcea opoziție ziarelor şi revistelor concernului, şi a luptat şi a criticat atît concernul, cît şi editura, pe de o parte direct, pe de alta indirect, prin însuşi faptul că exista.

— Cum aşa?

— Prin polemici şi critici fățişe. Printr-o atitudine cinstită față de diferitele probleme. Se înțelege că editura n-o putea tolera şi căuta să se răzbune în felul ei.

— Cum?

— Prin publicarea unui număr din ce în ce mai mare de magazine cu povestiri plate, benzi de povestiri desenate, exploatînd tendința naturală spre simplificare ce există în fiecare om.

— Există o asemenea tendință?

— Sigur. Orice om preferă să se uite la o poză decît să citească, iar dacă citeşte vreodată ceva preferă o sporovăială facilă în locul unei pagini care să-l oblige să gîndească sau să facă o sforțare pentru a lua o atitudine. Din păcate, totdeauna a fost aşa.

Rămase în picioare, la fereastră, cu spatele întors spre musafirul lui.

— Fenomenul poartă denumirea de stagnare intelectuală şi este una dintre maladiile trecătoare din epoca televiziunii, spuse

omul.

Un avion cu reacție vui pe deasupra casei, în zborul lui spre un aeroport situat la mulți kilometri înspre sud. Zilnic, de acolo, un număr considerabil de oameni erau transportați în străinătate, pentru a-şi petrece concediul anual în vreun loc ales cu grijă ca să le satisfacă toate doleanțele. Totul era organizat pînă la cel mai mic amănunt. Jensen făcuse o dată o astfel de călătorie şi n-avea de gînd să mai facă vreuna.

— Era în epoca în care foarte multă lume continua să creadă că creşterea impotenței şi a frigidității se datoreşte emanațiilor radioactive. Vă amintiți?

— Da.

— Ei bine, concernul n-a reuşit să pună mîna pe cititorii noştri. Nu erau foarte numeroşi aceşti cititori, dar erau uniți şi lor publicația noastră le satisfăcea unele cerințe imperioase. Reprezentam ultimul pai de care se mai puteau agăța. Cred că tocmai de aceea editura ne-a urît atît. Dar eram convins că nu ne poate distruge.

Se întoarse şi se uită la Jensen.

— Toate acestea trebuie să vi se pară destul de complicate. V-am spus însă că nu vă pot lămuri cît ai bate din palme,

— Continuați. Ce s-a mai întîmplat?

Omul zîmbi trist, se întoarse şi se aşeză pe divan,

— Ce s-a mai întîmplat? Lucrul cel mai de necrezut cu putință. Pur şi simplu, ne-au cumpărat. Curat şi elegant, cu întregul personal, cu toată ideologia şi tot restul. Pe bani. Sau, dacă priveşti dintr-un punct de vedere opus, Partidul Socialist şi mişcarea sindicatelor patronale ne-au vîndut opoziției.

— De ce?

— Nici asta nu-i uşor de lămurit. Egalitatea socială începuse să prindă viață. E mult de cînd s-au petrecut toate astea. Ştiți care-i părerea mea?

— Nu.

— Pe vremea cînd s-au întîmplat toate cîte vi le-am povestit, socialismul din celelalte țări supraviețuise crizei prelungite prin care trecuse şi reuşise să-i unească pe oameni, făcîndu-i să se simtă mai liberi, mai siguri pe ei, dezvoltîndu-le personalitatea, convingîndu-i să-şi asume o răspundere… Noi, pe de altă parte, eram mult avansați din punct de vedere material în comparație cu alte țări şi sosise momentul în care ar fi trebuit să trecem la un

larg schimb de experienţă. Dar lucrurile au evoluat cu totul altfel. Au pornit pe o cale cu totul diferită. Mă urmăriţi fără greutate, sper?

— Desigur.

— Aici, la noi, eram atît de orbiţi de imensa noastră strălucire, atît de siguri de rezultatele obţinute prin aşa-numita linie a politicii practice, pe scurt, puternicii noştri considerau că marxismul s-a împăcat cu plutocraţia, aproape că au fuzionat – că socialismul a devenit complot inutil prin esenţa lui, lucru pe care teoreticienii reacţionari îl preziseseră cu ani în urmă. Acest lucru nu era totuşi corect, cînd a apărut modificarea programului Partidului Socialist. Capitolele cu privire la egalitatea socială au dispărut pur şi simplu. Încetul cu încetul, au dispărut toate principiile de bază şi, simultan cu aceasta dispariţie, în ciuda murmurului general de nemulţumire, a apărut deodată reacţiunea morală. Înţelegeţi unde vreau să ajung?

— Încă nu.

— Oricum, puncte de vedere deosebite erau împinse din ce în ce mai mult unul împotriva celuilalt. Poate că ideea nu era tocmai rea, dar metoda utilizată pentru realizarea ei se baza numai pe păstrarea unei tăceri absolute asupra greutăţilor şi eşecurilor. Rezolvarea problemelor a fost mereu amînată. Ele au fost cocoloşite de ridicarea constantă a nivelului material de viaţă, sau înăbuşite de discuţii fără nici un sens stimulate mereu prin radio şi televiziune. Ca şi astăzi, şi pe-atunci formula sub care erau prezentate era „distracţie inofensivă”. Desigur, ideea a fost că, izolate în acest fel, infecţiile vor dispărea de la sine. Dar nu s-a întîmplat aşa. Individul s-a simţit bine fiziceşte, dar din punct de vedere spiritual a devenit un incapabil, politica şi societatea devenind pentru el noţiuni foarte vagi şi de neînţeles, ajungînd să considere că toate sînt în ordine, dar nu prezintă nimic interesant pentru el. Reacţia individuală a fost la început o confuzie de neînţeles, care apoi s-a transformat într-o indiferenţă totală. La rădăcina tuturor acestor lucruri se afla o frică nedefinită. Frică! spuse omul. Frică de ce, de cine, nu ştiu. Poate ştiţi dumneavoastră?

Jensen se uită la el cu o privire lipsită de expresie.

— Poate doar frica de viaţă, aşa cum a fost întotdeauna. Lucrul cel mai absurd este faptul că, la o analiză superficială, totul părea a fi din ce în ce mai bine. În această ciorbă erau trei

muşte: alcoolismul, sinuciderile şi scăderea natalităţii. S-a considerat că aceste probleme nu trebuie menţionate nicăieri, şi nici acum nu se mai pomeneşte de ele.

Tăcu. Tăcu şi Jensen.

— Unul dintre principiile cele mai importante ale egalităţii sociale, chiar dacă n-a fost niciodată discutat sau formulat într-un mod clar, constă că toate trebuie să fie rentabile – iar lucrul cel mai groaznic este că tocmai această doctrină explică de ce Partidul Socialist şi mişcarea sindicală ne-au vîndut celor pe care la data respectivă îi consideram ca duşmanii noştri cei mai înverşunaţi. Astfel, motivul a fost cel mai simplu: banii, nu faptul că ar fi dorit să înăbuşe libertatea noastră de gîndire şi de exprimare şi radicalismul. N-au descoperit a est avantaj decît mai tîrziu.

— Şi aceasta v-a indispus?

Omul păru că nu auzise întrebarea.

— Dar nu asta a fost umilirea cea mai mare. Cel mai îngrozitor a fost faptul că toate au fost aranjate fără ştirea noastră, la un nivel cu mult mai înalt decît cel la care ne aflăm noi.

Ne gîndeam că avem şi noi o anumită valoare şi că reprezentăm ceva – ca şi gruparea noastră – că însemnăm ceva, cel puţin atît ca să fim şi noi informaţi de ce au de gînd să facă cu noi. Dar n-a fost aşa. Afacerea a fost tratată între direcţia concernului şi conducătorul mişcării sindicale, de doi oameni de afaceri în jurul unei mese rotunde. Apoi au fost informaţi Primul Ministru şi partidul, care au căzut de acord asupra unor detalii practice. Cei dintre noi care eram mai cunoscuţi şi ocupam funcţii mai importante au fost împinşi cu gentileţe în posturi de conducere, de fapt simple sinecuri, iar noi, ceilalţi – cei de rînd – i-am urmat. Bineînţeles, cei care nu prezentau decît o importanţă secundară au fost concediaţi. Eu m-am aflat în categoria din mijloc. Asta-i tot ce s-a întîmplat... atunci. Ca în evul mediu. Pentru că acelaşi lucru s-a întîmplat în decursul întregii istorii. Au demonstrat acelora dintre noi care am muncit acolo că nu reprezentam nimic şi eram incapabili să realizăm ceva. Acesta a fost lucrul cel mai groaznic. A fost o crimă. A fost omorîtă o idee.

— Şi aceasta v-a indispus?

— Am demisionat.

— Dar atitudinea dumneavoastră faţă de ei s-a schimbat? Aţi început să-i urîţi? Concernul şi conducătorii sindicali?

— Nu, de loc. Dacă credeți asta, înseamnă că nu m-ați înțeles. Ei s-au comportat perfect logic din punctul lor de vedere. De ce să refuze o victorie obținută atît de ieftin? Închipuiți-vă că generalul Miaja[5] l-ar fi chemat la telefon pe Franco în timpul bătăliei pentru Madrid şi spunîndu-i: „N-ai fi dispus să cumperi avioanele mele? Consumă prea multă benzină.” Comparația vă ajută să vedeți lucrurile mai clar?

— Nu.

— Oricum, poate nu e prea potrivită. Pot însă să vă răspund foarte simplu la întrebarea ce mi-ați pus-o. Nu, n-am simțit nici un fel de duşmănie față de editură, nici atunci şi nici mai tîrziu. De altfel, s-au purtat bine cu mine.

— Dar v-au dat afară.

— Într-un mod extrem de binevoitor, vă rog să observați. În afară de aceasta, chiar eu i-am provocat.

— Cum?

— Am abuzat de încrederea ce mi s-a acordat, aşa a fost calificată fapta pe care am comis-o.

— În ce fel?

— Toamna trecută am fost trimis în străinătate ca să adun material pentru o serie de articole. Ele urmau să descrie viața unui om, drumul lui spre succes şi bogăție. Era vorba de o renumită stea de televiziune, de faimă mondială, una dintre acelea care este băgată mereu pe gîtul oamenilor. Acesta-i genul de lucrări pe care l-am făcut în toți anii din urmă, scriind biografii dulceag preparate ale diferitelor celebrități. Dar a fost prima oară cînd mi s-a permis să plec în altă țară, în acest scop.

Zîmbi din nou cu zîmbetul lui trist, şi degetele nervoase bătură toba pe marginea mesei.

— Acest om, această celebritate, s-a întîmplat să fie născut într-o țară socialistă, una dintre acelea care erau ignorate cu cea mai perfectă bună ştiință. Cred că guvernul nostru nici nu i-a recunoscut existența.

Se uită la Jensen cu ochii întrebători şi melancolici.

— Ştiți ce-am făcut? Am folosit seria de articole ca să fac o analiză minuțioasă şi pozitivă a nivelului politic şi cultural din acea țară, în comparație cu situația de aici. Desigur că articolele

---

5 General republican; a luptat împotriva lui Franco în războiul civil din Spania.

n-au fost niciodată publicate. De altfel, nici nu speram să apară.

Se opri o clipă şi încruntă sprîncenele. Apoi zise:

— Lucrul cel mai amuzant este că nici acum nu-mi dau seama de ce am făcut-o.

— Sfidare?

— Poate. Dar despre toate aceste lucruri n-am vorbit de ani de zile cu nimeni. De fapt, n-aş putea să vă spun de ce o fac şi acuma. După ce lucrasem numai vreo două săptămîni la editură, pierdusem orice imbold şi deodată m-am aşezat să scriu numai ceea ce voiam, umplînd o pagină după alta. La început, aveam despre mine o părere mult mai bună decît ar îngădui realitatea. Şi-au dat seama că sînt inofensiv şi aş putea să fiu doar o rotiță utilă în maşina lor uriaşă. Atunci, pentru prima oară, s-a vorbit ca să fiu transferat la Departamentul Special. Poate nu ştiți ce înseamnă?

— Am auzit vorbindu-se.

— I se mai spune şi Departamentul Treizeci şi Unu. Este considerat cel mai important dintre toate. De ce, nu pot să înțeleg. Foarte rar se aude ceva despre el, iar toate lucrările lui sînt ținute în ce mai strict secret. Se ocupa de nu ştiu ce proiect. În limbajul nostru este numit o grupă fictivă. S-a discutat cîndva despre transferul meu acolo, dar apoi probabil că şi-au dat seama că nu sînt bun decît să scriu istorioare plăcute despre viețile oamenilor celebri. De fapt, aveau perfectă dreptate.

Se jucă distrat cu ceaşca de cafea.

— Şi deodată, m-am dezlănțuit şi le-am trîntit articolele acelea. Doamne, ce surpriză a fost pentru ei!

Jensen dădu din cap.

— Vedeți, credeam că n-am să mai pot scrie niciodată şi, brusc, n-am mai putut suporta ideea că ultimul lucru pe care l-am scris, urma să fie vreo povestire trandafirie şi lacrimogenă despre cine ştie ce bădăran, vreun portret superb al unui cretin care a cîştigat milioane afişînd o ținută revoluționară şi care a făcut ocolul lumii provocînd un scandal după altul în bordelurile de masculi.

— Ce-ați scris în vremea din urmă?

— Am renunțat la scris. Ştiam de mult că sînt un ziarist sfîrşit, că niciodată n-am să mai fiu capabil să scriu din nou. Mi-am dat seama brusc de toate astea. O să mă ocup o perioadă de timp de cu totul altceva, orice-ar fi. Ştiu că o să-mi fie mai greu,

pentru că noi, ziariştii, nu sîntem buni decît pentru meseria noastră. Dar lucrurile se vor aranja. Oricum, în ziua de azi, nimeni nu-i capabil să facă ceva ca lumea.

— Din ce vă întrețineți?

— Editura s-a purtat foarte elegant față de mine. Mi-au spus că ştiau că sînt un om fără nici un viitor, mi-au dat salariul pe patru luni şi m-au lăsat să plec.

— N-ați primit şi o diplomă?

Omul se uită mirat la Jensen.

— Ba da, am primit. Ce tîmpenie, nu-i aşa? Da' de unde ştiți?

— Unde-i acuma?

— Nicăieri. Aş dori să fiu în situația de a vă putea spune că am rupt-o în bucățele pe care le-am aruncat de la fereastra etajului treisprezece, dar în realitate am zvîrlit-o în modul cel mai prozaic cînd am plecat de acolo.

— Ați mototolit-o?

— Altfel n-ar fi încăput în coşul de hîrtii. Mi-amintesc că era destul de mare. Dar de ce vă interesează?

Inspectorul-şef Jensen mai puse patru întrebări.

— Aceasta este adresa dumneavoastră permanentă?

— După cum v-am mai spus, locuiesc aici de cînd s-a construit acest bloc şi am de gînd să rămîn atîta timp cît voi mai avea apă şi lumină. Din unele puncte de vedere aici este mai bine acum decît înainte vreme. N-ai vecini, aşa că nici nu observi că-ți lipseşte izolația acustică.

— De ce se numeşte acel departament al treizeci şi unulea?

— Pentru că birourile se află la etajul treizeci şi unu.

— Există birouri acolo?

— Da, într-un fel de pod, amenajat între etajul unde sînt birourile cu povestiri pe benzi desenate şi terasa de pe acoperiş. Ascensoarele n-ajung atît de sus.

— Ați fost vreodată acolo?

— Nu, niciodată. Cei mai mulți dintre salariați nici nu ştiu de existența lui.

Înainte de a se despărți, omul spuse:

— Îmi pare rău că am îndrugat atîtea fără să vă lămuresc. Cred că totul vi s-a părut atît de naiv şi de încurcat, în felul rezumat şi simplificat în care am încercat să vă prezint lucrurile. Dar dacă ați insistat…

Şi la sfîrşit:

Apropo, mai continui să fiu bănuit de ceva?

Jensen începuse însă să coboare scările, şi nu răspunse. Omul rămase în pragul uşii. Nu arăta îngrijorat, ci mai degrabă indiferent şi destul de obosit.

19

— Cîteva minute rămase liniştit în maşină şi-şi studie carnetul cu însemnări. Apoi întoarse o nouă pagină şi scrise: *Nr. 3, fost redactor, 48 ani, necăsătorit, a părăsit postul la cererea sa şi cu pensia întreagă.*

Numărul 3 era o femeie.

Soarele era în slavă, strălucind puternic şi nemilos. Era sîmbătă, ora douăsprezece fără un minut. Mai avea exact treizeci şi şase de ore. Jensen porni motorul şi plecă.

Închisese aparatul de radio-emisie-recepţie şi, deşi traseul său trecea prin centrul oraşului, nici nu se gîndi să se oprească la sediul Diviziei Şaisprezece.

În schimb, opri maşina la un bufet-expres şi medită îndelung la cele trei feluri de mîncare standard din meniul pentru ziua respectivă. Hrana era stabilită de un departament special din Ministerul Sănătăţii. Mîncarea era preparată la o bucătărie centrală, dirijată de un mare concern alimentar, şi aceleaşi feluri de mîncare erau servite în întreaga reţea de bufete. Stătuse atît de mult în faţa tabloului de comandă electrică pentru meniu, încît cei ce aşteptau în urma sa începură să-şi piardă răbdarea.

În sfîrşit, apăsă pe unul din butoane, îşi luă tava cu farfuriile pline şi se aşeză pe un scaun liber, la una din mese.

Rămase liniştit şi se uită la prînzul său: lapte, suc de morcovi, o felie de carne, cîteva foi de varză tocată şi doi cartofi fierţi.

Era foarte flămînd, dar nu putea să aibă deplină încredere în funcţiunile stomacului său. După cîteva clipe luă o bucăţică de carne, o mestecă îndelung, bău sucul de morcovi, se sculă şi plecă.

Strada unde urma să ajungă se găsea în partea de est, aproape de centrul oraşului, într-un cartier care totdeauna fusese locuit de bogătaşi parveniţi. Casa în faţa căreia se opri era nouă şi nu semăna nici pe departe cu o construcţie standard. Era proprietatea concernului, şi în afară de apartamentele pentru

oaspeți şi sălile de conferințe, mai exista la etajul superior un studio larg, cu terasă şi ferestre pe acoperiş.

Femeia care deschise uşa era micuță şi durdulie. Părul ei blond era aranjat cu fixativ, iar machiajul îi făcea obrazul neted şi trandafiriu, ca într-o fotografie în culori. Era îmbrăcată într-o elegantă rochie de interior, pe jumătate roşu-aprins, pe jumătate albastru-deschis, dintr-un material subțire. În picioare purta papuci cu tocuri înalte, tigheliți cu aur şi cu un fel de pompon multicolor în vîrf.

Lui Jensen i se păru că-şi aminteşte de un model perfect asemănător, văzut într-un supliment în culori al unuia dintre cele o sută patruzeci şi patru de magazine pe care le răsfoise.

— O, un bărbat! ciripi femeia.

— Jensen, Inspector-şef din Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă care este în legătură cu fosta dumneavoastră funcție şi loc de lucru, spuse stereotip, prezentînd insigna de polițist.

Între timp, se uita dincolo de femeia din fața lui, în interiorul apartamentului.

Camera era mare şi încăpătoare, iar mobilierul destul de scump. Mobila joasă, executată dintr-un lemn uşor şi de culoare deschisă, era aranjată pe un fundal de grătar cu plante cățărătoare şi perdele colorate pastel. Întregul apartament îi amintea de o cameră exagerat de mare a fiicei unui milionar american, adusă cu masă, scaune, covor şi vaze direct dintr-o vitrină.

O altă femeie, brunetă şi mult mai tînără, şedea pe un divan. Pe o măsuță era o sticlă de cherry, un pahar şi un fel de pisică din cine ştie ce regiune exotică a globului.

Femeia în rochia de casă trecu legănîndu-se în cameră.

— Dumnezeule, ce palpitant, spuse ea. Un detectiv!

Jensen o urmă.

— Da, draga mea, un detectiv adevărat, dintr-un birou sau serviciu special, sau cine ştie cum îi mai spune, întocmai ca în revistele noastre.

Se întoarse şi-i zise veselă:

— Vă rog, luați loc, dragă domnule. Vă rog să vă faceți cît mai comod în cuibuşorul meu. Poate doriți un păhărel de cherry?

Jensen refuză dînd din cap şi se aşeză.

— Dumnezeule, am şi uitat că nu sîntem singuri, nu-i aşa? Dînsa este una din scumpele mele colege, una dintre acelea care

au preluat comanda vasului cînd eu am debarcat pe țărm.

Bruneta îi aruncă lui Jensen o privire scurtă şi indiferentă. Apoi zîmbi politicos şi supus gazdei. Aceasta se aşeză şi ea pe divan, îşi înclină capul şi îl întrebă cu o voce de fetiță:

— Cu ce pot să vă fiu de folos?

Jensen scoase notesul şi stiloul.

— Cînd ați părăsit serviciul?

— De anul nou. Şi, dragă domnule, te rog nu-i mai spune „serviciu". A lucra în redacția unei reviste înseamnă vocație, la fel ca în cazul unui preot sau medic. Nu uitați nici o clipă că cititorii sînt nişte ființe umane, un fel de pacienți spirituali ai noştri. Trăieşti atît de intens în ritmul redacției, numai pentru cititori, încît ajungi să uiți cu totul de tine însăți.

Femeia mai tînără se uită la pantofii săi şi îşi muşcă buzele. Colțurile gurii se schimonosiră ca şi cum ar fi încercat să-şi reprime apariția unui zîmbet ironic sau amar.

— De ce ați plecat de-acolo?

— Am părăsit editura pentru că am considerat că mi-am îndeplinit misiunea.. Mi-am atins scopul. Timp de douăzeci de ani, magazinul redactat de mine a mers din victorie în victorie. Da, nu exagerez cînd spun că l-am clădit cu propriile mele mîini. Cînd l-am luat în primire, nu însemna nimic, absolut nimic. Într-un timp extrem de scurt l-am făcut să devină cel mai mare magazin, citit de toate femeile din țară, iar de acolo pînă la a ajunge cel mai mare şi mai important dintre toate magazinele, n-a mai fost decît un pas.

Se uită la brunetă şi spuse veninos:

— Cum am reuşit? Muncind, sacrificîndu-mă pînă la capăt. Trebuie să trăieşti numai pentru revistă, să gîndeşti în titluri şi fotografii, cu toate simțurile încordate pentru a înțelege ce vrea cititorul, pentru…

Se opri o clipă, rămînînd pe gînduri.

— … pentru satisfacerea dorințelor lor legitime, pentru a polei viața lor cotidiană cu vise minunate, idealuri şi poezie.

Sorbi din păhărelul de cherry şi continuă pe un ton glacial:

— Pentru a realiza aceasta, trebuie să posezi ceea ce se numeşte sentiment. Trebuie să împărtăşeşti, să dai acest sentiment şi celor ce lucrează cu tine. Sînt prea puțini oameni dotați de la natură cu acest dar. Cîteodată trebuie să fi aspru cu tine însuți, ca să poți da altora totul.

Închise ochii. Vocea îi deveni catifelată.

— Toate acestea se pot obține avînd un singur țel în viață: magazinul şi cititorii.

— Două, spuse Inspectorul Jensen.

Bruneta îi aruncă repede o privire speriată. Femeia în rochie de interior nu reacționă.

— Probabil ştiți cum am ajuns redactor-şef?

— Nu.

Schimbă din nou tonul şi spuse cu o voce visătoare:

— Este exact ca într-un basm. Un basm care s-a petrecut aievea. Lucrurile s-au întîmplat astfel…

Din nou expresia şi vocea i se schimbară.

— Originea mea este umilă şi nu mi-e ruşine s-o recunosc, spuse pe un ton agresiv, ridicîndu-şi vîrful nasului, în timp ce colțurile gurii se plecau în jos.

— O, da?

După o scurtă uitătură de mulțumire la adresa musafirului, declară:

— Patronul concernului este un geniu. Un geniu. Un om mare. Mai mare decît Democratus.

— Democratus?

Scutură din cap agasată.

— O, numele astea proprii. Sigur că m-am gîndit la altcineva. Nu-i de loc uşor să ții minte totul.

Jensen aprobă.

— Patronul m-a ridicat direct dintr-o situație foarte umilă şi mi-a încredințat acel magazin. A fost un gest de o îndrăzneală uluitoare. Gîndiți-vă: o fată simplă, tînără, care se vede deodată redactor-şef al unei mari reviste. Dar eu eram sîngele nou de care avea nevoie această redacție. În trei luni de zile totul a fost transformat, am curățit locul de toate uscăturile şi în şase luni am făcut ca revista să devină lectura preferată a femeilor. Şi de-atunci, aşa a rămas.

Schimbă iar tonul şi se adresă către brunetă:

— Să nu uiți niciodată că atît horoscopul pe opt pagini, cît şi povestirile cu fotografii cinemascop dimpreună cu serialele despre întîmplări adevărate din viața mamelor oamenilor celebri, au fost ideea mea. Şi acum tot serialele cu fotografii au cel mai mare succes. La fel ca şi suplimentul în patru culori.

Făcu un gest scurt cu degetele cu unghii roşii, ca şi cum ar voi

să treacă peste aceste gînduri, şi continuă umil:

— Dar nu spun toate acestea ca să cîştig glorie şi laude. Am primit de mult răsplata ce-o meritam sub forma de sute de mii de scrisori pline de căldură, trimise de cititoare care nu mai ştiau cum să-mi mulțumească.

Femeia tăcu cîteva clipe, rămînînd cu mîna ridicată şi capul înclinat într-o parte, ca şi cum şi-ar fi fixat privirea spre un orizont îndepărtat.

— Nu mă întrebați cum se poate reuşi să obții astfel de rezultate, zise ea cu modestie. Asta se simte. Se simte cu aceeaşi siguranță cu care ştii că orice femeie doreşte cel puțin o dată în viață să întîlnească o privire plină de căldură, încărcată de dorințe...

Bruneta scoase un sunet ce semăna cu un rîs înfundat.

Femeia în rochia de casă tresări şi se uită fix la ea, cu un dispreț fățiş.

— Bineînțeles, asta a fost pe vremea noastră, spuse cu un aer superior, cînd noi femeile mai purtam un foc ascuns în suflet.

Fața i se trase şi o rețea de cute fine se vedea în jurul ochilor şi al gurii. Muşcă nervoasă unghia lungă, ascuțită şi roşu-argintată a degetului mic de la mîna stîngă.

— Ați primit o diplomă cînd ați plecat?

— O, da, spuse ea. O, a fost atît de drăguț!

Zîmbetul tineresc îi reveni, iar ochii îi aruncau din nou scîntei.

— Vreți s-o vedeți?

— Da.

Se sculă grațios şi se îndepărtă, parcă plutind. Bruneta se uită la Jensen cu ochii plini de teamă.

Femeia se întoarse ținînd documentul strîns la piept.

— Închipuiți-vă, e semnată numai de persoane extrem de importante, chiar şi de o principesă din familia regală.

Deschise mapa. Pagina albă din stînga era acoperită cu semnături.

— Cred că acesta a fost cel mai frumos dintre sutele de cadouri pe care le-am primit de pretutindeni. N-ați vrea să le vedeți?

— Nu cred că-i necesar, zise Jensen.

Femeia zîmbi, sfios şi nesigur.

— Dar de ce ați venit, dumneavoastră, un Inspector-şef de la Poliție, să-mi puneți atîtea întrebări?

— Nu am dreptul să discut acest subiect, zise Jensen.

Fața ei își schimbă de mai multe ori expresia. Apoi își desfăcu mîinile, într-o atitudine de slăbiciune feminină și zise supusă:

— Da. Bine. Trebuie să mă resemnez...

Bruneta îl întovărăși pînă jos. De abia porni ascensorul, cînd fata îi spus disprețuitor:

— Să nu credeți un cuvînt din ce-a spus. Este groaznică, înspăimîntătoare, e un monstru. Despre ea se spun cele mai urîte lucruri.

— Așa?

— Este un monstru al răutății și slugărniciei – și acum continuă să țină în mînă toate firele, deși au reușit s-o scoată din clădirea editurii. Acum mă obligă să spionez pentru ea. În fiecare miercuri și sîmbătă trebuie să vin la ea și să-i prezint un raport amănunțit. Vrea să știe totul, să nu-i scape nimic.

— De ce o faceți?

— Of, Dumnezeule, de ce? Poate să mă strivească în zece minute, să mă desființeze cu totul. N-ar sta o clipă pe gînduri. Mă insultă tot timpul. Of, Dumnezeule!

Jensen nu scoase nici un cuvînt. Cînd ajunseră la parter, își scoase pălăria și deschise ușa. Tînăra îi aruncă o privire timidă și ieși în stradă aproape fugind.

Circulația mașinilor era acum mult mai redusă. Era sîmbătă, ora patru fără cinci. Jensen simțea o durere în partea dreaptă a diafragmei.

20

Jensen pornise motorul, dar continua să șadă cu carnețelul deschis sprijinit de volan. Tocmai scrisese: *Numărul 4, redactor de artă, necăsătorită, vîrsta 20 ani, plecată la cererea sa.*

Și numărul 4 era tot o femeie.

Casa era pe partea opusă a străzii. Nu era nouă, dar bine îngrijită. Descoperi la parter ușa ce o căuta și apăsă pe sonerie. Nu răspunse nimeni. Sună de cîteva ori, apoi bătu tare în ușă. Pînă la urmă, apăsă pe clanță. Ușa era încuiată. Rămase cîteva minute în fața ușii. Între timp, se auzi sunînd telefonul în apartament. Se întoarse în mașină, luă notesul, lăsă cinci pagini libere și scrise: *Numărul 5, vîrsta 52 ani, ziarist, necăsătorit,*

perioada de angajare terminată conform contractului.

De data aceasta avu noroc. Strada se afla în acelaşi cartier, numai cîteva sute de metri mai departe.

Casa era asemănătoare cu cea pe care o vizitase cu zece minute mai devreme; o clădire galbenă, lungă, cu cinci etaje, aşezată în colţul străzii. Întreaga zonă din această parte a oraşului era formată din blocuri ce semănau foarte mult între ele.

Eticheta de pe uşă era făcută din litere decupate dintr-un ziar şi lipite pe geam. Cîteva din ele se rupseseră, altele căzuseră, astfel că numele nu mai putea fi citit. Soneria funcţiona dar, deşi auzi o mişcare în apartament, trecură mai multe minute pînă veni cineva să deschidă uşa.

Omul părea mai în vîrstă decît s-ar fi aşteptat. Arăta foarte neglijent, cu păr lung nepieptănat şi o barbă cenuşie. Purta o cămaşă soioasă, alb-galbenă, pantaloni şifonaţi şi pantofi negri cu tocuri scîlciate. Jensen se încruntă. În zilele acestea, un om prost îmbrăcat era un lucru destul de rar.

— Jensen, Inspector-şef de la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

Nu se mai deranjă să-i mai arate insigna.

— Vă puteţi legitima? întrebă omul imediat.

Jensen îi prezentă insigna.

— Intraţi, spuse omul.

Felul lui de a se purta arăta o siguranţă de sine vecină cu aroganţa.

În apartament, primul lucru care atrăgea atenţia era dezordinea. Podeaua era acoperită cu ziare, reviste, cărţi, portocale stricate, bucăţi de hîrtie, pungi de gunoi umplute pînă la vîrf, rufe murdare şi farfurii nespălate. Mobila era formată din cîteva scaune de lemn, două fotolii peticite, o masă rotundă rahitică şi un divan cu aşternutul nestrîns. Pe o jumătate de masă se făcuse loc pentru o maşină de scris şi un top de hîrtie dactilografiată. Peste tot se aşternuse un strat gros de praf. În aer domnea un iz de mucegai, amestecat cu un miros puternic de băutură. Omul şterse cealaltă jumătate de masă cu un ziar mototolit. Tot felul de hîrtii şi de obiecte mărunte fură aruncate pe jos.

— Şezi colea, spuse el, împingînd un scaun.

— Eşti beat, îi răspunse Jensen.

— Nu-s beat, ci mă aflu sub influenţa alcoolului. Nu mă îmbăt niciodată, dar aproape mereu sînt sub influenţa alcoolului. Diferenţa între aceste stări este considerabilă.

Jensen se aşeză. Bărbatul rămase în picioare, în spatele lui.

— Ai spirit de observaţie, zise el, altfel niciodată nu ţi-ai fi dat seama. Rareori cineva reuşeşte să observe aceasta.

— Cînd ai demisionat?

— Acum două luni. De ce te interesează?

Jensen îşi puse pe masă notesul legat cu o spirală elastică şi răsfoi prin el. Cînd ajunse la pagina numărul trei, omul din spate spuse:

— Mă găsesc într-o societate care-mi face cinste.

Jensen continuă să întoarcă paginile.

— Mă surprinde că ai scăpat cu mintea întreagă de căţeaua aia blestemată, spuse bărbosul, ocolind masa. Ai fost în vizită la ea? Eu n-am avut niciodată curajul.

— O cunoşti?

— Dacă o cunosc? Lucram la redacţia respectivă cînd a apărut ea. A devenit redactor-şef. Am supravieţuit aproape un an întreg.

— Supravieţuit?

— Eram mult mai tînăr şi mai puternic pe vremea aceea.

Se aşeză pe pat, băgă mîna undeva, pe sub cearceafurile murdare, şi scoase o sticlă.

— După cum ai văzut, asta n-are nici o importanţă, nu-i aşa? întrebă el. Şi nici nu mă îmbăt. Devin doar mai caustic.

Jensen îl privi liniştit.

Omul trase pe gît două înghiţituri din sticlă, o aşeză grijuliu pe jos şi zise:

— Ce urmăreşti?

— Anumite informaţii

— Despre ce?

Jensen nu răspunse.

— Dacă vrei să afli ceva despre căţeaua aia spurcată, ai nimerit tocmai bine. Puţini o cunosc atît de bine ca mine. I-aş putea scrie biografia.

Omul tăcu, dar nu păru că aşteaptă vreun răspuns. Cu ochii pe jumătate închişi îşi privi musafirul, apoi se uită spre fereastră, unde razele de lumină pătrundeau greu prin stratul gros de murdărie. Cu toate că băuse, ochii aveau o privire lucidă.

— Ştii cum a reuşit să ajungă redactor-şef la cel mai mare

magazin din țară?

Jensen nu spuse nimic.

— Păcat, zise omul pe un ton aspru. Păcat că prea puțină lume ştie asta. Şi totuşi, a fost unul din momentele cheie în istoria presei.

În cameră se aşternu din nou tăcerea. Jensen se uita indiferent la bărbatul din fața sa şi se juca cu stiloul din plastic.

— Ştii cu ce se ocupa înainte de a ajunge redactor-şef? — Rîse dispreţuitor. — Femeie de serviciu. Făcea curățenie. Şi ştii unde făcea curățenie?

Jensen desenă o steluță pe pagina albă a notesului său.

— În sfînta sfintelor. La etajul directorilor. Cum a reuşit să ajungă acolo n-am de unde să ştiu, dar poți fi sigur că nu din întîmplare.

Se aplecă şi ridică sticla.

— Putea să aranjeze orice. Vezi, era foarte drăguță, a dracului de drăguță, pînă o cunoşteai cinci minute.

Bău pe nerăsuflate.

— Pe vremea aceea curățenia începea după terminarea orelor de birou. Personalul de serviciu apărea la ora şase. Sosea toată lumea, în afară de ea. Dînsa venea cu o oră mai devreme, cînd Patronul era aproape totdeauna în camera lui. Obişnuia să expedieze toate secretarele fix la cinci şi rămînea să clocească singur ceva, care era un secret pentru toți: ce anume, habar n-am. Dar pot să-mi închipui, adăugă privind pe fereastră, în cameră se lăsase întunericul. Jensen se uită la ceas. Era şase şi un sfert.

— Exact la cinci şi un sfert, ea deschidea uşa la biroul lui, arunca o privire, îşi cerea scuze şi o închidea. Cînd Patronul era gata de plecare sau mergea la vestiar ori aşa ceva, totdeauna o vedea cum dispare după colțul coridorului.

Jensen deschise gura să spună ceva, dar se răzgîndi şi continuă să tacă.

— Arăta foarte atrăgătoare mai ales cînd o priveai din spate, înțelegi? Îmi amintesc perfect cum arăta atunci. Parcă o văd: într-un halat albastru deschis, cu papuci albi cu tălpi de lemn şi o basma albă pe cap. Niciodată nu purta ciorapi. Probabil că auzise pe undeva – mi-amintesc că se şoptea că Patronul nu poate rezista cînd vede o gambă goală.

Omul se sculă, făcu cîțiva paşi şi aprinse lumina.

— N-a trecut mult şi Patronul a început să-i facă aluzii. Se ştie că-i cam plac astfel de lucruri. Dar ştii ce s-a întîmplat?

Becul din tavan, înfăşurat cu o cîrpă unsuroasă, dădea o lumină slabă.

— La început nu i-a răspuns, ci doar a bîlbîit timidă ceva nedesluşit şi a rămas tremurîndă, privindu-l cu ochi de căprioară speriată. Apoi a continuat să se poarte ca mai înainte.

Jensen desenă o altă stea. Cu şase colţuri.

— Devenise o obsesie pentru el. A făcut tot ce a putut. A încercat să afle adresa unde locuieşte. N-a reuşit. Dumnezeu singur ştie în ce fundătură s-o fi vîrît. Se spunea că Patronul angajase detectivi s-o urmărească, dar femeia i-a dus de nas de fiecare dată. Apoi ea a început să vină de fiecare dată cu un sfert de oră mai tîrziu. Patronul era tot acolo. A început să vină şi mai tîrziu şi el. Şedea în camera lui, prefăcîndu-se că lucrează. Pînă cînd, în sfîrşit…

Tăcu. Jensen aşteptă treizeci de secunde. Apoi ridică ochii şi se uită fix la omul de pe pat.

— Vezi, îşi ieşise cu totul din minţi. Într-o seară, ea a venit exact la opt şi un sfert, cînd toate celelalte femei de serviciu îşi terminaseră treaba şi plecaseră. Luminile din biroul lui erau stinse, dar ştia că mai era acolo pentru că îi văzuse pălăria şi paltonul. Apoi făcu un tur, două, pe coridor, bocănind din saboţii de lemn, după care îşi luă găleata, intră înăuntru şi închise uşa în urma ci.

Chicoti înfundat.

— Totul fusese al dracului de bine gîndit, adăugă. Patronul stătea în spatele uşii, îmbrăcat numai în nişte chiloţi tricotaţi. A sărit pe ea scoţînd un strigăt, i-a sfîşiat şi i-a smuls hainele, răsturnînd găleata, a trîntit-o la pămînt şi s-a aruncat asupră-i. Ea s-a opus ţipînd şi…

Omul se opri şi se uită triumfător la musafirul lui.

— Dar ce crezi că s-a întîmplat?

Jensen se uită la ceva de pe podea. Nimeni n-ar fi putut spune dacă era atent la povestire sau nu.

— Ei bine, exact în clipa aceea, un paznic de noapte în uniformă şi cu legătura lui de chei deschise uşa şi îndreptă lanterna chiar asupra lor. Cînd văzu cine este, rămase împietrit în primul moment, apoi trînti uşa şi o luă la goană. Patronul alergă desperat după el. Paznicul se aruncă într-un lift, dar Patronul îl

ajunse cînd voia să închidă uşa. Se temea că paznicul va da alarma – dar amărîtul ăla era înspăimîntat pînă în măduva oaselor că-şi va pierde pîinea. Bineînțeles că ea calculase totul la mare precizie şi ştia pînă şi secunda cînd paznicul îşi făcea rondul, pontînd la fiecare ceas de control.

Omul rîse vesel şi bine dispus, apoi se răsuci cu plăcere pe cearceaf.

— Imaginează-ți scena: Patronul în cabina ascensorului doar cu chiloții pe el, împreună cu un paznic de noapte paralizat de teamă, dar îmbrăcat în uniformă, cu şapca lui cu cozoroc, cu lanternă, cu legătura de chei şi cu tot bagajul. Au coborît tot drumul pînă la depozitul de hîrtie, pînă cînd omul a reuşit să-şi vină în fire, să apese pe butonul de oprire, să pornească liftul în sus şi să facă întreaga călătorie înapoi. Cînd au ajuns din nou sus, paznicul nu mai era paznic, ci inspector pentru paza întregii clădiri, post la care ajunsese deşi nu scosese nici un singur cuvînt tot timpul acesta.

Omul se opri. Luminița veselă din ochii lui începu să dispară. Continuă resemnat:

— Vechiul inspector a fost dat afară pentru angajare de personal necorespunzător.

— Da. Apoi sosi şi ziua recunoştinței şi probabil că tot ea a dat tonul, că n-a trecut nici o săptămînă şi a sosit o comunicare prin care eram anunțați că fostul nostru redactor-şef a fost concediat, iar după un sfert de oră dînsa s-a strecurat în birou – şi s-a dezlănțuit infernul!

Păru că-şi aminteşte brusc de sticlă şi sorbi cu grijă a mică înghițitură.

— Vezi, revista era bună, dar nu se prea vindea. Deşi se ocupa numai de prințese şi de rețete pentru nuci zaharisite, era mult peste nivelul cititorilor, sau cel puțin aşa se susținea, ba se discuta chiar să nu mai apară. Dar…

Îşi aținti ochii asupra inspectorului, ca şi cum ar fi dorit să-i comunice tacit ceva, dar Jensen îi evită privirile.

— După apariția ei, a urmat o noapte a Sfîntului Bartolomeu. Practic vorbind, întreg personalul a fost pus pe liber, iar în locul lui au fost angajați cei mai aiuriți bădărani. Am avut o secretară de redacție, în realitate o coafeză, care n-a scris în viața ei nici măcar un rînd. Cînd a văzut odată un şpalt pe masa de lucru, a venit la mine şi m-a întrebat ce-i aia – iar eu m-am speriat într-

atîta că am să zbor afară, încît n-am îndrăznit să-i explic. Mi-amintesc că i-am spus că este probabil cine ştie ce porcărie intelectuală.

Gingiile lui fără dinți, mestecară în gol de cîteva ori.

— Cățeaua aia blestemată ura tot ce era intelectual, înțelegi, iar pentru dînsa totul era intelectual, mai ales să fi capabil să scrii pe o bucată de hîrtie cîteva fraze care aveau un înțeles. Un alt motiv că am supraviețuit a fost faptul că „păream altfel decît ceilalți”. Şi în special pentru că-mi cîntăream fiece vorbă care-mi ieşea din gură. Îmi aduc aminte că un reporter, un nou venit, a fost atît de naiv încît a povestit o întîmplare despre un alt redactor, ca să-i intre sub piele. De fapt, întîmplarea era strict autentică şi destul de amuzantă. Se pare că un funcționar de la secția de idei s-a dus la redactorul cultural al uneia dintre revistele cele mai răspîndite şi i-a spus că August Strindberg e un dramaturg al dracului de bun şi că drama sa „Domnişoara Iulia” ar putea să dea lovitura, prezentată ca un serial, dacă ar fi scrisă din nou şi modificată pe ici-colea ca să corespundă la adaptarea respectivă. Redactorul cultural s-a gîndit puțin şi apoi i-a spus: „Cum ai zis că-l cheamă pe tipul ăla?“ Iar individul cu ideea i-a răspuns: „August Strindberg, ştiți care“. Şi redactorul cultural i-a zis: „A, da, desigur. Spune-i să vină mîine la douăsprezece la restaurantul Grand să luăm masa împreună şi să discutăm condițiile de onorar”. După ce reporterul a terminat povestirea, dînsa i-a aruncat o privire ca un sloi de gheață şi i-a spus: „Nu găsesc nimic de rîs în asta. Care-i hazul?“ Iar după două ore, băiatul a trecut pe la casierie să-şi ia banii şi dus a fost.

Începu să chicotească din nou. Jensen îşi ridică privirea şi se uită drept la el.

— Dar apoi s-a petrecut ceva neaşteptat. Prin stupiditatea ei, care depăşea orice limită, a reuşit ca în şase luni să dubleze numărul de exemplare vîndute. Magazinul a fost umplut cu fotografii de crini, copii, pisici şi vase cu flori, cu horoscoape, cu ghicitul în cafea, cu sfaturi despre cum trebuie stropite florile; nu mai spun că nici o virgulă nu era la locul ei, dar oamenii cumpărau revista. Vezi, cele cîteva cuvinte care se numeau pompos „text” erau atît de simplificate încît se puteau foarte bine compara cu ceea ce se publică în ziua de azi. N-aveai dreptul să scrii cuvîntul „locomotivă” fără să explici de îndată că este o maşină pe roți, care goneşte pe şine de fier şi trage vagoane după

ea. Pentru Patron acesta a fost pasul hotărîtor care a decis victoria. Fiecare spunea că îndrăzneala şi clarviziunea lui au fost unice pe lume şi că era o manevră abilă care va revoluționa pe de-a întregul pregătirea ziariştilor şi va modifica principiile fundamentale ale publicisticii moderne.

Bău o nouă înghițitură din sticlă.

— Totul era perfect. Singura rotiță care putea să strice mecanismul rămăsese paznicul de noapte. Era extrem de mîndru de noua sa funcție şi n-a putut să stea liniştit, fără să trăncănească despre cum a pus mîna pe ea. Dar nu i-a fost scris să vorbească prea mult. Şase luni mai tîrziu a murit strivit în liftul de serviciu. Colivia s-a oprit între două etaje, şi omul a încercat să iasă afară ca să-l pornească din nou. A fost aproape rupt în două. Era atît de tîmpit că se poate spune liniştit că a murit numai din vina lui.

Duse mîna la gură şi tuşi prelung şi răguşit. Cînd trecu criza, povesti mai departe:

— Blestematei aceleia i-a mers din ce în ce mai bine, an de an. A devenit tot mai rafinată, mai pretențioasă – şi revista din ce în ce mai plină cu modele de rochii ce nu puteau fi îmbrăcate. Se vorbea că fabricanții o mituiseră. Pînă la urmă, au reuşit să se descotorosească de ea, dar n-a fost de loc uşor. Am auzit că Patronul a fost obligat să-i pună în mînă douăzeci de mii, bani peşin, ca s-o convingă să se retragă din activitate, rămînînd cu acelaşi salariu.

— Dar dumneata de ce ai plecat?

— Ce importanță are?

— De ce ai plecat?

Sticla se golise. Omul zise brusc:

— M-au dat afară. Foarte simplu N-am primit nici un ban drept despăgubire, după toți anii pe care i-am muncit acolo.

— Din ce cauză?

— Au vrut să scape de mine. Presupun că nu eram destul de drăguț. Nu puteam să fiu un ambasador care să reprezinte editura. Şi-apoi, nu mai puteam nici să scriu. Nu mai sînt capabil să scriu un rînd, nici măcar nişte prostii. Se poate întîmpla oricui.

— Acesta a fost motivul real?

— Nu.

— Care a fost motivul real pentru care ai fost concediat?

— Am fost surprins bînd în biroul meu.

— Şi ai fost obligat să pleci imediat?

— Da. Bineînțeles, oficial n-am fost concediat. Contractul meu era astfel încheiat încît le dădea dreptul sa mă dea afară în orice moment, după pofta lor.

— N-ai protestat?

— Nu.

— De ce?

— N-ar fi avut nici un rost. Au reuşit ca director al personalului să fie numit fostul şef al Sindicatului Ziariştilor, care continuă să conducă şi acum. Ăsta cunoaşte toate chițibuşurile şi nici un muritor de rînd nu poate să-i reziste. Dacă cineva face contestație, tot de el depinde rezolvarea cazului şi tot el dictează sentința. A fost o mişcare deşteaptă, la fel ca peste tot. Experții lor pentru impozite lucrează în acelaşi timp la Ministerul Finanțelor. Orice critică la adresa publicațiilor săptămînale – lucru care se întîmplă o dată la cinci ani – este scrisă de ei înşişi şi apare tot în ziarele lor. Dar aşa-i peste tot.

— Te-a supărat lucrul acesta?

— Nu cred. Acum astea-s de domeniul trecutului. Cine mai este supărat astăzi?

— Ai primit vreo diplomă cînd ai plecat de acolo?

— Da, poate. Foarte drăguț. Directorul personalului este un adevărat specialist în astfel de treburi. Zîmbeşte, îți oferă o țigară de foi cu dreapta şi te strînge de gît cu stînga, şi seamănă cu un broscoi împuțit.

Un moment se păru că omul nu mai este atent.

— Va să zică ai primit o diplomă, nu-i aşa?

— Ce importanță are?

— Ai primit o diplomă, nu-i aşa?

— Aşa cred.

— O mai ai?

— Nu ştiu.

— Arată-mi-o.

— Nu pot şi nici nu vreau.

— Se află aici în casă?

— Habar n-am. Şi chiar de-ar fi aici, nu pot s-o găsesc. Îți închipui că se poate găsi ceva în casa asta?

Jensen se uită în jurul lui. Apoi îşi închise carnețelul şi se sculă în picioare.

— La revedere, zise.

— Tot nu mi-ai spus de ce ai venit.

Jensen nu răspunse. Îşi luă pălăria şi ieşi din cameră. Omul rămase mai departe aşezat pe pat, pe aşternutul murdar. Arăta surmenat, era palid, cu ochii ca acoperiți de o ceață.

Jensen deschise aparatul de radioemisie, chemă maşina poliției şi dădu adresa.

— Da, zise. Caz de beție acasă. Duceți-l la sediul central de la Divizia Şaisprezece. Urgent!

Pe trotuarul din față era o cabină cu telefon public. Traversă strada, intră în cabină şi formă numărul şefului Patrulei civile.

— Percheziție la domiciliu. Urgent. Ştii ce ai de căutat?

— Da, domnule.

— Apoi te întorci la poliție şi aştepți. Îl reții acolo pînă la noi ordine.

— Sub ce motiv?

— Oricare.

Jensen se întoarse şi se urcă în maşină. După cincizeci de metri, întîlni duba poliției.

21

Prin fanta pentru scrisori străbătea o dîră de lumină. Jensen scoase carnețelul şi citi din nou ce scrisese: *Nr. 4, redactor de artă, vîrsta 20 ani, necăsătorită, plecată la cererea sa.* După aceea băgă notesul în buzunar, scoase insigna şi apăsă pe butonul soneriei.

— Cine-i?

— Poliția.

— Prostii. V-am spus o dată pentru totdeauna că vă pierdeți de pomană timpul. Nu vreau!

— Deschideți!

— Niciodată! Nu vreau!

— Deschideți!

— Pleacă! Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă în pace! Nu vreau!

Jensen ciocăni de două ori în uşă.

— Poliția! Deschideți!

Uşa se întredeschise şi femeia se uită bănuitoare.

— Nu, spuse ea. De data asta ați mers prea departe.

Intră înăuntru şi îi arătă insigna.

— Jensen, zise el. Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de lucru.

Femeia deschise ochii mari uitîndu-se la mica insignă emailată şi se retrase din faţa lui, făcîndu-i loc să intre.

Era tînără, cu păr negru, ochii cenuşii, adînci şi o bărbie pronunţată. Era îmbrăcată într-o bluză în carouri, pantaloni kaki şi ghete de baschet. Avea picioarele lungi, talie îngustă, dar şoldurile largi. Cînd se mişca, se putea vedea că nu poartă nimic pe sub bluză. Părul era tuns scurt şi nepieptănat, şi era evident că nu folosea cosmetice.

În unele privinţe, îi amintea de femeile din fotografiile de altădată.

Privirea ei era greu de descifrat. Părea că reflectă în egală măsură mînia, frica, desperarea.

Pantalonii erau pătaţi cu vopsea; ţinea o pensulă într-o mînă. Pe podea erau întinse mai multe ziare, iar în mijlocul lor stătea un scaun-balansoar, pe care-l vopsea.

Jensen se uită în jurul lui. Mobila arăta ca şi cum ar fi fost adunată de pe vreun maidan plin de resturi şi apoi acoperită cu o vopsea în culori vii.

— Deci nu minţiţi, zise ea. Va să zică au ajuns pînă acolo, încît mi-au trimis poliţia pe cap. Asta depăşeşte orice limită. Nu mă puteţi speria. Închideţi-mă sub orice pretext, dacă reuşiţi să găsiţi vreunul. Am o sticlă de vin în bucătărie, poate asta are să vă ajute. Orice s-ar întîmpla, îmi va fi mai bine decît în situaţia actuală.

Jensen îşi scoase carneţelul.

— Cînd aţi demisionat?

— Acum două săptămîni. Pur şi simplu nu m-am mai dus la slujbă. Este ceva ilegal în asta?

— Cît timp aţi fost salariata editurii?

— Două săptămîni. Mai aveţi şi alte întrebări stupide cu care să vă bateţi joc de mine? V-am spus că n-are nici un rost.

— De ce aţi părăsit serviciul?

— Dumnezeule, de ce credeţi? Pentru că n-am mai rezistat să fiu cicălită în fiecare moment şi urmărită pas cu pas.

— Aţi fost redactor de artă?

— Nici gînd. Am făcut parte din personalul auxiliar la serviciul

tehnic. Lipitoare, aşa mi se spunea. N-am avut măcar timpul necesar să învăț ceva ca lumea, pînă cînd a izbucnit nebunia asta.

— Ce înseamnă redactor de artă?

— Dumnezeu ştie. Cred că şezi la un birou şi proiectezi sau desenezi pagini întregi din presa străină.

— Care a fost motivul exact pentru care ați plecat de acolo?

— Dumnezeule, au ajuns să aibă şi poliția la dispoziția lor? N-aveți milă de mine? Transmite complimente din partea mea stăpînului dumitale şi spune-i că există spitale unde i-ar sta mult mai bine decît în patul meu.

— De ce ați demisionat?

— Am plecat pentru că nu mai puteam să mai rezist. Încearcă să înțelegi. M-a observat chiar de la început. Un fotograf pe care-l cunosc mi-a aranjat să fiu model pentru o fotografie necesară la un ştiu ce cercetări medicale. El a văzut fotografia. Ne-am dus împreună într-un mic restaurant ciudat, departe de noțiunea de respectabil. Apoi l-am lăsat să vină aici, de tîmpită ce-am fost. Noaptea următoare a telefonat, adică mi-a telefonat mie şi m-a întrebat dacă am o sticlă de vin în casă. I-am spus să se ducă dracului. Şi de-acolo a pornit totul.

Stătea dreaptă în mijlocul camerei, cu picioarele depărtate, privindu-l țintă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce vă interesează toate astea? Că s-a tăvălit trei ore pe podeaua asta şi a gîngurit ținîndu-mă de picior? Şi că aproape a avut o criză de apoplexie cînd m-am smuls de lîngă el şi m-am culcat în pat?

— Îmi dați o mulțime de informații complet inutile.

Aruncă pensula din mînă şi cîteva picături mari de vopsea roşie căzură pe podea.

— Da... da, zise nervoasă. Probabil că m-aş fi culcat cu el, dacă ar fi fost aşa. De ce nu? Trebuie să încerci să arăți un anumit interes față de ceva. Desigur că eram somnoroasă, dar de unde puteam să ştiu că are să înnebunească doar pentru că m-a văzut dezbrăcată? Nu înțelegeți în ce infern am trăit în ultimele săptămîni, zi de zi? Trebuia să mă aibă. Trebuia să simtă instinctele mele simple, naturale. Mă va trimite în întreaga lume. Trebuia să-l ajut să găsească ceva ce s-a pierdut. Mă va face şefa a Dumnezeu ştie ce. Şefă, eu! Nu, dragă, nu-i nevoie să faci nimic. Nu te interesează? N-are importanță, dragă.

— Repet că îmi dați o mulțime de informații inutile.

Trase adînc aer în piept şi se uită la el încruntîndu-se.

— N-aţi venit pentru… nu sînteţi trimis de el?

— Nu. Cînd aţi plecat de-acolo, aţi primit un fel de diplomă?

— Da, dar…

— Vă rog să mi-o arătaţi.

În privirea ei acum se oglindea numai curiozitatea şi nimic altceva. Se duse la un birou albastru de lîngă perete, trase un sertar şi scoase de acolo diploma

— Nu arată prea bine, zise ca nesigură.

Jensen desfăcu pliantul. Cineva adăugase, cu vopsea roşie, semne mari de exclamaţie la textul aurit. În interiorul copertei erau cîteva schiţe pornografice, desenate tot cu roşu.

— Desigur, este ruşinos să faci astfel de lucruri, dar pur şi simplu mi-am ieşit din fire. Era atît de caraghios. N-am fost acolo decît vreo două săptămîni şi tot ce-am realizat a fost faptul că am permis să mi se ţină piciorul trei ore, m-am dezbrăcat şi mi-am pus pijamaua.

Jensen băgă carneţelul înapoi în buzunar.

— La revedere, zise.

Chiar în clipa în care păşi în hol, îl străpunse durerea din stomac. Criza se declarase brusc şi violent. Totul începu să plutească în faţa ochilor. Făcu un pas şovăitor înainte, şi se sprijini de uşă.

Într-o secundă fu lîngă el.

— Ce s-a întîmplat? îl întrebă. Sînteţi bolnav? Veniţi aici şi aşezaţi-vă puţin. Am să vă ajut imediat.

Rămase sprijinit de uşă şi simţi corpul ei lîngă dînsul, încordîndu-se ca să-l susţină.

— Aşteptaţi, îi spuse. Să aduc puţină apă.

Alergă în bucătărie şi. Se întoarse îndată.

— Poftim, beţi. Pot să vă ajut cumva? De ce nu vă întindeţi să vă odihniţi cîteva minute? Îmi pare rău că m-am purtat aşa cu dumneavoastră, dar v-am luat drept altul. Unul dintre şefii mari de acolo, de sus, nu spun care din ei, mă urmăreşte mereu.

Jensen se îndreptă. Durerea continua să fie la fel de pătrunzătoare, dar începuse să se deprindă cu ea.

— Îmi pare rău, zise ea. Dar nu mi-am dat seama ce doriţi. De fapt, nici acum nu ştiu. Of, toate merg anapoda. Sînt momente cînd mă îngrozesc crezînd că ceva nu-i în regulă cu mine, că sînt altfel decît restul oamenilor. Dar vreau să-mi găsesc o preocupare

şi să-mi pot hotărî singură viitorul. Şi la şcoală eram altfel decît celelalte eleve, şi nimeni nu reuşea să mă înțeleagă cînd puneam anumite întrebări. Nu voiam altceva decît să ştiu. Eram diferită, nu eram ca toate fetele. Totdeauna observ asta. E adevărat. Arăt altfel şi chiar am un miros deosebit. Ori sînt nebună, ori e nebună lumea. Oricum o fi, tot rău este.

Durerea începu să slăbească treptat.

— Trebuie să fi mai atentă la ce vorbeşti, spuse Inspectorul-şef Jensen.

Îşi luă pălăria şi porni spre automobil.

22

Cînd intră în oraş, luă legătura cu ofițerul de serviciu de la Divizia Şaisprezece. Oamenii trimişi să execute percheziția nu se întorseseră încă. În decursul zilei, Şeful Poliției încercase de cîteva ori să ia legătura cu el.

În momentul cînd ajunse în centrul oraşului, trecuse de ora unsprezece, circulația se subțiase şi pe stradă se vedeau prea puțini pietoni. Durerea din stomac îl mai lăsase; acum era obişnuita măcinare neîntreruptă. Gura îi era uscată, şi cum se întîmplă totdeauna după o criză, îi era sete. Se opri la unul dintre numeroasele expresuri care mai erau deschise şi ceru o sticlă cu apă minerală. Localul strălucea de oglinzi şi suprafețe cromate. Era gol, cu excepția unui grup de şase tineri sub douăzeci de ani, care priveau în tăcere, apatic, undeva, drept înainte. Chelnerul căsca şi citea într-unul dintre cele o sută patruzeci şi patru de magazine un serial de benzi desenate. Trei televizoare prezentau un program de amuzament cu efecte de rîs tunător perfect sincronizate.

Bău fără grabă apa minerală, cu înghițituri mici, şi simți cum lichidul dizolvă reacția în lanț a agitației din stomacul său gol. După un minut se ridică şi se duse la toaletă. Acolo văzu un om de vîrstă mijlocie, bine îmbrăcat, zăcînd pe spate cu o mînă lîngă gura de scurgere. Mirosea puternic a băutură şi vomase peste haină şi cămaşă. Ochii îi erau deschişi, dar pustii şi fără viață.

Jensen se întoarse în salon.

— Este un om beat la toaletă, spuse.

Chelnerul dădu din umeri şi continuă să urmărească seria de

desene colorate.

Jensen îi arătă insigna. Imediat, omul puse la o parte revista şi se duse la telefonul poliţiei. Toate localurile de alimentaţie publică aveau legătura directă cu centrala radio a postului de poliţie celui mai apropiat.

Poliţiştii care veniră să-l ia pe beţiv păreau că abia se mai ţin pe picioare din cauza oboselii. În timp ce îl transportau afară, capul lui se lovi de cîteva ori de pardoseala din imitaţie de marmoră. Veniseră de la altă divizie, probabil a unsprezecea, şi nu-l recunoscuseră pe Jensen.

La douăsprezece fără cinci, chelnerul aruncă o privire plină de scuze către clientul său şi începu să se pregătească de închidere. Jensen se urcă în maşină şi îl chemă pe ofiţerul de serviciu de la Divizia Şaisprezece. Echipa care făcuse percheziţia tocmai se întorsese.

— Da, îi spuse şeful de la Patrula Civilă. Am găsit-o.

— Întreagă?

— Da, ambele file. Între ele se găsea o bucată veche de cîrnat.

Jensen rămase tăcut un moment.

— A durat destul de mult, spuse şeful de la Patrula Civilă, dar n-a fost de loc uşor. Ce groapă de gunoi! Mii şi mii de tot felul de hîrtii!

— Aranjaţi ca locatarul din apartament să fie eliberat mîine dis-de-dimineaţă, conform procedurii normale.

— Am înţeles.

— Încă ceva.

— Da, domnule.

— Acum cîţiva ani, şeful controlului din clădirea editurii a fost omorît într-un accident de ascensor.

— Da.

— Interesează-te care au fost circumstanţele. Vezi ce poţi afla despre omul acela, mai ales situaţia familială. Urgent!

— Am înţeles, domnule.

— Bine.

— Am aflat că aţi fost căutat de Şeful Poliţiei.

— A lăsat vreun mesaj?

— Pe cîte ştiu eu, nu.

— Noapte bună.

Agăţă receptorul în furcă. Undeva, prin apropiere, un orologiu bătu ora douăsprezece cu un dangăt rigid şi pătrunzător.

A şasea zi se terminase. Mai rămăseseră exact douăzeci şi patru de ore de răgaz.

23

Jensen conduse încet spre casă. Era obosit fizic, dar ştia că îi va fi foarte greu să adoarmă. Nu mai avea prea multe ore la dispoziție.

Nu întîlni nici o maşină în tunelul lung, curat şi luminat, iar dincolo de el, spre sud, zona industrială era tăcută şi abandonată. Rezervoarele de aluminiu şi acoperişurile din plastic ale fabricii licăreau în lumina lunii.

Pe pod fu depăşit de un autobuz al poliției, iar după cîteva clipe şi de o ambulanță, ambele mergînd foarte repede, cu sirenele funcționînd din plin.

La jumătatea drumului pe autostradă fu oprit de o barieră a poliției. Sergentul, cu o lanternă în mînă, îl recunoscu de îndată. Cînd Jensen coborî geamul, omul luă poziția de drepți şi raportă:

— Accident de circulație. Un mort. Resturile maşinii blochează drumul. Va fi liber în cîteva minute.

Jensen dădu din cap. Şedea lîngă geamul coborît şi lăsa ca aerul rece şi proaspăt al nopții să pătrundă în maşină. În timp ce aştepta, gîndurile i se îndreptară spre accidentele de circulație, al căror număr se reducea în fiecare an; în schimb, creştea numărul celor accidentați mortal. Experții din Ministerul Comunicațiilor dezlegaseră de mult acest paradox. Scăderea numărului de tamponări şi micşorarea pagubelor materiale puteau fi explicate, într-o oarecare măsură, de îmbunătățirea drumurilor şi controlul mai riguros al circulației. Dar factorul psihologic era cel mai important; oamenii începură să aibă mai multă grijă de maşinile lor. Le conduceau mai atenți şi reacționau, mai mult sau mai puțin inconştient, la gîndul că ar putea să le piardă. Creşterea numărului de decese se datora însă cazurilor fortuite, care în realitate ar fi trebuit să fie considerate drept sinucideri. Şi aici, de asemenea, se considera că factorii psihologici au rolul preponderent. Oamenii trăiau cu şi pentru maşinile lor, şi voiau să moară o dată cu ele. La concluzia aceasta se ajunsese în urma unor cercetări făcute cu cîțiva ani înainte. Raportul primise eticheta de „secret”, dar ofițerii superiori de poliție avuseseră

posibilitatea să-l consulte.

Drumul fu liber după opt minute, aşa că ridică geamul şi porni mai departe. Suprafața şoselei era acoperită cu un strat subțire de brumă, iar în locul unde e întîmplase accidentul, urmele lăsate de cauciucuri se vedeau clar în lumina farurilor maşinii pe care o conducea. Ele nu erau consecutive unei derapări sau frînări bruşte, ci mergeau direct spre un stîlp de beton de pe marginea drumului. Cererea despăgubirilor prin asigurare probabil că va fi respinsă. Dar mai exista şi posibilitatea ca omul de la volan să fi fost obosit şi să fi adormit la volan.

Jensen se simțea cam nemulțumit, avea impresia că-i lipseşte ceva. Cînd încercă să analizeze această stare psihică, îşi dădu seama că îi este foame. Parcă maşina în dreptul celui de al şaptelea bloc din rîndul trei, se duse la un automat şi apăsă butonul pentru un pachet de crupe dietetice.

Sus, în locuința sa, îşi scoase pardesiul şi haina, apoi aprinse lumina. După aceea trase perdelele, se duse în bucătărie, măsură cantitatea necesară de apă pe care o turnă într-o cratiță şi răsturnă punga cu crupe în apă.

Cînd deveni fierbinte, o turnă într-o ceaşcă şi o luă cu el în cameră, puse ceaşca pe noptieră, se aşeză pe pat şi îşi desfăcu şireturile de la pantofi. Era două şi un sfert, iar în întreaga clădire domnea o linişte deplină. Totuşi, continua să simtă că îi lipseşte ceva.

Scoase din buzunarul hainei carnețelul cu cotorul din arc spiralat, aprinse lampa de pe noptieră şi stinse lumina mare. Pe măsură ce sorbea din ceaşcă, îşi reciti calm şi sistematic notițele. Crupele erau lipicioase, cu un gust rînced şi mucegăit.

După ce termină lectura, îşi ridică privirile şi se uită la fotografiile înrămate, de la şcoala de poliție. Apărea şi el într-una din ele, ultimul din dreapta, în rîndul din spate. Stătea cu brațele desfăcute şi cu un zîmbet larg pe față. Era clar că tocmai spunea ceva prietenului de lîngă el, în clipa cînd fusese luată fotografia.

După cîteva minute, se sculă şi se duse în hol. Deschise uşa dulapului şi luă una din sticlele rînduite pe raftul de pălării, în spatele şepcilor de uniformă. Apoi aduse un pahar mare din bucătărie, îl umplu şi-l puse pe noptieră, lîngă ceaşca cu crupe.

Desfăcu lista cu cele nouă nume şi o aşeză în fața lui, pe masă. Rămase perfect liniştit uitîndu-se la ea.

Ceasornicul electric din bucătărie anunță prin trei sunete

scurte că este ora trei.

Jensen întoarse o pagină nouă în carnețelul lui şi scrise: *Nr. 6, vîrsta 38 ani, divorțat, relații cu publicul, transferat în alt domeniu de activitate.*

Cînd scrise adresa, dădu din cap aproape imperceptibil.

După aceea îşi pregăti deşteptătorul, stinse lumina şi se dezbrăcă. Îşi puse pijamaua şi se aşeză în pat, cu plapuma trasă peste genunchi. Simțea cum crupele păreau că se umflă în stomacul său, ca şi cum ar împinge inima de jos în sus.

Luă paharul şi-l goli din două înghițituri. Alcoolul de şaizeci de grade îi arse limba şi coborî prin gîtlej ca o coloană de foc.

Se întinse pe pat, în întuneric, şi aşteptă să adoarmă.

24

Jensen nu dormi. Între ora trei şi cinci douăzeci, zăcu într-o stare de semiconştiență, incapabil să judece clar sau să se desprindă complet de gînduri. Cînd sună deşteptătorul, se simțea bolnav şi transpirat. După patruzeci de minute şedea la volanul maşinii sale.

Locul spre care se îndrepta se afla la circa două sute de kilometri spre nord şi, întrucît era duminică, socoti că va avea nevoie de trei ore ca să ajungă acolo.

Oraşul era tăcut şi pustiu, cu garajele multietajate şi locurile de parcare complet goale, dar semafoarele de circulație continuau să funcționeze normal, încît în decursul călătoriei prin centrul oraşului fu nevoit să oprească de zece ori la lumina roşie a stopului.

Autostrada era dreaptă şi netedă, iar peisajul de pe ambele părți nu prezenta nimic interesant. Pe ici, pe colo se puteau vedea, în depărtare, suburbii profilate pe linia orizontului. Între acestea şi autostradă se întindea o suprafață pustie, cu o vegetație deprimantă formată din copăcei răsuciți şi diformați şi tufişuri încîlcite.

La ora opt, Jensen se opri la o stație de benzină ca să-şi umple rezervorul. Bău tot acolo şi o ceaşcă de ceai călduț, şi avu două convorbiri telefonice.

Vocea şefului de la Patrula Civilă răsună obosită şi răguşită, arătînd că acesta tocmai se trezise.

— S-a petrecut acum nouăsprezece ani, zise el. Omul a fost prins de ascensor şi strivit.

— Te-ai uitat la detaliile din dosarul acestui caz?

— Dosarul conține numai o cercetare obişnuită. Cazul este perfect clar. S-a considerat că a fost un accident, o întrerupere temporară a curentului electric, care a oprit mecanismul ascensorului timp de cîteva minute şi apoi a pornit din nou. Este limpede că omul a fost pe cît se poate de neglijent.

— Şi ruda cea mai apropiată?

— N-avea familie. Locuia într-un cămin pentru celibatari.

— A lăsat ceva?

— Da. De fapt, avînd în vedere situația lui, o sumă de bani considerabil de mare.

— Cine l-a moştenit?

— Nu s-a prezentat nici o rudă în termenul legal. Pînă la urmă, banii au fost vărsați nu ştiu cărui fond al statului.

— Altceva?

— Nimic important. Omul era un lup singuratic, a trăit solitar, fără prieteni.

— La revedere.

Agentul care cerceta colecțiile de ziare era şi el acasă.

— Aici e Jensen.

— Da, domnule.

— Ai vreun rezultat?

— N-ați primit raportul meu, domnule?

— Nu.

— L-am prezentat ieri dimineață.

— Raportează verbal.

— Da, domnule, răspunse agentul. O clipă, numai să-mi reamintesc totul.

— Bine.

— Literele folosite în scrisoarea anonimă provin din acelaşi ziar, dar n-au fost decupate din exemplarul unei singure zile. Au fost utilizate două ediții diferite: ediția de vineri şi cea de sîmbătă, din săptămîna trecută. Tipul de literă se numeşte Bodoni.

Jensen scoase carnețelul şi notă informația pe interiorul copertei.

— Altceva?

Omul rămase tăcut cîteva secunde. Apoi continuă:

— Da, încă ceva. Combinația corectă a literelor din textul de pe

contrapagina ziarului nu a apărut în toate edițiile acestuia. Este doar în aşa-numita ediție A.

— Ce înseamnă aceasta?

— Înseamnă că literele respective se găseau numai în ediția tipărită la urmă. Aceea destinată agențiilor şi abonaților din oraş.

— Ai terminat cu acest caz, spuse Jensen. Îți reiei ocupația obişnuită. La revedere.

Puse la loc receptorul, se urcă în automobil şi porni mai departe.

La nouă, traversă o zonă foarte populată – pustie la ora aceea – formată din vreo mie de blocuri de locuit identice, grupate într-un careu în jurul unei fabrici. Coloane groase de fum galben se înălțau din coşurile ei. Undeva mai sus, la o înălțime de vreo şaptezeci - o sută de metri, norul de gaze se aplatiza şi se întindea ca o pătură care învăluia oraşul.

După un sfert de oră ajunse la destinație.

Aprecierea duratei parcursului fusese corectă. Oprirea la stația de benzină îi răpise cam cincisprezece minute.

Casa era o vilă modernă, cu pereți din sticlă şi un acoperiş din plastic ondulat. Era amplasată pe un deal, la trei kilometri spre est de autostradă şi înconjurată de copaci. La poalele dealului se întindea un lac cu nuanțe cafenii şi cenuşii. Aerul era poluat din pricina gazelor produse de coşurile fabricii.

Pe terasa de ciment din fața casei se afla un om grăsuț, în halat şi în papuci. Părea că este apatic şi dezorientat, uitîndu-se fără nici un entuziasm la vizitator. Jensen îi arătă insigna de la poliție.

— Jensen, Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcție şi loc de lucru.

— Ce doriți?

— Cîteva întrebări.

— Atunci intrați, îl invită omul.

În cele două camere erau covoare, scrumiere, mobilă din țevi metalice. Toate arătau ca şi cum ar fi fost aduse drept din vitrina unui magazin.

Jensen scoase carnețelul şi stiloul.

— Cînd ați părăsit serviciul?

Celălalt căscă ostentativ şi se uită în jurul său ca şi cum ar căuta să evite ceva.

— Acum trei luni, răspunse în sfîrşit.
— De ce ați plecat de acolo?
Omul se uită la Jensen. În ochii săi adînci şi cenuşii apăru o privire gînditoare. Părea că analizează dacă să răspundă sau nu. Pînă la urmă, făcu un gest vag şi spuse:
— Dacă ați venit ca să vedeți diploma, atunci să ştiți că n-o am aici.
Jensen nu zise nimic.
— E tot în apartamentul meu... apartamentul soției mele, în oraş.
— De ce ați părăsit serviciul?
Omul se încruntă, ca şi cum ar încerca să se concentreze. După un timp răspunse:
— Ascultați-mă, orice ați auzit, sau orice credeți
— Nu-i adevărat. Nu pot să vă ajut cu nimic.
— De ce ați părăsit serviciul?
Cîteva secunde domni tăcere. Omul îşi frecă vîrful nasului, avînd o expresie nefericită.
— În realitate, n-am părăsit serviciul. Contractul meu cu editura a expirat, dar continui să fiu legat mai departe de ea.
— Cu ce vă ocupați acum?
Jensen aruncă o privire prin cameră. Celălalt îi urmări privirea. După o nouă tăcere, mai prelungită decît prima, omul spuse:
— Ascultați-mă, ce rost au toate astea? Nu ştiu absolut nimic din ceea ce ar putea să vă fie de folos. Jur că diploma aceea este şi acum în apartamentul din oraş.
— De ce credeți că aş dori să văd diploma?
— Nu ştiu. E ciudat că ați făcut pentru asta un drum de două sute de kilometri.
Omul scutură din cap.
— Apropo, cît timp ați făcut pînă aici?
Spuse aceste cuvinte cu o uşoară nuanță de interes, dar Jensen nu-i răspunse şi omul reveni la vocea monotonă de mai înainte.
— Timpul meu cel mai bun este o oră şi cincizeci şi opt minute, spuse el posomorit.
— Aveți telefon?
— Nu, nu există.
— Casa este proprietatea dumneavoastră?

— Nu.
— Cine-i proprietarul?
— Editura. Mi-a închiriat-o. Mă odihnesc înainte de a prelua noul meu serviciu.
— Ce fel de serviciu?
Răspunsurile deveneau din ce în ce mai şovăitoare. Acum se părea că se opriseră complet.
— Vă place aici?
Omul se uită rugător la Jensen.
— Ascultați-mă, vă repet că vă înşelați. Nu ştiu nimic care v-ar putea ajuta cît de cît. Toate poveştile astea n-au nici o importanță, credeți-mă.
— Ce poveşti?
— Ei, poveştile pe care le-ați auzit.
Calm, Jensen se uită drept la el. Urmă o nouă tăcere prelungită. Mirosul emanat de gazele de la fabrică era la fel de puternic în casă, ca şi afară.
— Ce funcție ați avut în editură?
— O, tot felul de funcții. La început, reporter sportiv. Apoi redactor la vreo două magazine. După aceea am trecut la departamentul de reclame. O bucată de vreme am călătorit, cea mai mare parte a timpului scriind reportaje despre evenimentele sportive de pe întreg globul. Apoi am lucrat la serviciul relațiilor cu străinătatea şi apoi… apoi am plecat într-o călătorie de studii.
— Ce-ați studiat?
— Tot felul de lucruri. Relațiile cu publicul şi alte chestiuni de felul ăsta,
— Ce înseamnă relații cu publicul?
— Nu-i prea uşor de explicat.
— Deci, ați călătorit mult.
— Am fost aproape peste tot.
— Vorbiți limbi străine?
— Hm, mă descurc destul de greu.
Cîteva momente, Jensen rămase tăcut. Nu-şi lua însă privirile de pe omul în halat. Pînă la urmă, reluă întrebările:
— Ziarele publică ades reportajele sportive?
— Nu prea.
Omul arăta şi mai nefericit ca mai înainte.
— Pe nimeni nu-l mai interesează azi sportul, cu excepția televiziunii,

— Şi totuşi, ați călătorit peste tot în străinătate pentru reportaje cu caracter sportiv.

— N-am fost capabil niciodată să scriu despre altceva. Am încercat, dar n-am reuşit.

— De ce ați părăsit serviciul?

— Cred că costam prea mult.

Omul se gîndi cîteva secunde.

— În ciuda oricăror păreri, totuşi arată foarte drăguț, spuse el privind solemn la mobila din țevi.

— De care oficiu poştal ține blocul?

Omul se uită nehotărît la Jensen. Apoi făcu un gest spre fereastră. Deasupra pădurii, pe partea opusă lacului, plutea un nor de fum galben provenit din coşurile fabricii.

— De cel de acolo… Oricum, poştaşul din partea aceea vine.

— Primiți zilnic poştă?

— Duminica nu.

Nu se auzea nimic decît respirația lui şi zgomotul îndepărtat produs de circulația maşinilor pe şosea.

— Are rost să mă tot hărțuiți cu întrebările? Nu duce la nici un rezultat.

— Ştiți pentru ce am venit aici?

— N-am nici cea mai mică idee.

Omul în halat se frămînta neliniştit. Părea că tăcerea îi tulbură.

— Nu sînt decît un om obişnuit, care a avut un pic de ghinion, asta-i tot, zise el.

— Ghinion?

— Da, ghinion. Fiecare spune că e exact invers. Dar puteți să vă dați seama şi singur. Iată-mă aici, mucegăind, în singurătate şi departe de oricine. Ce spuneți de asta?

— Ce-ați dori să faceți?.

— Nimic. Nu vreau să deranjez pe nimeni.

Tăcerea se aşternu din nou, apăsătoare şi copleşitoare. De două ori, omul în halat se uită rugător la Jensen, dar de ambele dăți acesta îşi întoarse privirile în altă parte.

— Vă rog să plecați acum, spuse cu o voce surdă. Jur că diploma e în oraş. În apartamentul soției mele.

— Se pare că nu vă place aici.

— N-am spus asta.

— Nu v-a plăcut serviciul pe care l-ați avut?

— Ba da, sigur că da. De ce credeți că nu mi-a plăcut? Aveam acolo tot ce-mi doream.

Păru că glasul său se cufundă într-un murmur de neînțeles. În final, adăugă:

— N-ați înțeles. Ați auzit tot felul de povești și acum vă gîndiți la ceva anume, dar nu știu la ce. Oricum, nu-i tocmai așa cum spun oamenii. Pur și simplu nu-i adevărat. Cel puțin, nu tot ce se vorbește.

— Deci ce se spune despre dumneavoastră nu este adevărat?

— Bine, bine. Atunci Patronul s-a speriat și a sărit peste bord. Dar nu din vina mea.

— Cînd s-a întîmplat asta?

— În timpul regatelor. Cred că știți toate acestea la fel de bine ca și mine. Am fost împreună cu el, pentru că credea că mă pricep să mînuiesc velele. Înțelegeți, voia să cîștige. Și cînd a venit valul ăla mare, iar eu m-am aplecat peste bordaj ca să acționez ca o contragreutate pentru menținerea echilibrului, s-o fi gîndit că ne dăm peste cap, așa că a scos un țipăt și a sărit în apă. Iar eu… ei bine, ce puteam face decît să-mi continui drumul?

Se uită cu o privire nenorocită la Jensen.

— Barem dacă mi-aș fi ținut gura, totul ar fi fost în ordine. Dar am crezut că-i doar o poveste caraghioasă. Pe urmă m-a cuprins deprimarea, cînd am înțeles că mi se încredințează tot felul de posturi bune numai pentru că nu voiau ca să rămîn în țară. N-am putut să-mi văd de treabă nici atunci, dar…

Se opri brusc și-și scărpină nasul.

— Nu luați în seamă toate poveștile astea. Sînt numai vorbe goale. Soția mea poate face ce vrea, nu-i așa? Acum sîntem și divorțați. Nu mă plîng. Vă rog, nu vă mai gîndiți la toate astea.

După o scurtă pauză, adăugă:

— Nu, nu mă plîng.

— Arătați-mi telegrama.

Omul se holbă înfricoșat la Jensen.

— Ce telegramă? N-am…

— Lasă minciunile!

Omul se sculă grăbit și se îndreptă spre fereastră. Își strînse pumnii și îi pocni unul de altul.

— Nu, zise el. N-o să mă prindeți. N-am să vă mai spun nimic.

— Arătați-mi telegrama.

Omul se răsuci cu fața spre el Continua să țină pumnii strînși.

— N-are rost. Nu există nici o telegramă.
— Ați distrus-o?
— Nu-mi amintesc.
— Ce scria în ea?
— Nu-mi amintesc.
— Cine semna?
— Nu-mi amintesc.
— De ce-ați părăsit serviciul?
— Nu-mi amintesc.
— Unde locuieşte fosta dumneavoastră soție?
— Nu-mi amintesc.
— Unde-ați fost duminica trecută, la ora asta?
— Nu-mi amintesc.
— Erați aici?
— Nu-mi amintesc.

Omul în halat continua să stea în picioare, cu spatele spre fereastră şi cu pumnii strînşi. Fata îi era acoperită de transpirație, iar în ochii înspăimîntați se putea citi o sfidare copilărească. Jensen se uită la el cu o privire lipsită de expresie. Un minut mai tîrziu băgă carnețelul în buzunar, îşi luă pălăria şi porni spre uşă. Înainte de a ieşi din casă, întrebă:

— Ce înseamnă Departamentul Treizeci şi Unu?
— Nu-mi amintesc.

Cînd pătrunse în orăşelul din jurul fabricii, ceasul arăta unsprezece şi un sfert. Se opri la postul local de poliție şi-l chemă la telefon pe şeful de la Patrula Civilă.

— Da, au divorțat. Află adresa ei. Du-te imediat acolo şi uită-te la diplomă. Dacă nu-i întreagă, o iei cu dumneata.
— Am înțeles.
— Este urgent. Aştept aici.
— Am înțeles.
— Încă ceva.
— Ascult.
— Ieri sau azi-dimineață a primit o telegramă. Trimite un om să procure o copie.
— Am înțeles.

Camera din postul de poliție era mare, cu pereți din cărămidă galbenă şi perdele din plastic. În partea din spate se afla o masă lungă, după care se înşiruiau celule cu gratii lustruite. Cîteva

dintre ele erau ocupate. La masă şedea un poliţist în uniformă verde, răsfoind un vraf de hîrtii.

Jensen se aşeză lîngă fereastră şi se uită afară, spre piaţa liniştită şi pustie. Fumul galben părea că reţine întreaga căldură a soarelui, iar lumina era monotonă şi lipsită de viaţă. Duhoarea ce venea de la fabrică era de neîndurat.

— Totdeauna miroase aşa?

— E mai groaznic în zilele de lucru, răspunse poliţistul.

Jensen dădu din cap.

— V-aţi obişnuit. Se spune că gazele nu sînt dăunătoare, dar, după mine, îi deprimă pe oameni. Prea mulţi se sinucid.

— O, da.

Cincizeci de minute mai tîrziu sună telefonul.

— A fost foarte amabilă, spuse şeful de la Patrula Civilă. Mi-a arătat-o imediat.

— Şi?

— E intactă. Cu ambele foi.

— Există vreun semn că a fost schimbată sau modificată?

— Semnăturile erau vechi. Cerneala nu era proaspătă.

— Ai intrat în apartament?

— Nu. Ea a adus-o. Amabilă, v-am spus. S-a purtat ca şi cum m-ar fi aşteptat. O doamnă foarte elegantă.

— Şi telegrama?

— Am trimis un om la oficiul poştal.

— Cheamă-l înapoi.

— Nu doriţi o copie?

— Nu.

Jensen făcu o pauză, apoi spuse:

— Se pare că n-are nici o legătură cu acest caz.

— Încă un amănunt. Unul din oamenii mei a fost postat lîngă locuinţa ei.

— Bine. Altceva?

— Şeful Poliţiei a întrebat de dumneavoastră.

— A lăsat vreun mesaj?

— Nu.

Circulaţia de pe autostradă devenise mai intensă; în multe locuri vedeau maşini parcate alături de drum. În majoritatea cazurilor, posesorii lor erau ocupaţi cu ştergerea şi lustruirea maşinilor, dar mulţi scoseseră scăunele şi şedeau în jurul unor măsuţe pliante, în apropierea maşinilor. Pe măsuţe se vedeau

televizoare portabile şi mîncări gata preparate, de tipul celor care se vînd prin automate. Pe măsură ce se apropia de oraş, şuvoiul de automobile devenea mai intens, aşa că, atunci cînd Jensen pătrunse în centrul oraşului, era cinci fără zece.

Oraşul continua să fie pustiu. Sezonul de fotbal se afla la apogeu şi cei care nu erau preocupați de automobile şedeau pe la casele lor. În ziua de azi meciurile de fotbal se puteau urmări numai la televizor. Jocurile aveau loc fără spectatori, pe terenurile acoperite din studiourile mari şi încălzite ale televiziunii. Echipele erau formate din profesionişti, printre care se aflau numeroşi străini, dar cu toate că se spunea că nivelul tehnic şi spectacular era ridicat, interesul față de meciuri începuse să scadă. Jensen le urmărea destul de rar; dar, pe de altă parte, cît timp stătea acasă, televizorul funcționa neîntrerupt. Considera că foarte multă lume făcea la fel.

În decursul ultimului ceas, se simțise din ce în ce mai obosit şi avusese cîteva momente cînd ajunsese în pragul leşinului. Îşi dădu seama că starea aceasta era produsă de foame şi se opri la un bufet automat unde ceru o cană cu apă fierbinte, un plic de plastic cu praf de supă şi o porție de brînză.

În timp ce aştepta să se dizolve praful de supă, scoase carnetul şi scrise; *Nr. 7, ziarist, necăsătorit, vîrsta 58 ani, a părăsit serviciul la cererea sa.*

Deşi îşi băuse supa încă foarte fierbinte, era totuşi cinci şi jumătate cînd se aşeză din nou la volan, iar cînd porni spre vest începu să se lase amurgul.

Mai rămîneau şase ore pînă la miezul nopții.

25

Strada era îngustă şi prost luminată. Pe ambele laturi era mărginită de o alee cu copaci, în spatele cărora se ridicau blocuri mai înalte şi mai scunde. Cartierul se afla nu departe de centrul oraşului. Fusese construit cam cu patruzeci de ani în urmă şi era locuit mai ales de oameni cu greutate, care probabil interveniseră ca să nu fie transformat într-o zonă cu blocuri standard.

Jensen parcă maşina, traversă strada spre o casă şi apăsă pe butonul soneriei. Nu se vedea nici o lumină la ferestre şi nimeni nu veni să deschidă uşa.

Se întoarse în maşină, se aşeză la volan şi studie lista şi carneţelul cu notiţe. Apoi le băgă înapoi în buzunar, se uită din nou la ceas, stinse lumina din maşină şi aşteptă.

Cincisprezece minute mai tîrziu, apăru mergînd lent un om scund, cu pălărie de fetru şi pardesiu pestriţ. Deschise uşa şi intră. Jensen aşteptă pînă cînd văzu lumină în spatele perdelelor. După aceea traversă iarăşi strada şi sună.

Omul deschise de îndată uşa. Era îmbrăcat simplu şi corect, potrivit cu vîrsta lui. Avea o faţă fină, iar privirea dindărătul ochelarilor era prietenoasă şi scrutătoare.

Jensen îi prezentă insigna.

— Jensen spuse el. Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă care este în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de lucru.

— Vă rog, poftiţi înăuntru, îi răspunse omul, dîndu-se la o parte ca să-i facă loc să treacă.

Camera era destul de mare. Doi pereţi erau acoperiţi cu rafturi pline de cărţi, ziare şi reviste. Lîngă fereastră era un birou cu telefon şi maşină de scris, iar în mijlocul camerei o masă rotundă şi joasă, cu trei fotolii în jurul ei. Lumina venea de la o lampă rotativă de pe birou şi de la un glob ce atîrna deasupra mesei şi a fotoliilor.

Din clipa în care Jensen intră în cameră, întreaga atitudine a gazdei se schimbă. Lăsa impresia că era gata să facă un lucru pe care-l făcuse de nenumărate ori mai înainte.

— Vă rog, luaţi loc.

Jensen se aşeză şi scoase notesul şi stiloul.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Cu cîteva informaţii.

— Sigur. Vă stau la dispoziţie. Vă voi răspunde, dacă este în limita posibilităţilor mele.

— Cînd aţi părăsit ultimul dumneavoastră serviciu?

— La sfîrşitul lunii octombrie, anul trecut.

— Aţi lucrat mult timp la editură?

— Relativ. Ca să fiu precis, cincisprezece ani şi patru luni.

— Pentru ce aţi plecat, de acolo?

— Să spunem că am simţit dorinţa să duc o viaţă personală. Am părăsit editura la cererea mea, prezentîndu-mi demisia în mod obişnuit.

Atitudinea omului era atentă, vocea stăpînită şi melodioasă.

— Pot să vă ofer ceva? O ceaşcă de ceai? Sau altceva?
Jensen scutură încet din cap.
— Unde lucrați în prezent?
— Sînt independent din punct de vedere financiar, aşa că nu sînt obligat să muncesc ca să pot trăi.
— Cu ce vă ocupați?
— Cea mai mare parte din timpul meu este dedicată lecturii.
Jensen se uită în jurul său. Ordinea care domnea în încăpere era remarcabilă. Cu tot numărul mare de cărți, ziare şi reviste, fiecare lucru era aranjat cu o grijă, aproape pedantă.
— Cînd ați părăsit serviciul, ați primit o diplomă sau, mai bine zis, un act de mulțumire?
— Da, adevărat.
— O mai aveți?
— Aşa cred. Doriți s-o vedeți?
Jensen nu răspunse. Aproape un minut şezu tăcut, fără să se uite la celălalt. Apoi spuse:
— Recunoaşteți că ați trimis o scrisoare anonimă cu amenințări la adresa conducerii editurii?
— Cînd s-a întîmplat aceasta?
— Cam la ora aceasta, exact acum o săptămînă.
Omul îşi trase puțin în sus pantalonii şi puse un picior peste altul. Şedea cu brațul stîng sprijinit de marginea fotoliului şi îşi mîngîia încet buza de jos cu arătătorul.
— Nu, răspunse el calm. Nu recunosc.
Jensen deschise gura să spună ceva, dar se răzgîndi. În loc să vorbească, se uită la ceas. Era şapte şi zece minute,seara.
— Cred că nu sînt prima persoană cu care discutați această problemă. Cîte persoane ați… interogat pînă acum?
Tonul vocii deveni mai vioi.
— Vreo zece, zise Jensen.
— Toți de la editură?
— Toți.
— Înseamnă că ați fost nevoit să ascultați un mare număr de povestiri murdare. Bîrfeli. Amestecuri de adevăruri şi de minciuni, de insinuări şi calomnii. Şi declarații false.
Jensen nu spuse nimic.
— Întreaga clădire, de sus pînă jos, cred că clocoteşte cu astfel de lucruri, spuse omul. Dar poate că aşa-i în majoritatea locurilor, adăugă el gînditor.

— Ce funcție ați ocupat în timpul cît ați lucrat la editură?

— Am fost redactor pentru problemele culturale. Aceeaşi funcție, cum o numiți dumneavoastră, pe întreaga perioadă cît am lucrat acolo.

— Deci, cunoaşteți bine activitatea şi organizarea editurii?

— Pînă la un anumit punct. Vă gîndiți la ceva special?

— Ştiți ceva despre aşa-numitul Departament Treizeci şi Unu?

— Da.

— Ştiți cu ce se ocupă?

— Trebuie să ştiu. Am făcut parte din Departamentul Treizeci şi Unu timp de cincisprezece ani şi patru luni.

După un minut de tăcere, Jensen spuse ca şi cum ar fi fost un lucru complet lipsit de importanță.

— Recunoaşteți că ați trimis o scrisoare anonimă cu amenințări la adresa conducerii editurii?

Omul nu acordă nici o atenție întrebării.

— Departamentul Treizeci şi Unu – sau Departamentul Special, cum a mai fost numit – este cel mai important serviciu din editură.

— Am auzit. Cu ce se ocupă?

— Cu nimic, răspunse celălalt. Cu absolut nimic.

— Explicați-vă.

Omul se ridică şi luă o coală de hîrtie şi un creion de pe biroul pe care domnea o ordine impecabilă. Se aşeză la loc, potrivi hîrtia exact paralel cu linia unui desen încrustat în masă şi creionul alături de marginea foii. Apoi se uită drept în ochii musafirului său.

— Bine, spuse el. Am să vă explic.

Jensen se uită la ceas. Era şapte şi douăzeci şi nouă. Răgazul care îi fusese acordat se redusese la patru ore şi jumătate.

— Vă grăbiți?

— Da.

— Atunci voi încerca să fiu cît mai scurt. Ați întrebat cu ce se ocupă Departamentul Treizeci şi Unu, nu-i aşa?

— Da.

— V-am dat un răspuns perfect clar: cu nimic. Din păcate, cu cît vrei să explici mai mult acest lucru, cu atît el devine mai neclar. Înțelegeți ce vreau să spun?

— Nu.

— Bineînțeles. Să sperăm că poate, totuşi, veți înțelege. Altfel

riscăm să n-ajungem nicăieri.

Omul rămase tăcut o jumătate de minut, în care timp interveniră anumite schimbări în atitudinea sa. Cînd reluă conversația, părea că pe de o parte este puțin şovăielnic, iar pe de alta mai sigur de sine.

— Calea cea mai simplă este, după opinia mea, să vă povestesc despre mine însumi. Am crescut într-o casă de intelectuali şi am fost educat în principii umaniste. Tatăl meu a fost lector universitar, iar personal am petrecut cîțiva ani la universitate. Universitatea din zilele cînd avea o facultate de studii umanistice în realitate şi nu numai cu numele. Înțelegeți pe deplin ce semnificație are aceasta?

— Nu.

— Nu pot să vă explic totul. Ar necesita un timp prea lung. Poate că ați uitat înțelesul termenilor pe care-i folosesc dar trebuie să le fi auzit cîndva. Înseamnă că veți înțelege treptat sensul lor şi apoi întregul context.

Jensen puse jos stiloul său şi ascultă.

— Aşa cum v-am spus, am început să scriu despre probleme culturale, pentru că am considerat că nu voi deveni niciodată un romancier. Pur şi simplu, nu eram făcut pentru a fi scriitor, deşi scrisul îmi era absolut necesar. Acesta era regretul meu cel mai mare.

Urmă o pauză. O ploaie uşoară ciocănea în geam.

— Am lucrat mulți ani ca redactor cultural la un ziar proprietate particulară. În coloanele sale se puteau întîlni nu numai informații despre artă, literatură, muzică şi aşa mai departe, dar şi articole de polemică. Pentru mine şi pentru mulți alții, aceste dezbateri reprezentau poate factorul cel mai important. Ele acopereau un domeniu foarte larg şi erau practic legate de toate evenimentele din societatea noastră. De multe ori, reprezentau o critică severă şi se deosebeau de majoritatea punctelor de vedere, iar asemenea contribuții erau pe cît se poate de bine primite.

Jensen făcu o mişcare.

— Stop! zise omul, ridicînd mîna dreaptă. Cred că ştiu ce vreți să spuneți. Da, este foarte adevărat că supărau anumite persoane, că destul de des produceau în rîndurile lor o consternare profundă, le dezamăgeau şi le înspăimîntau. Aceste articole n-au încercat niciodată să meargă pe calea bătută,

indiferent dacă se refereau la instituții, idei sau indivizi. Noi, adică eu şi alți cîțiva, am considerat că aşa-i bine.

Jensen îşi termină mişcarea şi se uită la ceas. Era şapte şi patruzeci şi cinci.

— Se susține, continuă celălalt, că critica şi atacurile violente în unele cazuri au distrus pe unul sau pe altul, dărîmîndu-i atît de mult încît i-au împins la sinucidere.

Urmă o tăcere de cîteva secunde. Se putea auzi cum cade ploaia.

— Unii dintre noi erau numiți radicali culturali, dar desigur că eram cu toții radicali, indiferent dacă ziarele la care lucram erau independente sau socialiste. Personal, nu mi-am dat seama de aceasta decît mult mai tîrziu. Pe de altă parte, politica nu era una dintre problemele care să-mi trezească interesul. Vorbind în general, n-am avut încredere în oamenii noştri politici. Calitățile lor mi se păreau necorespunzătoare, atît din punct de vedere umanitar, cît şi din cel al nivelului lor educativ.

Jensen începu să ciocănească uşor cu vîrfurile degetelor pe marginea mesei.

— Văd că doriți să ajung la problema care vă interesează: spuse omul, cu o nuanță de regret în glas. Un alt factor în care neîncrederea mea a fost şi mai mare era presa săptămînală. După părerea mea, de mult timp săptămînalele făceau răul cel mai mare. De fapt, ele satisfăceau o cerință a epocii şi ar fi trebuit lăsate să trăiască, dar nu există nici un motiv real să fie lăsate să trăiască în pace. Am dedicat mult din timpul meu pentru ca să atac aşa-zisa lor ideologie, s-o disec şi s-o distrug. Am făcut-o în numeroase articole şi în multe cărți de polemică.

Pe față îi flutură un zîmbet uşor.

— A fost o activitate care nu m-a făcut prea iubit de cei ce idolatrizau astfel de publicații. Mi-amintesc că eram numit Inamicul Public Numărul Unu al presei săptămînale. Aceasta a fost cu mulți ani în urmă.

Omul se opri şi schiță cîteva linii pe hîrtia din fața sa. Liniile trasate cu creionul erau subțiri şi sigure. Părea ca are o mînă foarte uşoară.

— Ei, bine, să ne înclinăm în fata condițiilor timpului, şi, dintr-o poveste lungă şi complicată, să facem una simplă şi scurtă. Structura societății începu să se transforme, mai întîi lent şi imperceptibil, apoi cu o viteză din ce în ce mai mare. Începură

să fie menționate tot mai des bunăstarea şi egalitatea socială, pînă cînd ambele aceste fenomene au început să fie considerate indivizibile şi legate unul de altul din toate punctele de vedere. La început nu s-a constatat nimic alarmant, a fost rezolvată problema locuințelor, criminalitatea a scăzut, a început să fie depăşită faza de apogeu în delincvența minorilor. Simultan cu aceasta, au apărut mult aşteptații reacționari morali, punctuali ca nişte aştri. Însă, cum spuneam, nimic îngrijorător. Numai cîțiva dintre noi erau bănuitori. Cred că ştiți bine ce a urmat.

Jensen nu răspunse. O senzație nouă şi ciudată începuse să pună stăpînire pe dînsul. Era un sentiment de izolare şi de detaşare, ca şi cum el şi omulețul acela cu ochelari ar fi fost închişi într-un dom din plastic sau într-o casetă, de sticlă pe rafturile unui muzeu.

— Bineînțeles că pentru noi efectul cel mai important a fost faptul că toate publicațiile au început să se adune sub acelaşi acoperiş, că o editură după alta şi un ziar după altul erau cumpărate de acelaşi concern, totdeauna motivul de bază fiind necesitatea unei remunerații mai bune. Toate mergeau bine, atît de bine, încît oricine ar fi încercat să critice ceva, s-ar fi simțit în postura faimosului cîine care urlă la lună; chiar şi oameni considerați clarvăzători au început să creadă că este meschin să mai abordeze unele probleme, care de fapt ar reprezenta doar puncte de vedere personale. În perioada aceea, priveam lucrurile cu totul altfel, nu ştiu dacă din neîncredere sau ca rezultat al unei monomanii. Cîțiva dintre noi, ocupați cu diverse activități culturale, au reacționat la fel.

În cameră se aşternu o linişte deplină, sunetele din afară parcă încetaseră să mai existe.

— Desigur că şi ziarul la care lucram a fost acaparat de concern. Nu-mi amintesc exact cînd s-a produs aceasta. Se iviseră pe atunci o serie de carteluri şi de concerne, care păreau că nu se mai termină, lucru despre care nu se prea scria sau vorbea. Serviciul unde lucram a început din ce în ce mai mult să-şi reducă activitatea. Pînă la urmă, a fost complet abandonat, fiind considerat totalmente inutil. Practic, am fost lăsat fără nici un mijloc de subzistență, la fel cum s-a întîmplat cu numeroşi colegi de la alte ziare şi cu mulți scriitori profesionişti. Din anumite motive, numai cei mai încăpățînați şi mai bătăioşi nu reuşeau să se angajeze în altă parte. Aceste motive nu le-am înțeles decît mai

tîrziu... Scuzați-mă. Aş dori să beau ceva. Dumneavoastră?

Jensen clătină din cap. Omul se ridică şi dispăru pe o uşă care probabil ducea la bucătărie. Se întoarse cu un pahar de apă minerală, bău cîteva înghițituri şi puse paharul în fața lui.

— Oricum, n-au reuşit niciodată să mă transforme într-un redactor sportiv sau comentator la televiziune.

Ridică puțin paharul, ca şi cum ar fi voit să se convingă că nu lăsase vreo urmă pe masă.

— A trecut o lună sau două, şi viitorul nu mi se părea de loc strălucitor. Apoi, într-o zi, spre marea mea surprindere, am fost invitat la această editură grandioasă pentru a discuta condițiile unei eventuale angajări.

Se opri din nou. Jensen se uită la ceas. Opt şi cinci După o clipă de ezitare, spuse:

— Recunoaşteți că ați trimis o scrisoare anonimă cu amenințări la adresa conducerii editurii?

— Nu, nu, încă nu, răspunse omul enervat.

Bău puțină apă minerală.

— M-am dus acolo foarte sceptic şi m-am întîlnit cu conducerea de atunci a editurii; de fapt, aceleaşi persoane conduc şi astăzi. Au fost foarte amabili şi propunerea care mi-au făcut-o depăşea toate aşteptările.

Omul rîse.

— Nu pentru că aş avea o memorie grozavă, dar pentru că le-am aşternut toate pe hîrtie. Spuneau că o discuție liberă nu trebuie lăsată să moară, iar participanții la ea n-au voie să devină pasivi. Chiar dacă societatea este pe drumul realizării idealurilor sale, totdeauna vor exista destule teme tare să merite a fi dezbătute. Discuția liberă – chiar dacă ar fi de prisos – este una dintre premizele de bază ale unui stat ideal. Cultura contemporană, indiferent ce formă va căpăta, trebuie să fie păstrată pentru posteritate. Pînă la urmă, mi-au spus că editura – acum, cînd preluase răspunderea unui volum atît de mare din publicațiile cele mai importante din țară – era pregătită să preia şi răspunderea discuțiilor culturale. Planurile lor prevedeau editarea unei reviste culturale, prima pe deplin inteligibilă şi complet liberă, folosind oamenii cei mai buni, cu puncte de vedere cît mai contradictorii.

Părea că omul se emoționa tot mai mult datorită acestui subiect, încercă să prindă privirea lui Jensen şi se uită fix în ochii

lui.

— S-au purtat foarte bine cu mine. De cîteva ori s-au referit extrem de politicos la părerile mele, atît de des exprimate, la adresa presei săptămînale, mi-au strîns călduros mîna ca şi cum urma să facem o partidă de tenis de masă şi au declarat că se simt fericiți la gîndul că sînt gata pregătiți ca să-mi respingă toate argumentele. În sfîrşit, mi-au făcut o propunere concretă.

Rămase tăcut cîteva momente, părind că este cu totul absorbit de propriile sale gînduri.

— Cenzură, spuse el. Nu există cenzură oficială în această țară, nu-i aşa?

Jensen înclină din cap.

— Şi totuşi, ar trebui să spun că cenzura este cu mult mai nemiloasă decît ar putea fi vreodată într-un stat polițist. De ce? Foarte simplu. Pentru că este aplicată pe căi particulare şi nu este limitată de nimic, folosind metode care din punct de vedere legal sînt cu totul inatacabile. Pentru că persoanele respective – indiferent dacă sînt oficiale sau particulare – se bazează nu pe dreptul de a cenzura, vă rog să observați, ci pe posibilitatea practică pe care o oferă cenzura, convinşi fiind că hotărîrea lor este perfect fondată şi în folosul tuturor. Şi pentru că, de fapt, cei mai mulți oameni cred de asemenea în această doctrină nesănătoasă, şi de aceea acționează ei înşişi ca cenzori, ori de cîte ori viața le oferă această posibilitate.

Aruncă o scurtă privire spre Jensen, ca şi cum av fi voit să se convingă că acesta îl ascultă.

— Totul este cenzurat: hrana pe care o mîncăm, ziarele pe care le citim, programele de televiziune şi emisiunile de radio pe care le urmărim. Chiar şi meciurile de fotbal sînt cenzurate. Sînt informat că fazele în care un jucător este lovit sau se comite vreun alt fault grosolan, nu sînt transmise. Toate astea se fac spre binele oamenilor. Această tendință a putut li observată chiar din primul stadiu al dezvoltării noastre.

Trase alte cîteva figuri geometrice pe coala de hîrtie.

— Noi, care ne ocupam cu discutarea problemelor culturale sesizasem de mult această tendință, deşi la început a apărut în domenii care n-aveau nici o legătură cu activitatea noastră. Simptomele cele mai evidente au apărut în sistemul judiciar. Au început prin aplicarea din ce în ce mai riguroasă a unor documente oficiale secrete. Armata a reuşit să-i convingă pe

jurişti şi pe politicieni că orice fel de problemă, cît de măruntă, este vitală pentru securitatea statului. Apoi am observat că şi alte cazuri sînt din ce în ce mai des audiate cu uşile închise – un procedeu pe care l-am considerat totdeauna îndoielnic şi demn de dezaprobare, chiar dacă acuzatul este un maniac sexual. Pînă la urmă, toate procesele, inclusiv cele lipsite de orice importanță, au avut loc fără a se permite accesul publicului. Motivul era totdeauna acelaşi: protejarea individului împotriva unor tendințe agresive, care ar putea înspăimînta, înfierbînta sau, într-un fel sau altul, ar putea amenința liniştea lui sufletească. Concomitent cu aceasta, a devenit perfect limpede – îmi amintesc şi astăzi cît am fost de uimit cînd am observat prima oară acest lucru – că unele persoane oficiale, ocupînd funcții înalte, au căpătat dreptul să declare secrete anumite lucrări şi probleme în legătură cu sarcinile propriei lor administrații. Lucrurile cele mai absurde, cu totul lipsite de conținut, cum ar fi rapoartele prin care se preciza că anumite autorități locale ar fi divulgat nişte fleacuri, erau considerate drept documente secrete fără ca cineva să intervină contra acestor măsuri. Cît priveşte concernele controlate de capitalul privat, mai ales în lumea publicațiilor, cenzura a fost exercitată cu o rigiditate şi mai mare. Rareori era aplicată din rea intenție sau răutate, ci pe baza a ceea ce se numea „răspundere morală”.

Bău ce mai rămăsese în paharul cu apă minerală.

— Desigur că nu vom discuta nimic despre calitățile morale ale oamenilor care fuseseră împuterniciți să facă acest lucru.

Jensen se uită la ceas. Era opt şi şaptesprezece.

— În momentul în care s-a produs înțelegerea deplină între mişcarea sindicală şi patroni, a apărut o concentrare a puterii, nemaiîntîlnită pînă atunci. Opoziția organizată a dispărut cu propriul ei consimțămînt.

Jensen dădu din cap.

— Nu mai avea cine să se opună. Toate problemele fuseseră rezolvate, chiar şi criza de locuințe şi haosul locurilor de parcare auto. Toată lumea ajunsese la un nivel superior de condiții materiale, numărul de copii nelegitimi scăzuse considerabil, iar criminalitatea era de asemenea în regres. Singurii oameni care ar fi putut să se opună sau să critice această combinație politică erau o mînă de critici profesionişti, destul de bănuitori, aşa cum eram şi eu. Erau oameni de la care se puteau aştepta la tot felul

de întrebări penibile, fără rost. Datorită cărui fapt se reuşise să se ajungă la un nivel de viaţă atît de ridicat? De ce se năşteau mai puţini copii nelegitimi? De ce delincvenţa era în declin? Şi aşa mai departe.

— Vă rog, reveniţi ia subiect, zise Jensen.

— Bineînţeles, mă aflu în subiect, răspunse omul pe un ton sec. Propunerea concretă ce mi se făcuse era desigur foarte atrăgătoare. Concernul avea de gînd să scoată acea revistă formidabilă. Ea urma să fie scrisă şi editată de personalităţile culturale cele mai de vază, cele mai explozive şi mai pline de dinamism care se găseau în ţara asta. Mi-amintesc şi-acum vorbele lor. Eram considerat ca făcînd parte din această categorie, şi nu pot nega că m-am simţit flatat. Mi-au prezentat lista cu personalul redacţiei. Am rămas uluit pentru că oamenii pe care reuşiseră să-i adune la un loc – erau vreo douăzeci şi cinci – reprezentau ceea ce aş fi numit atunci elita intelectuală a naţiunii. Urma să avem totul la dispoziţia noastră. Vă puteţi imagina uimirea mea.

Jensen îl privi indiferent.

— Desigur că erau prevăzute anumite condiţii. Era de dorit ca publicaţia să-şi acopere cheltuielile. În fond, era unul din principiile lor de bază. Altă condiţie era ca fiecare să fie apărat împotriva răului. În sfîrşit, pentru ca revista să se poată susţine singură, urma ca totul să fie gîndit pînă la ultimul amănunt şi să i se stabilească forma finală. Înainte de a înfăptui lucrul acesta, urma să se efectueze o serie de cercetări în domeniul public. Urma să publicăm un număr destul de mare de ediţii de probă care să fie bine verificate. Nimic n-a fost lăsat la voia întîmplării. În ceea ce priveşte conţinutul şi orientarea articolelor, ni se dădea mînă liberă pe întreaga durată a perioadei de verificare; la fel şi mai tîrziu, cînd publicaţia urma să apară pe piaţă.

Pe faţa sa apăru un zîmbet amar.

— Mai spuneam că unul din principiile lor fundamentale era ca noile proiecte, aşa cum era acesta, să fie absolut secrete, ca nu cumva, Dumnezeu ştie cine, să ne fure ideea. Ne-au arătat, ca exemplu, că au fost necesari ani întregi pentru a se găsi forma optimă pentru nu ştiu ce revistă oribilă, care făcea parte din publicaţiile obişnuite ale editurii. Faptul acesta urma să ne demonstreze că graba n-avea nici un rost şi că, pentru obţinerea unui rezultat perfect, este necesară o discreţie absolută. În fine,

mi-au pus contractul în faţă. Era surprinzător de avantajos. Am fost liber să-mi stabilesc singur salariul; desigur, în limite rezonabile. Cifra asupra căreia am căzut de acord urma să fie astfel calculată încît tot ce voi scrie să poată fi plătit pe baza unui tarif. Iar dacă totalul calculat în acest fel nu ar acoperi întregul salariu stabilit, acesta urma să fie suplimentat. Bineînţeles, în acest mod puteau să apară anumite neconcordanţe. Tehnic vorbind, era posibil să rămîn dator editurii – sau invers. Depindea de mine ca bilanţul să fie din nou echilibrat. Dacă rămîneam dator, n-aveam decît să produc mai mult, iar dacă situaţia era inversă puteam să mă odihnesc o anumită perioadă de timp. În afară de asta, contractul mai stipula un număr de condiţii obişnuite. Puteam fi concediat pentru conduită necorespunzătoare sau dacă aş fi sabotat editura. Nu aveam dreptul să-mi părăsesc postul decît după achitarea eventualelor datorii faţă de editură, şi alte cîteva lucruri de genul ăsta.

Omul mîngîie uşor creionul cu degetele, dar fără să-l mişte din loc.

— Am semnat. Noua funcţie mi-a asigurat un venit cu mult mai mare decît avusesem vreodată. Mai tîrziu, am descoperit că şi ceilalţi au semnat contracte asemănătoare. După o săptămînă am început să lucrez în Departamentul Special.

Jensen dădu să spună ceva, dar se opri.

— Denumirea oficială era Departamentul Special. Ulterior, s-a numit Departamentul Treizeci şi Unu. Ne-am instalat la etajul treizeci şi unu, în vîrful clădirii. Fără îndoială, birourile pe care le ocupam fuseseră iniţial destinate să fie un fel de magazii sau depozite. De fapt, nimeni nici nu bănuia existenţa lor, Ascensoarele nu ajungeau pînă acolo şi singura cale de acces era doar o scară de fier în spirală. Nu existau acolo nici ferestre; doar vreo două lucarne care dădeau pe acoperiş. Ni s-a spus că ideea de a ne plasa acolo are un dublu scop. Pe de o parte, vom avea linişte deplină ca să putem lucra; pe de altă parte, era mai uşor de menţinut un secret absolut în perioada de stabilire a planurilor. Orele noastre de lucru se deosebeau de cele ale personalului din editură. În perioada respectivă, toate acestea ni se păreau perfect plauzibile. Vă surprinde?

Jensen nu răspunse.

— Aşa ne-am început activitatea, la început sub un anumit grad de tensiune. Imaginaţi-vă vreo duzină de individualişti,

fiecare avînd propriile sale vederi şi pe care niciodată nimeni, nu-i adusese la acelaşi numitor. Drept redactor-şef aveam pe cineva care habar n-avea de literatură şi care, mai tîrziu, a ocupat o poziție foarte importantă în editură. Pot să vă îmbogățesc bagajul de povestiri şi de bîrfe, spunîndu-vă că se zvonea despre el că ocupă funcții mari pentru că, la fel ca şi Editorul şi Patronul, nu era capabil să scrie două cuvinte. Cu toate acestea, nu ne-a făcut nici un fel de greutăți. Prima ediție – cea de probă – n-a apărut decît după opt luni, mai ales datorită unor tergiversări ciudate, de ordin tehnic. Era o ediție bună şi curajoasă şi, spre uimirea noastră a tuturor, conducerea a primit-o cît se poate de bine. Deşi cele mai multe articole reprezentau critici la adresa multor stări de lucruri, inclusiv a presei săptămînale, nu s-a făcut nici un comentariu asupra conținutului. Ne-am obligat numai să revizuim unele detalii tehnice şi, mai ales, să mărim productivitatea. Înainte de a putea garanta cîte o ediție la fiecare două săptămîni, nici nu puteam să ne gîndim la o publicație regulată. Chiar şi acest argument ni s-a părut plauzibil.

Se uită prietenos la Jensen.

— A fost nevoie de doi ani pînă am putut obține două ediții pe lună. Revista apărea însă mereu. La fiecare ediție se făceau zece probe, care luau drumul arhivei. Ca să se păstreze secretul, ni se interzisese cu străşnicie să scoatem vreun exemplar în afara biroului. În sfîrşit, cînd ara ajuns în faza asta, conducerea păru mulțumită de noi, ba chiar entuziasmată şi ne-a spus că tot ce ne mai rămînea de făcut era să găsim o nouă formă de prezentare pentru revistă, o formulă modernă care s-o ajute să facă față puternicei concurențe de pe piață. Credeți-mă sau nu, dar după această reorganizare, care a fost efectuată de un grup de specialişti bine pregătiți, au trecut încă opt luni fără să se întrevadă vreun rezultat. Abia atunci am înțeles că…

— Ce anume? zise Jensen.

— Abia atunci am înțeles pe deplin ce aveau de gînd să facă. Cînd am început să protestăm, ne-au calmat prin tipărirea unor ediții de probă mai mari, de circa cinci sute de exemplare, pe care – aşa ne-au spus – urmau să le trimită ziarelor mai importante şi publicațiilor trimestriale. Cu încetul, ne-am dat seama că totul e o minciună, dar şi pentru aceasta a fost nevoie de un timp destul de lung. Numai cînd am reuşit să stabilim precis că titlul revistei n-a fost nicăieri menționat, iar conținutul său n-a fost comentat, am

înțeles că aceste ediții nici n-au fost difuzate. Ele au fost folosite doar ca o corelație, sau, mai bine zis, ca o indicație asupra subiectelor şi a felului în care nu este voie să se scrie. Am primit numai obişnuitele noastre zece exemplare. De atunci…

— De atunci?…

— De atunci această stare de demență nemaiîntîlnită a continuat la fel. Zi de zi, lună de lună, an de an, această elită a culturii din întreaga țară, ultimii din casta lor, au stat, în birourile acelea fantomatice şi, cu un entuziasm ce se apropia mereu de zero, au clădit o revistă de critică, care, cu toate acestea, rămîne unica în țară care să-şi merite numele. Revistă care nu s-a publicat niciodată. Între timp, s-a recurs la sute de pretexte. Ba nu se accepta forma finală, ba productivitatea era prea scăzută, ba rotativele erau aglomerate, şi cîte şi mai cîte poveşti. Singurul lucru de care nu s-au legat niciodată era conținutul.

Ciocăni de marginea mesei cu arătătorul de la mîna dreaptă.

— Conținutul acela ar fi putut schimba multe. Ar fi putut să-i deştepte pe oameni înainte de a fi prea tîrziu. Pur şi simplu, ar fi salvat nenumărați oameni. Ştiu. Sînt convins de ceea ce spun.

Omul ridică brusc mîna dreaptă ca şi cum ar fi voit să prevină o replică.

— Ştiu. Mă veți întreba de ce n-am plecat de acolo. Răspunsul este cît se poate de simplu. Nu puteam.

— Vă rog să vă explicați.

— Îndată. Contractele noastre au fost astfel elaborate încît eram datori pe viață față de editură. După primele şase luni de lucru, datoram editurii mai mult de jumătate din cît cîştigasem. După cinci ani, suma crescuse de patru ori. După cincisprezece, ajunsese la o cifră astronomică, cel puțin pentru cei cu venituri obişnuite. Aceasta era aşa-numita datorie tehnică. Ni se comunica în mod obişnuit la cît se ridica. Dar nimeni n-a cerut vreodată să fie achitată. Nimeni pînă în clipa cînd îți exprimai dorința de a părăsi Departamentul Treizeci şi Unu.

— Dar dumneavoastră ați demisionat totuşi!

— Da, mulțumită doar unor împrejurări ieşite din comun. Am moştenit o avere, cu totul pe neaşteptate. Deşi era vorba de o sumă considerabilă, aproape jumătate am cheltuit-o pentru satisfacerea pretențiilor editurii. Pretenții pe care, prin intermediul diverselor trucuri, au reuşit să le mărească mereu pînă în clipa cînd am completat cecul. Dar m-am eliberat. Chiar

de mi-ar fi cerut întreaga avere, le-aş fi dat-o numai să mă văd iar liber. Cred că eram capabil să mă fac hoț sau tîlhar la drumul mare, numai să pot obține banii necesari.

Rîse.

— Hoția, tîlhăria, iată lucruri pe care puțini le mai practică astăzi, nu-i aşa?

— Recunoaşteți că…

Omul îl întrerupse.

— Înțelegeți implicațiile celor ce v-am spus acum? Era o crimă, un omor intelectual, mult mai îngrozitor şi mai dezgustător decît omorul fizic. Era uciderea a nenumărate idei, uciderea unor opinii, a libertății de exprimare. Era o crimă premeditată pentru uciderea lor, a tuturor, ca să poată garanta oamenilor liniştea sufletească, să-i facă apți a înghiți fără să critice toate neroziile cu care erau îndopați. Înțelegeți, să poată să împrăştie peste tot indiferența fără să întimpine vreo opoziție, injectînd forțat otrava, după ce s-au asigurat că nu mai există nici medici, nici antidot.

Rostise cuvintele din urmă violent şi pătimaş, dintr-o singură suflare, fără să se oprească să respire.

— Veți protesta, desigur, susținînd că eram cu toții într-o stare excelentă, cu excepția celor nouă care au înnebunit ori şi-au pus capăt zilelor. Şi că editura cheltuieşte o groază de bani ca să publice o revistă care în realitate n-a apărut niciodată. Bani pentru ei, pentru experții lor financiari, care în acelaşi timp lucrează şi în cadrul birourilor guvernamentale…

Se opri şi se linişti aproape cu totul.

— Vă rog să mă scuzați că am recurs la o astfel de argumentare. Da, bineînțeles, recunosc. Oricum, ştiați că am s-o fac chiar din primul moment. Nu numai că am limpezit o serie de lucruri, dar pentru mine a fost o experiență. Am dorit să văd cît timp voi reuşi să evit această recunoaştere.

Omul zîmbi şi zise pe un ton degajat:

— Îmi lipseşte talentul cînd mi se întîmplă să nu spun adevărul.

— Explicați motivul dumneavoastră.

— Cînd am reuşit să devin liber, am vrut să atrag atenția asupra acestei probleme. Dar curînd mi-am dat seama că nu există nici o speranță să pot scrie şi publica ceva. Pînă la urmă, m-am gîndit că poate totuşi voi reuşi să provoc o reacție printr-o manifestare brutală sau senzațională. Iată de ce am trimis

scrisoarea. Desigur, am greşit. În ziua aceea reuşisem să obțin o autorizație ca să vizitez pe unul dintre foştii mei colegi la spitalul de boli mintale, care se află în fața clădirii principale a editurii. Am stat privind cum poliția baricadează accesul în zona respectivă, cum au sosit maşinile cu pompieri şi cum a fost evacuat întreg personalul din clădire. Dar n-a apărut nici un cuvînt în ziare, ca să nu mai vorbim de vreun comentariu.

— Sînteți gata să repetați acestea în prezența unor martori? Şi să semnați o declarație?

— Bineînțeles, răspunse omul, cu un aer absent. Oricum, nu veți avea nici o greutate să descoperiți toate dovezile materiale de care aveți nevoie. Aici, în casă.

Jensen dădu din cap. Omul se sculă şi se îndreptă spre unul din rafturi.

— De altfel, şi eu voi produce anumite dovezi materiale. Iată un exemplar dintr-o revistă care nu există. Este ultimul exemplar care a fost tipărit înainte de plecarea mea de acolo.

Revista arăta ca o publicație foarte sobră. Jensen o răsfoi.

— Deşi anii ne-au încovoiat, n-au reuşit să ne smulgă toți dinții aşa cum o doreau, spuse omul. Ne-am ocupat cu tot felul de probleme. Pentru noi n-a existat nimic tabu.

Conținutul revistei era uluitor. Fața lui Jensen era complet lipsită de orice expresie. Privirile i se opriră asupra unui comentariu despre aspectele fiziologice ale reducerii natalității şi mizeria sexuală. Textul era însoțit de două fotografii mari, cu femei goale. Părea că reprezentau două tipuri deosebite. Una îi amintea de fotografiile din plicurile sigilate pe care le găsise în biroul unui redactor – un trup drept, bine hrănit, cu şolduri înguste, cu părul ras sau foarte puțin vizibil în zona pubiană. Cealaltă era fotografia Numărului 4, femeia în apartamentul căreia, cu douăzeci şi patru de ore în urmă, fusese obligat să se sprijine de uşă şi să bea un pahar de apă. Clişeul o reprezenta stînd dreaptă, într-o poziție relaxată, cu brațele atîrnînd liber şi picioarele puțin depărtate. Avea sfîrcurile mari, de o nuanță închisă, şolduri largi şi un stomac uşor curbat. Un păr negru şi abundent îi acoperea partea inferioară a abdomenului. Cu toate acestea, organul sexual se vedea foarte bine în fotografie; părea că iese în relief, în unghiul format de coapse.

— E o fotografie recentă, comentă gazda. N-am fi acceptat nimic altceva, dar a fost obținută cu destulă greutate. Se spune că

acest tip devine din ce în ce mai rar, în comparaţie cu anii trecuţi.

Jensen răsfoi mai departe. Închise revista şi se uită la ceas. Era nouă şi şase.

— Vă rog să vă împachetaţi obiectele de toaletă şi să mă însoţiţi, spuse.

Omul cu ochelari aprobă dînd din cap.

— Mai trebuie să vă mărturisesc ceva.

— Ce anume?

— Că vor primi o scrisoare exact identică mîine dimineaţă, la aceeaşi oră. Cînd aţi sunat, tocmai mă întorsesem de la poştă.

— De ce?

— Nu voiam să cedez atît de uşor. Dar de data asta, probabil că nu-şi vor mai bate de loc capul.

— Ce ştiţi despre explozibile?

— Mai puţin decît ştie Directorul-general despre opera lui Hegel.

— Adică?

— Adică nu ştiu nimic. Nu mi-am făcut niciodată serviciul militar. Încă din tinereţe sînt un pacifist. Chiar dacă aş avea la dispoziţie un întreg depozit de arme, tot n-aş fi capabil să înjghebez ceva care ar putea exploda. Mă credeţi?

— Da.

După ce parcurseră jumătate din drumul spre sediul Diviziei Şaisprezece, Inspectorul Jensen spuse:

— V-a trecut vreodată prin minte să aruncaţi clădirea în aer?

Omul nu răspunse pînă în clipa cînd trecură de poarta de intrare şi pătrunseră în curte.

— Da. Dacă aş fi fost capabil să fabric o bombă şi aş fi avut siguranţa că nu i se va întîmpla nimănui nici un rău, poate as fi încercat să arunc în aer clădirea. Pe cînd aşa, a devenit o bombă simbolică, ca să spunem astfel.

Cînd maşina se opri, murmură ca şi cum ar fi vorbit cu sine însuşi:

— Acum v-am povestit, în orice caz, totul. Unui poliţist.

Se întoarse către Jensen şi adăugă:

— Presupun că procesul va fi public.

— Nu ştiu, răspunse Jensen.

Închise magnetofonul montat sub panoul de comandă, ieşi afară, ocoli maşina şi deschise portiera de pe partea opusă. Îl luă pe om cu dînsul, se duse în biroul lui şi chemă la telefon pe şeful

Patrulei Civile.

— Ai adresa?

— Da.

— Ia doi oameni şi du-te îndată acolo. Adună toate dovezile materiale pe care le poţi descoperi. Urgent!

— Am înţeles.

— Încă ceva.

— Ascult.

— Trimite pe cineva să ia un interogatoriu la camera de izolare. Este vorba de o declaraţie.

— Am înţeles.

Numai acum se uită din nou la ceas. Era zece fără douăzeci şi cinci. Pînă la miezul nopţii rămăseseră două ore şi douăzeci şi cinci minute.

26

— Jensen? Unde-ai fost pînă acum?

— Am terminat ancheta.

— De două zile încerc să dau de dumneata. Evenimentele au luat o nouă întorsătură.

Jensen nu spuse nimic.

— Dar ce-ai vrut să spui prin „terminat ancheta”?

— Vinovatul a fost descoperit.

Auzi respiraţia adîncă a Şefului Poliţiei.

— Persoana a recunoscut?

— Da.

— Este fapt dovedit?

— Da.

— În legătură directă cu faptul reclamat?

— Da.

Părea că Şeful Poliţiei se gîndea profund la ceva.

— Jensen, conducerea editurii trebuie anunţată îndată.

— Bine.

— Trebuie s-o anunţi chiar dumneata. Cred că e bine să le comunici personal această noutate.

— Am înţeles.

— Poate că-i mai bine că nu te-am găsit mai devreme.

— Nu înţeleg.

— Conducerea editurii a luat ieri legătura cu mine. Prin intermediul Ministerului. Ea consideră că este mai bine să fie abandonate orice fel de cercetări. Era gata chiar să-şi retragă reclamaţia.

— De ce?

— Am impresia că a crezut că ancheta a ajuns la un punct mort. Pe de altă parte, considera că metodele dumitale de lucru sînt supărătoare, că bîjbîi prin întuneric şi nu faci altceva decît să produci neplăceri unor oameni cu totul nevinovaţi şi, se pare, destul de sus-puşi.

— Înţeleg.

— Toată situaţia a devenit extrem de penibilă. Dar întrucît, trebuie s-o recunosc, n-aveam nici un fel de speranţă că vei reuşi să duci treaba la bun sfîrşit pînă în termenul stabilit, am considerat că pot să fiu de acord cu propunerea lor. Ministrul m-a întrebat de-a dreptul dacă ai vreo şansă. Am fost obligat să răspund că nu. Dar acum...

— Acum?

— Acum totul capătă un alt aspect, după cîte văd eu.

— Da. Mai este ceva.

— Ce anume?

— Omul a expediat o nouă scrisoare de ameninţare, identică cu prima. Trebuie să ajungă mîine la destinaţie.

— Este inofensivă?

— Probabil.

— Ei bine, dacă nu este, ne aflăm într-o situaţie unică. Am arestat pe vinovat cu şaisprezece ore înainte de comiterea crimei.

Jensen nu spuse nimic.

— Cel mai important lucru în clipa de faţă este să-i informăm pe cei din conducerea editurii. Trebuie să pui mîna pe ei acum, în noaptea asta. Pentru binele dumitale personal.

— Am înţeles.

— Jensen.

— Ascult.

— Ai făcut o treabă bună. La revedere.

Jensen lăsă receptorul în furcă; apoi, după mai puţin de zece secunde, îl duse iar la ureche. În timp ce forma numărul, putea auzi urlete isterice, tînguitoare, venind din curte.

Avu nevoie de cinci minute ca să descopere în care dintre vilele sale din afara oraşului se află Şeful Concernului.

După alte cinci minute reuşi să obțină legătura. Persoana cu care vorbi era, evident, un servitor.

— Problema este foarte importantă.

— Domnul nu poate fi deranjat.

— E urgent,

— Nu pot face nimic. A suferit un accident.

— Există telefon în dormitorul lui?

— Desigur.

— Dă-mi legătura.

— Regret mult, dar nu pot. A suferit o cădere…

— Îmi dau seama. Vreau să vorbesc cu cineva din familie.

— Doamna nu este acasă.

— Cînd se întoarce?

— Nu ştiu.

Jensen puse receptorul în furcă şi se uită la ceas. Era zece şi un sfert.

Supa şi brînza pe care le înghițise îi produseseră arsuri la stomac şi după ce îşi scoase pardesiul se duse la spălător şi bău o cană de bicarbonat.

Vila se afla la vreo patruzeci de kilometri spre est, lîngă un lac, într-o zonă unde vegetația rămăsese neatinsă. Jensen conduse rapid, cu sirena funcționînd din plin, parcurgînd distanța în mai puțin de douăzeci şi cinci de minute.

Opri la o oarecare distanță de casă şi aşteptă cînd agentul din Patrula Civilă se ivi din întuneric, apoi coborî geamul de la maşină.

— S-a întîmplat vreun accident acolo?

— Da… un accident. Oricum, se pare că e la pat. Dar n-am văzut nici un medic. S-a petrecut acum cîteva ore

— Exact cînd?

— A fost pe la… oricum, pe înserat.

— Ştii ce s-a întîmplat?

— Da, ştiu precis. Mă aflam într-un punct bun de observație. Nu puteam fi văzut, dar puteam urmări întreaga terasă din partea din față a casei şi interiorul camerei de la parter, la fel şi scările ce duc la dormitorul lui. Pînă şi uşa de la dormitor.

— Ce s-a întîmplat?

— Au avut musafiri. Cu copii mici. Cu ocazia week-end-ului, aşa cred.

Tăcu cîteva momente.

— Ei!

— Copii mici, poate din străinătate, continuă gînditor agentul. Deci, copiii se jucau pe terasă, iar el şedea împreună cu o parte din oaspeți în camera mare, bînd un lichior. Aşa cred, dar destul de moderat, după cum am putut să-mi dau seama.

— Revino la subiect.

— Atunci a apărut un viezure pe terasă.

— Şi?

— Se rătăcise. Copiii au început să țipe şi viezurele nu mai ştia pe unde să scape. În jurul terasei e o balustradă, şi animalul, înnebunit, alerga în toate direcțiile. Copiii urlau din ce în ce mai tare.

— Spune mai departe.

— Nu erau servitori prin apropiere. Şi nici un bărbat, în afară de dînsul. Cu excepția mea, bineînțeles. S-a sculat, a ieşit pe terasa şi s-a uitat la viezurele care alerga fie colo pînă colo. Copiii țipau şi mai puternic. În primul moment a ezitat puțin, apoi s-a îndreptat spre viezure şi i-a tras un picior ca să-l gonească. Viezurele şi-a întors brusc capul şi mi s-a părut, i-a atins piciorul cu botul. Apoi a dispărut.

— Şi Patronul?

— S-a întors în casă, dar nu s-a mai aşezat, ci a urcat încet treptele. Apoi l-am văzut cum a deschis uşa spre camera lui şi s-a prăbuşit chiar în prag. Părea că geme şi îşi chema soția. Ea s-a repezit la dînsul şi l-a ajutat să se întindă pe pat. A închis uşa, dar cred că l-a ajutat să se dezbrace. A ieşit şi s-a întors, o dată sau de două ori. Cu diverse lucruri o ceaşcă, poate cu un termometru, n-am putut vedea prea bine.

— Animalul l-a muşcat?

— N-aş putea spune că l-a muşcat. Mai curînd as zice că s-a speriat. Curios…

— Ce anume?

— Viezurele. Curios că tocmai în anotimpul ăsta… De obicei, aceste animale hibernează toată iarna. Mi-amintesc despre asta dintr-o emisiune de la televizor.

— Lasă informațiile inutile.

— Da, domnule.

— Din acest moment, te poți întoarce la preocupările dumitale obişnuite.

— Da, domnule.

Omul îşi răsuci binoclul.

— A fost o treabă, foarte încurcată, ca să spun aşa.

— Evită informațiile inutile. Încă ceva.

— Da, domnule.

— Felul în care prezinți raportul lasă foarte mult de dorit.

— Da, domnule.

Jensen merse pe jos pînă la intrare, unde îi deschise o fată. O pendulă din casă suna ora unsprezece. Rămase aşteptînd cu pălăria în mînă. După cinci minute, apăru soția Patronului.

— La ora asta? întrebă ea pe un ton arogant. Soțul meu a suferit un accident şi este în pat.

— Chestiunea este importantă. Şi urgentă.

Femeia sui grăbită scările. Cîteva minute mai tîrziu se întoarse şi-i spuse:

— Dacă vreți să folosiți telefonul de aici, puteți vorbi cu dînsul. Dar cît mai scurt, vă rog.

Jensen ridică receptorul.

Patronul părea epuizat, dar vocea sa era puternică şi sigură.

— A, da. Şi l-ați arestat?

— Este reținut.

— Unde se află?

— Pentru următoarele trei zile, la sediul Diviziei Şaisprezece.

— Splendid. E sigur că sărmanul om are un deranjament mintal.

Jensen nu spuse nimic.

— Ați mai aflat şi altceva cît ați condus cercetările?

— Nimic interesant.

— Splendid. Vă doresc noapte bună.

— Mai am ceva să vă spun.

— Cît mai scurt, vă rog. Ați sosit foarte tîrziu şi am avut o zi extenuantă.

— Înainte ea acest om să fie reținut, se pare că a expediat o altă scrisoare anonimă.

— A, aşa? Ştiți ce cuprinde?

— După cum spune el, este identică cu precedenta.

Tăcerea care se aşternu se prelungi atît, încît Jensen începuse să creadă că s-a terminat conversația. Cînd Patronul vorbi din nou, vocea sa era cu totul alta.

— Amenință din nou că a pus o bombă?

— Da.

— A avut posibilitatea să se strecoare şi să ascundă o încărcătură explozivă undeva, prin clădire?

— Este foarte puțin probabil.

— Dar această posibilitate poate fi cu totul exclusă?

— Sigur că nu. Cu toate acestea, poate fi considerată foarte puțin probabilă.

Tonul Patronului deveni gînditor. După o nouă pauză, care durǎ treizeci de secunde, termină conversația spunînd:

— Este evident că omul nu-i zdravăn. Toată această treabă pare extrem de neplăcută. Dar dacă ar trebui luate anumite măsuri, nu cred că s-ar putea lua decît mîine. Vă doresc noapte bună.

Jensen conduse maşina mai încet, încît pe la miezul nopții încă mai avea de făcut cîțiva kilometri pînă să ajungă la marginea oraşului. Curînd după aceasta, fu depăşit de o maşină mare, neagră. Semăna mult cu maşina Patronului, dar nu putea fi sigur.

Ajunse acasă tocmai la ora două dimineața.

Era obosit şi flămînd şi nu avea acel sentiment de satisfacție pe care-l simțea totdeauna cînd rezolva un caz.

Se dezbrăcă pe întuneric, se duse în bucătărie şi-şi turnă o porție considerabilă dintr-o băutură alcoolică. Goli paharul dintr-o singură înghițitura, stînd dezbrăcat lîngă chiuvetă, îl clăti şi se duse la culcare.

Inspecforul-şef Jensen adormi imediat. Ultima impresie conştientă care-l străbătu fu o senzație de izolare şi de nemulțumire.

27

În clipa cînd deschise ochii, Jensen era complet treaz. Ceva îl trezise, dar nu-şi dădea seama ce anume. Nu era nici un eveniment produs în afara lui, cum ar fi un strigăt sau soneria telefonului. Mai curînd, în somnul lui pătrunsese un gînd clar şi ascuțit, ca lumina unui fulger, dar care se dezintegrase de îndată ce deschisese ochii.

Rămase întins pe spate în patul său, cu privirile ațintite în tavan. După un sfert de oră se sculă şi se duse în bucătărie. Ceasul electric arăta şapte fără cinci. Era luni.

Jensen scoase o sticlă cu apă minerală din frigider, turnă din

ea şi rămase în picioare la fereastră, cu paharul în mînă. Priveliştea din fața sa era cenuşie, aspră şi pustie.

Bău apa minerală, se duse în camera de baie şi umplu cada, îşi scoase pijamaua şi se cufundă în apă. Rămase întins în cadă pînă simți că apa se răcise, apoi se ridică, făcu un duş, se şterse bine şi se îmbrăcă.

Nu-şi pierdu timpul cu cititul ziarelor de dimineață, ci mîncă trei pesmeți cu sirop de miere. Gustarea nu-i ajută prea mult şi foamea îi crescu, torturîndu-l sălbatic.

Deşi merse cu o viteză moderată pe autostradă, fu gata să treacă peste un stop pe roşu, de lîngă pod, şi fu obligat să frîneze brusc. Maşinile din spate îl dojeniră claxonîndu-l în unison.

Exact la opt şi jumătate intră în biroul lui, iar două minute mai tîrziu sună telefonul.

— L-ai găsit?

— La telefon. Nu se simțea bine. Era în pat.

— Ce s-a întîmplat cu el? Era bolnav?

— L-a speriat un viezure.

Şeful Poliției tăcu vreo cîteva minute şi Jensen ascultă obişnuita lui respirație neregulată.

— Oricum, nu putea fi ceva prea serios. Astăzi, dis-de-dimineață, a plecat cu avionul în străinătate, împreună cu vărul său, la un ştiu ce congres.

— Şi?

— Nu pentru asta te-am sunat. Voiam să-ți comunic că de data asta ai scăpat de toate grijile. Cred că ai declarațiile?

Jensen răsfoi printre hîrtiile de pe masa sa de lucru.

— Da, spuse el.

— Procurorul s-a ocupat cu precădere de afacerea asta. În circa zece minute oamenii săi vin să-l ridice pe autorul scrisorii şi să-l ducă la arestul preventiv. Expediază rapoartele şi documentele în legătură cu cazul.

— Am înțeles.

— De îndată ce Procurorul va prelua răspunderea pentru acest om, poți să consideri afacerea închisă şi s-o treci în registru.

— După aceea, dumneata şi cu mine, amîndoi, putem uita fericiți tot ce s-a întîmplat.

— Am înțeles.

— Bine, Jensen. La revedere.

Agenţii de la biroul Procurorului fură punctuali. Jensen privi pe fereastră, urmărindu-i cum îl urcă pe om în maşina lor. Omul cu pălăria de catifea şi pardesiul cenuşiu-pestriţ părea foarte calm: se uita atent în jurul său, prin curtea asfaltată. Nu se putea vedea nimic decît găleţi, şi furtunuri de cauciuc, şi o pereche de oameni din echipa sanitară în salopetele lor galbene ca pucioasa.

Ambii agenţi se părea că-şi luaseră rolul în serios Nu puseseră cătuşe omului, nici nu-l ţineau de mîini, dar îl încadraseră strîns pe ambele părţi şi Jensen observă că unul din ei ţinea mîna dreaptă tot timpul în buzunarul pardesiului. Probabil că era nou în meseria asta.

Jensen rămase în picioare, privind mult timp pe fereastră după ce maşina ieşi din curte. Apoi se aşeză la birou, scoase notesul cu arcul spiralat şi reciti însemnările adunate în cursul anchetei. De cîteva ori se opri, făcînd pauze lungi sau întorcînd cîteva pagini înapoi, ca să citească încă o dată vreo însemnare care i se păruse interesantă.

Cînd ceasul din perete anunţă ora unsprezece, puse jos notesul şi rămase aproape zece minute cu ochii îndreptaţi asupra lui. După aceea băgă carneţelul într-un plic cafeniu şi îl sigila. Scrise un număr pe plic şi-l puse în sertarul cel mai de jos de la biroul său.

Inspectorul-şef Jensen se sculă şi coborî în camera unde se afla bufetul, răspunzînd automat la saluturile subalternilor pe care îi întîlnea.

Comandă un prînz obişnuit, îşi luă tava încărcată şi se aşeză la o masă din colţ, rezervată pentru el.

Meniul consta din trei felioare subţiri de carne, două cepe prăjite, cinci cartofi fierţi şi o foaie fleşcăită de salată verde, toate acoperite cu un strat gros de sos alb. De asemenea, pe tavă se mai găsea o sticlă cu lapte, cinci felii de pîine uscată, o porţie de legume cu grăsime şi vegetale vitaminizate, o bucată de brînză, o ceaşcă de cafea neagră şi o prăjitură lipicioasă cu puţină îngheţată deasupra.

Mîncă fără grabă, mestecînd sistematic şi lăsînd impresia unui om care se gîndea cu totul la altceva, ca şi cum consumarea prînzului n-ar fi avut nici o legătură cu el.

După ce termină de mîncat, îşi curăţă cu grijă dantura. Apoi rămase şezînd, fără să facă o mişcare, cu spatele drept şi cu pumnii strînşi, sprijiniţi de marginea mesei. Părea că nu se uită la

nimic, iar cei ce treceau pe lîngă masa lui nu reuşeau să-i prindă privirea.

După o jumătate de oră, se întoarse în camera sa şi se aşeză la birou. Răsfoi rapoartele obişnuite în legătură cu ultimele date despre sinucideri şi alcoolism, şi trase din grămada de hîrtii o foaie dactilografiată. Încercă să citească, dar nu reuşi să se concentreze.

Trupul i se acoperi cu o sudoare rece, iar procesul său de gîndire începu să devină tot mai nedisciplinat, trecînd peste bariere pe care rareori îşi permitea să le forțeze.

Prînzul reprezenta prea mult pentru sărmanul său stomac distrus.

Puse jos raportul pe care-l ținea în mînă, se ridică, străbătu camera şi se îndreptă spre toaletă.

Inspectorul-şef Jensen închise uşa în urma sa, îşi introduse două degete de la mîna dreaptă în gură piuă în fundul gîtului, şi vomă. Conținutul stomacului său avea un gust acru şi curînd accesul de vomă se opri de la sine.

Îngenunche în fața scaunului de la toaletă şi se cramponă de el, iar în clipa în care rămase aşa agățat, prin minte îi străfulgeră că acum oricine ar putea să intre şi să-l împuşte din spate. Dacă omul cu pricina ar avea un revolver bun, partea posterioară a craniului ar fi făcută bucăți, iar el s-ar prăbuşi înainte peste scaun şi va fi găsit în această poziție.

Cînd convulsiile ajunseră la capăt, gîndurile sale reveniră la normal.

După ce se spălă, îşi umezi cu apă rece ceafa şi încheieturile mîinilor. Apoi îşi pieptănă părul, îşi perie şi aranja haina şi se înapoie la el în birou.

Jensen tocmai luase loc pe scaun cînd sună telefonul. Ridică receptorul şi, din obişnuință, aruncă o privire pe ceas. Era ora unu şi opt minute.

— Jensen?

— Da.

— Au primit scrisoarea, întocmai cum ai spus.

— Aha!

— Directorul-general tocmai a luat legătura cu mine. Părea îngrijorat şi şovăitor.

— De ce?

— După cum ți-am mai spus, ambii reprezentanți ai

conducerii sînt plecaţi în străinătate. Aşa că întreaga răspundere a rămas pe umerii lui şi se pare că n-a primit nici un fel de instrucţiuni precise.

— Instrucţiuni, pentru ce?

— Ce măsuri trebuie luate. Probabil că nici n-a fost informat despre noua scrisoare. A căzut pe capul lui ca o bombă, ca să spun aşa. Am impresia că nici nu ştia că vinovatul a fost descoperit.

— Înţeleg.

— M-a întrebat de nu ştiu cîte ori dacă sînt sigur sută la sută că nu există nici o încărcătură explozivă ascunsă pe undeva, prin clădire. I-am spus că riscul să existe aşa ceva este extrem de redus. Dar ca să garantez, indiferent ce-ar fi, ca să-i dau asigurări sută la sută... dumneata ai fi sigur?

— Nu.

— În orice caz, doreşte să-i venim în ajutor în cazul unei situaţii neprevăzute. În nici un caz nu-i putem refuza cererea.

— Înţeleg.

— Jensen!

— Ascult!

— Nu există nici un motiv ca să te deplasezi personal pînă acolo. Ai avut o săptămînă îngrozitoare şi, de data asta, întreaga treabă este mai curînd o chestiune formală. De asemenea...

Se opri scurt

— De asemenea, Directorul-general nu părea de loc încîntat să te revadă. Pentru moment însă, putem lăsa la o parte acest aspect al problemei.

— De acord.

— Trimite aceleaşi forţe ca şi rîndul trecut. Adjunctul dumitale ştie acum ce are de făcut. Lasă-l pe el să conducă întreaga operaţie.

— Am înţeles.

— Bineînţeles că, dacă te interesează, poţi să conduci operaţia prin radio. În cazul acesta mă bazez pe discreţia dumitale.

— Am înţeles.

— Te rog, nu trebuie să interpretezi aceasta ca o lipsă de încredere, sper că înţelegi. Dar nu există nici un motiv să nu dăm dovadă de o anumită flexibilitate, atunci cînd se iveşte ocazia.

— Înţeleg.

Jensen puse în funcţiune sistemul de alarmă, în timp ce dădea

instrucțiunile corespunzătoare şefului Patrulei, Civile.

— Fii discret. Evită orice agitație.

— Da, domnule.

Puse receptorul în furcă şi auzi soneria de alarmă ră sunînd prin întreaga clădire.

După nouăzeci de secunde, maşinile ieşiră pe poartă. Era ora unu şi douăsprezece.

Mai mult de un minut rămase nemişcat, acolo unde se afla şi încercă să-şi adune gîndurile. Apoi se sculă şi porni grăbit spre stația de radio din sediul poliției. Agentul de serviciu de la panoul de comandă se sculă şi luă poziția de drepți. Jensen se aşeză în locul lui.

— Unde te găseşti?

— La două blocuri de Palatul Sindicatelor.

— Opreşte sirenele de alarma de îndată ce ajungi în piață.

— Am înțeles.

Vocea lui Jensen era calmă şi normală. Nu se uita la ceas. Planul fusese stabilit. Şeful Patrulei Civile urma să pătrundă în clădire la ora unu şi douăzeci şi şase.

— Tocmai am trecut de piață. De aici pot să văd şi clădirea.

— Nici un om în uniformă să nu fie în interiorul sau în imediata apropiere a clădirii.

— Am înțeles.

— Pune cîte un pichet de oameni la trei sute de metri de clădire, în ambele sensuri ale drumului de acces.

— Am înțeles.

— Măreşte distanța dintre vehicule.

— S-a făcut.

— Respectă programul de săptămîna trecută.

— Am înțeles.

— Ia legătura cu mine de îndată ce poți să-ți dai seama de situația reală. Aştept aici.

Jensen privi în tăcere spre panoul de comandă al stației de radio.

Clădirea era una dintre cele mai înalte din întreaga regiune şi, datorită amplasării sale, putea fi văzută din orice punct al oraşului. Totdeauna o vedeai deasupra ta şi din orice direcție ai fi venit, părea că tocmai acolo este capătul drumului ce l-ai parcurs. Clădirea avea o bază pătrată şi treizeci de etaje pe fiecare față se găseau patru sute cincizeci de ferestre şi un ceas alb cu limbi

roşii. Suprafața exterioară era acoperită cu ceramică glazurată, albastru-închis în partea de jos, devenind din ce în ce mai deschis pe măsură ce privirile se ridicau mai sus. Cînd şeful Patrulei Civile se uită afară prin geamul maşinii, păru că întreaga clădire țîşneşte din pămînt ca o coloană gigantică ce creşte spre cerul rece primăvăratic, fără nori,

— Am ajuns. Terminat mesajul.

— Terminat mesajul.

Jensen se uită la ceas. Era unu şi douăzeci şi şapte.

Operatorul de la radio închise aparatul.

Jensen nu se mişcă şi nici nu-şi luă ochii de pe ceasul din perete. Minutarul înghițea timpul cu mici smucituri rapide.

În cameră domnea linişte deplină. Fața lui Jensen avea o expresie concentrată, cu pupilele contractate şi cu o rețea fină de cute în jurul ochilor. Operatorul nu-şi lua ochii de la superiorul lui.

Unu şi treizeci şi patru... treizeci şi cinci... treizeci şi şase... treizeci şi şapte...

Difuzorul hîrîi. Jensen nu se mişcă.

— Inspectorul Jensen?

— Da.

— Am văzut scrisoarea. Este clar că a fost întocmită de aceeaşi persoană. Aceleaşi litere şi totu-i la fel. Diferă numai hîrtia.

— Continuă.

— Omul cu care am stat de vorbă, Directorul-general, era extrem de nervos. Se vede cît de colo că-i înspăimîntat de moarte să nu se întîmple ceva în timp ce şefii lui mai mari sînt plecați.

— Şi?

— Se evacuează întreaga clădire, la fel ca şi rîndul trecut. Patru mii şi o sută de persoane. Evacuarea a început.

— Unde te găseşti?

— Afară. Lîngă intrarea principală, prin care iese un puhoi de oameni.

— Pompierii?

— În stare de alarmă. O maşină cu pompieri. Va fi de ajuns. Scuzați-mă... trebuie să organizez barierele. Mă întorc.

Auzi cum şeful Patrulei Civile dădea cuiva ordine. Apoi se aşternu linişte.

Unu şi patruzeci şi şase. Jensen continua să şadă în aceeaşi poziție. Expresia feței sale rămase neschimbată.

Unu şi cincizeci şi două. Difuzorul hîrîi din nou

— Jensen?

— Da.

— Şuvoiul s-a mai subţiat. De data asta a mers mai repede. Ăştia trebuie să fie ultimii care ies.

— Care-i situaţia?

— Toate-s în ordine. Eficienţa barierelor este de sută la sută. S-a susţinut că s-a spart o conductă de termoficare. Maşina pompierilor a sosit şi ea. Totu-i în ordine.

Vocea şefului de la Patrula Civilă suna calmă şi sigură. Era perfect liniştită.

— Doamne, cîtă mulţime de oameni. Ca un furnicar. Au ieşit cu toţii.

Ochii lui Jensen urmăriră minutarul. Un pas, încă unul, încă unul. Era unu şi cincizeci şi cinci.

Operatorul radio căscă prelung.

— Noroc că nu plouă, zise şeful Patrulei Civile.

— Evită informa…

Inspectorul-şef Jensen tresări şi se ridică pe jumătate de pe scaun.

— A părăsit toată lumea clădirea? Vreau un răspuns precis.

— Da, cu excepţia micului Departament Special. Se consideră că este foarte bine protejat şi dificil de evacuat într-un timp atît de…

Pasienţa a ieşit! Vedea totul cu o limpezime de cristal, ca într-o străfulgerare de magneziu. Jensen se aşeză la loc în timp ce celălalt continua să vorbească.

— Unde te afli?

— Afară, chiar lîngă…

— În holul de la intrare. Repede.

Lumina fulgerului dispăruse. Jensen ştia acum ce gîndise în acea fracţiune de secundă cînd se trezise azi-dimineaţă.

— Da, domnule.

— Fugi. Telefonul. De pe biroul portarului. Formează numărul Departamentului Treizeci şi Unu. E o listă cu numere în faţa dumitale.

Linişte. Era unu şi cincizeci şi şase.

— Telefonul e mort… numărul…

— Ascensoarele?

— Întreg sistemul electric este întrerupt, ca şi telefoanele,

totul…

— Scările? Cît ar dura?

— Nu ştiu. Zece minute…

— Ai vreun om în clădire?

— Doi, dar numai pînă la etajul patru.

— Să coboare. Nu răspunde. N-ai timp.

Ora unu şi cincizeci şi şapte.

— Coboară.

— Unde-i maşina pompierilor?

— La intrarea principală. Oamenii mei au coborît.

— Trimite maşina pompierilor după colț, spre clădirile anexe

— S-a făcut,

Ora unu şi cincizeci şi opt.

— Treci imediat la adăpost. În spatele anexelor. Fugi. Repede.

Pîrîituri zgomotoase Un gîfîit

— Clădirea-i goală?

— Da… afară de ăia… treizeci şi unu.

— Ştiu. Stai lipit de perete, într-un unghi mort pentru obiectele ce pot cădea de sus. Deschide larg gura. Ai grijă să nu-ți muşti limba. Terminat mesajul

Ora unu şi cincizeci şi nouă.

Jensen deconecta aparatul de radio

— Anunță alarmă generală, spuse el adresîndu-se operatorului radio. Şi nu uita serviciul de elicoptere. Urgent!

Inspectorul-şef Jensen se scula şi se duse la biroul lui. Se aşeză la masa lui de lucru şi aşteptă. Şedea perfect nemişcat şi se întreba dacă zgomotul produs de explozie se va auzi pînă la ei.